

Moss
kommune

2. Tertialrapport 2024

2. tertialrapport 2024

Kommunedirektørens forord	3
Rapportering drift.....	4
Totaloversikt økonomi	4
Sentrale inntekter.....	4
Finansinntekter og -utgifter	5
Klimabudsjett	7
Kommunens tjenesteområder	23
Kommunedirektør med stab	23
Kommunalområde kultur, oppvekst og aktivitet	31
Enhet kultur,aktivitet og mestring	35
Enhet barnehage	43
Enhet skole	47
Enhet barnevern, bolig og inkludering	53
Enhet NAV	59
Kommunalområde helse og mestring	66
Enhet helsehus	74
Enhet samhandling.....	78
Enhet sykehjem og omsorgsboliger	83
Enhet hjemmetjenester	87
Kommunalområde plan, miljø og teknikk	92
Enhet plan, byggesak og geodata.....	103
Enhet kommunalteknikk	107
Enhet miljø og landskap	113
Enhet samfunnsutvikling.....	124
Fellesposter drift	130

Kommunedirektørens forord

Tertialrapporten for 2. tertial har som formål å gi en beskrivelse og en vurdering av den økonomiske situasjonen ved utgangen av august. Vurderingen skal gjøres opp mot hva man forventer at situasjonen blir ved utgangen av året med utgangspunkt i hva man ser ved rapporteringstidspunktet. Jeg har ved denne rapporteringen, som ved rapporteringen etter 1. tertial, behov for å si noen ord om at Moss kommune i mai i år ble meldt inn i Register om betinget godkjenning og kontroll (ROBEK).

Vi ble meldt inn i registret som følge av en lovlighetskontroll. Denne kontrollen medførte at statsforvalteren måtte vurdere nærmere hva vi hadde lagt til grunn i vår økonomiplan. Vi hadde uspesifiserte innsparingene for perioden 2025-2027 som felte oss. Hvordan disse var plassert i økonomiplanene førte til at statsforvalteren måtte vurdere nærmere størrelsen på de uspesifiserte innsparingene opp mot kommunens disposisjonsfond (reservemidler). Statsforvalteren stilte spørsmål om realismen i innsparingen og ba kommunen spesifisere ytterligere hvordan dette var tenkt gjort.

De første spesifiseringene gjorde kommunestyret før sommeren. Kommunestyret vedtok 18. juni en rekke konkrete tiltak som skal gi besparelser fra 57 millioner kroner i 2024 økende til 186 millioner kroner i 2028. Dette sett i forhold til vårt driftsbudsjett som er rundt 5 milliarder kroner. Imidlertid må vi ytterligere ned for å få en bedre balanse mellom våre inntekter og utgifter. Det er ikke lenge til forslaget til økonomiplan 2025-2028 blir lagt fram. Forslaget til ny økonomiplan vil inneholde nye tiltak til besparelser som i løpet av planperioden vil være høyere enn det som ble vedtatt i juni i år.

Selv om vårt budsjett for 2024 er blitt stadfestet av statsforvalteren, ønsker de å se nærmere på den økonomiske situasjonen etter 2. tertial. En sentral forutsetning i vedtatt budsjett 2024, var at Moss kommune skulle bruke 218 millioner kroner av reservemidlene i løpet av 2024. Dette beløpet økte med 55 millioner kroner til 273 millioner kroner ved budsjettreguleringen etter 1. tertial.

Det hadde vært ønskelig å redusere bruken av våre reservemidler etter 2. tertial, men med redusert skatteinntang er dette ikke realistisk til tross for at vi er godt i gang med å effektivere nedtrekkene for 2024. Vi har de siste årene hatt skatteanslag som har vært over statsbudsjettets, men ved budsjettreguleringen etter 1. tertial satte vi ned anslaget med 20 millioner kroner slik at det var på linje med anslaget i revidert nasjonalbudsjett 2024 (RNB) som kom i mai.

I midten av september kom KS med beregninger som tilsier at våre anslag for skatt og rammetilskudd må settes ned med ytterligere 37,6 millioner kroner. Vi regner nå med å bruke 269 millioner kroner av våre reservemidler i år. Det er en økning fra vedtatt budsjett 2024 på 51 millioner kroner, men en liten nedgang fra 1. tertial på 4 millioner kroner.

Arbeidet med tertialrapporten avsluttes før statsbudsjettet blir lagt fram 7. oktober. Vi legger til grunn at nevnte innstramminger i år fra statens side ikke blir kompensert, men skulle vi få det, får vi ta det som en bonus!

Hans Reidar Ness, kommunedirektør
03.10.2024

Rapportering drift

Totaloversikt økonomi

Beløp i 1000

	Regnskap hiå. 2024	Budsjett 2024	Årsprognose	Prognose årsavvik
Sum generelle driftsinntekter	-2 485 136	-3 869 468	-3 854 949	-14 519
Netto finansutgifter	17 421	47 975	49 175	-1 200
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	0	-263 704	-263 704	0
Til disposisjon	-2 467 715	-4 085 197	-4 069 478	-15 719
Kommunedirektør med stab	197 856	315 050	302 850	12 200
Kommunalområde kultur, oppvekst og aktivitet	1 191 901	1 862 903	1 866 603	-3 700
Kommunalområde helse og mestring	1 057 884	1 543 076	1 539 476	3 600
Kommunalområde plan, miljø og teknikk	81 787	188 765	191 865	-3 100
Fellesposter drift	323 354	175 403	164 788	10 615
Sum disponering	2 852 783	4 085 197	4 065 582	19 615
Merforbruk +/mindreforbruk -	385 068	0	-3 896	3 896

Sentrale inntekter

Beløp i 1000

	Regnskap hiå. 2024	Rev. bud. 2024	Prognose	Avvik i kr
Frie disponible inntekter				
Rammetilskudd	-1 106 627	-1 616 775	-1 610 267	-6 508
Inntekts- og formuesskatt	-1 154 425	-1 898 751	-1 867 682	-31 069
Eiendomsskatt	-115 222	-173 000	-173 000	0
Andre generelle driftsinntekter	-108 863	-180 942	-204 000	23 058
Sum Frie disponible inntekter	-2 485 136	-3 869 468	-3 854 949	-14 519

Skatt og rammetilskudd

Skatteanslaget for kommunene i revidert nasjonalbudsjett 2024 (RNB) var omtrent uendret i forhold til anslaget i statsbudsjett 2023. Moss kommune vedtok et offensivt skatteanslag for 2024 ved å basere seg på et anslag som var 30 millioner kroner høyere enn det som statsbudsjett og KS-modell tilsa. Selv om kommunens skatteinntang etter første tertial var i tråd med vedtatt budsjett, ble skatteinntang og inntektsutjevning redusert med 20 millioner kroner.

Tidligere år har vi i stor grad basert skatteprognosen etter andre tertial på anslaget i statsbudsjettet for det kommende året. Selv om man er kommet langt ut i året, har årets skatteinntang konsekvent blitt undervurdert i statsbudsjettet. KS har de to siste årene gjort egne beregninger basert på tilgjengelig tallmateriale fra Skatteetaten. Denne beregningsmåten ser ut til å være mer treffsikker enn anslagene i statsbudsjettet – i alle fall på kort sikt. KS sin beregning tilsier at årets skatteinntang vil bli betydelig lavere enn skatteanslaget i RNB basert på forutsetningen om at Moss kommunens skatteinntekter per innbygger blir 92,1 prosent av landsgjennomsnittet. Det tilsvarer samme prosent som i fjor og årets anslag for skatt og rammetilskudd reduseres derfor med 37,6 millioner kroner.

Integreringstilskudd

Kommunen mottar integreringstilskudd for bosatte flyktninger i perioden 2020-2024. For 2024 er det vedtatt å bosette 200 flyktninger, hvorav 135 allerede er bosatt per 31.08.24. Prognosen tilsier at kvoten på 200 vil bli nådd innen årsskiftet, og at anslaget for integreringstilskuddet kan økes for 2024. I tillegg kan prognosen for tilskudd til asylmottak og omsorgssenter økes. I sum økes disse tilskuddene med 22 millioner kroner sammenliknet med prognosen etter første tertial. Prognosen for disse tilskuddene vil være usikker blant annet fordi regjeringen nylig har endret ordningen med kollektiv beskyttelse for til ukrainere samtidig som det også skjer en tilstramming i andre land.

Rente- og avdragskompensasjon

Årets budsjetterte inntekter fra kompensasjonsordningen kan økes med 1,2 millioner kroner på grunn av et høyere rentenivå.

Finansinntekter og -utgifter

Beløp i 1000

	Regnskap hiå. 2024	Rev. bud. 2024	Prognose	Avvik i kr
Finansinntekter/-utgifter				
Renteinntekter	-49 721	-101 725	-97 225	-4 500
Utbytter	-27 875	-27 900	-27 900	0
Gvinster og tap på finansielle omløpsmidler	-33	0	0	0
Renteutgifter	58 964	116 000	112 700	3 300
Avdrag på lån	36 086	61 600	61 600	0
Sum Finansinntekter/-utgifter	17 421	47 975	49 175	-1 200

Renteinntekter og utbytte

Bedre likviditet enn tidligere lagt til grunn, samt økt rente, gir merinntekter på bankinnskudd og korte plasseringer med til sammen 4,5 millioner kroner. Renteinntekter og renteutgifter knyttet til startlånsordningen ser ut til å få en netto utgiftøkning på 9,0 millioner kroner. I dette beløpet ligger det en forskjell mellom forventede renteutgifter sett opp mot mottatte renteinntekter fra startlånskundene. I sum gir dette renteinntekter som er 4,5 millioner kroner lavere enn budsjettert.

Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter

Anslaget for renteutgifter reduseres med 3,3 millioner kroner sammenlignet med 1. tertial, selv om rentenivået har økt. Bedre likviditet og forsøkt fremdrift i investeringsprosjekter medfører at årets låneoptak tas opp senere enn antatt.

Kommentar til sykefravær og HMS

Tjenesteområde	2. tertial 2023			2. tertial 2024			Samlet sykefravær for året 2024		
	Korttid	Langtid	Samlet	Korttid	Langtid	Samlet	Korttid	Langtid	Samlet
Kommunedirektør med stab	1,8 %	5,0 %	6,9 %	2,0 %	7,3 %	9,3 %	2,1 %	7,0 %	9,2 %
Kommunalområde kultur, oppvekst og aktivitet	1,7 %	6,7 %	8,5 %	1,7 %	6,36 %	8,0 %	2,4 %	6,9 %	9,3 %
Kommunalområde helse og mestring	2,9 %	8,1 %	10,9 %	2,8 %	9,5 %	12,3 %	3,4 %	10,3 %	13,6 %
Kommunalområde plan, miljø og teknikk	1,4 %	3,6 %	5,1 %	1,4 %	3,3 %	4,7 %	1,9 %	3,6 %	5,5 %
Sum sykefravær	2,2 %	7,1 %	9,3 %	2,2 %	7,6 %	9,8 %	2,8 %	8,2 %	11,0 %

Sammenlignet med 2. tertial i fjor, har det vært en økning i sykefraværet på 9,3 prosent til 9,8 prosent for 2. tertial 2024. Korttidsfraværet har holdt seg stabilt, og vi finner økningen i langtidsfraværet. Samlet sett har økningen funnet sted innen helse og mestring og stab. Både kultur, oppvekst og aktivitet, samt plan, miljø og teknikk har hatt en nedgang i sykefraværet sammenlignet med 2. tertial i fjor.

Det har i perioden vært kontinuerlig arbeid med overordnede tiltak i vedtatt HMS og IA-plan. Det har vært spesielt søkelys på lokale prosesser med bransjeprogrammet «En bra dag på jobb», og lokale handlingsplaner innen HMS og IA-arbeidet. De fire delmålene i HMS- og IA-planen er:

1. HMS/IA/arbeidet har en tydelig forankring i hele organisasjonen
2. Øke og styrke jobbnærværet
3. Utvikle partssamarbeidet
4. Utvikle med inkludering i arbeidslivet

Det jobbes aktivt med lokale tiltak og prosesser ved mange avdelinger og virksomheter der fraværet har vært vedvarende høyt. Det er søkelys på forebygging og oppfølging av sykefravær og tilrettelegginger for at ansatte skal kunne komme tilbake i jobben. HR, Bedriftshelsetjeneste og/ eller NAV er med og gir bistand og støtte både når det gjelder sykefravær og arbeidsmiljø. Det er også satt økt søkelys på forebygging av avhengighetsproblematikk (AKAN).

Arbeid med risikovurderinger og årsaksanalyser har fortsatt stort fokus. Det arbeides aktivt med å forebygge HMS-avvik og skader, og gis fortløpende tilbud om opplæring og bistand i dette arbeidet. I overordnet opplæringsplan for HMS er forebygging av vold og trusler satsningsområde. Det er i tillegg til sentrale opplæringstilbud i denne perioden, vært gjennomført egen opplæring knyttet til dette både innen skole, barnehager og barnevern.

Arbeidsmiljøutvalget får jevnlige orienteringer knyttet til HMS-avvik og skader.

Klimabudsjett

Moss kommunes klimamål:

I Moss tar vi nødvendige grep for å redusere direkte klimagassutslipp med 60 % innen 2030 (referanseår 2016)

Klimatiltak

Klimabudsjettet skal vise tiltak som fører til reduserte klimagassutslipp.

Klimatiltak veitrafikk

Tiltak veitrafikk	Beskrivelse av tiltaket	Status 2. tertial
Handlingsplan for parkering	Gjennomføring av tiltak beskrevet i handlingsplanen for parkering vedtatt i 2022. Tiltakene handler bl.a. om: • å øke andel personbiler som parkerer utenfor sentrumskjernen gjennom reduserte priser på Myra og gratis parkering på Fiske • redusere gateparkering på sykkelruter definert i sykkelplanen, for bedre trafiksikkerhet for de som går og sykler • ruste opp parkeringsplasser • øke andel sykkelparkeringer • øke andel HC-parkeringsplasser	Det arbeides kontinuerlig med å følge opp handlingsplanen for parkering. I 2. tertial er det blant annet arbeidet med å vurdere om pris for elbil, mopeder og mc skal settes opp. Dette kan stimulere til at flere vurderer å ta kollektivtransport eller å la bilen stå. Det bilfrie arealet ved Mors Cafe er rammet inn. Det har vært gjennomført høring i tilknytning til innføring/endring av beboerparkering.
Tilrettelegging for syklende og gående	Følge opp sykkelplanen, fokus på å etablere sammenhengende strekninger tilrettelagt for sykkel. Øke antall sykkelparkeringsplasser i sentrale områder. Gjennomføre vår/høstsjekk av sykkel - gratis for kommunens	Arbeidet i Bråtengata fortsetter. Mål om ferdigstilling innen utgangen av 2024. Høstsjekk skal gjennomføres i løpet av høsten. Skiltplan for sykkelvisningsskilt er ferdigstilt. Det jobbes med

2. tertialrapport 2024

	innbyggere. Sykkelprosjekter 2024; Bråtengata, Osloveien fra Tigerplassen til Storebro, Carlbergveien. Følge opp gåstrategien med handlinger for å få folk til å gå mer. Prioritere tiltak som følger opp gåstrategien, og lage plan for gjennomføring.	en gjennomføringsplan. Handlingsplan for gåstrategien er under arbeid. Det er gjennomført og skal gjennomføres medvirkningsmøter både internt og eksternt. Politisk vedtak om å åpne Olav Kyrres gate for biltrafikk er et vedtak som er i strid med å etablere gode sykkelruter.
Hjemmekontor	Mulighet for ansatte å søke om hjemmekontor inntil to dager per uke. (Gjelder kun for de som har en jobb hvor det er mulig å jobbe hjemmefra.)	OK
Bildelingsordning	Utnytte tjenestebiler best mulig, på tvers av enheter og kommunalområder.	Ingen særskilt ordning for bildeling er etablert. PMT på rådhuset har tilgang på to tjenestebiler.
Leasing av elsykler for kommunalt ansatte	Ordringen ble innført i 2022. Fortsetter i 2024.	Ingen forandring.
Elektriske tjenestebiler og anleggsmaskiner	Moss kommune har mål om at alle tjenestebiler (lette kjøretøy) går på fornybart drivstoff, hovedsakelig elektrisitet, i løpet av 2024. Utfordring med å få større kjøretøy og anleggsmaskiner over på strøm, da markedet er umodent. Moss kommune vil etterspørre dette i markedet.	Elbilandel blant små varebiler og personbiler er høy. Det jobbes systematisk med å anskaffe større kjøretøy og andre maskiner.
Tjenestereiser	Moss kommune har et mål om å redusere CO2-utslipp fra offentlige tjenestereiser med 50 prosent. Oppgitte tall tar utgangspunkt i km-godtgjørelse og favner ikke alle tjenestereiser. Målet er å redusere utslipp med 50 prosent innen 2024. Utgangspunktet er 2019-tall for km-godtgjørelse.	Årlig rapportering
Smarte trafikktegnere	Moss kommune er i gang med et prosjekt knyttet til smarte	Det er fem sensorlokasjoner i Moss. De ligger i Olav Kyrres

2. tertialrapport 2024

	trafikktellere. Høsten 2023 er det lagt ned fem sensorer. Målet er å legge ned flere sensorer i bakken. Tellerne gir oss sanntidsinformasjon om trafikkbildet, samt statistikk over hvilke typer kjøretøy som benytter veien. Ut fra dataene får man et bedre planleggingsverktøy, og dette kan trolig også erstatte reisevaneundersøkelser på sikt.	gate, Bråtengata, Kanalbrua, Osloveien ved Verket skole og Osloveien nord for krysset ved Batteriveien. Nytt for 2. tertial er et kamera som identifiserer og skiller forskjellige trafikantgrupper fra hverandre. Dette er plassert i Torggata. Data fra dette skal implementeres i eksisterende løsning. Nytt samarbeidsprosjekt med fokus på klimagassutslipp og implementering av nye datakilder er i startfasen. Dette er støttet av Innovasjon Norge.

Klimatiltak sjøfart

Tiltak sjøfart	Beskrivelse av tiltaket	Status 2. tertial
Dronebåter	Moss Havn har lagt til rette for lading, og nå er det to elektriske dronebåter som frakter containere med varer fra Moss til Vestfold. Dette tiltaket reduserer 1800 tonn CO2-ekvivalenter per år grunnet sparte kilometer kjørt med lastebiler. Det er et mål om å øke virksomheten i 2024, noe som dermed vil redusere klimagassutslipp ytterligere.	Det er fortsatt utvikling og innkjøring for å kunne ta steget til full drift. Hurtiglader ble installert på slutten av 2023, noe som var litt seinere enn planlagt pga. leveranseproblemer.
Landstrøm	Landstrømanlegget til Moss Havn åpnet i 2019 fikk støtte fra Enova, og har en kapasitet på 1 million kWh. Ut fra dagens anløp kan det redusere utslippene fra havna med rundt 200 tonn CO2-ekvivalenter i året – når det blir tatt i bruk. Anlegget er dessverre ikke i bruk, da skipene foreløpig ikke har tatt investeringene med å kunne gå over til å bruke landstrøm. Moss Havn deltar i prosjekt «Utslippsfri Oslofjord» som har	Landstrøm – ingen skip har brukt anlegget Gjennomført service og kontroll på anlegget, det fungerer som det skal.

2. tertialrapport 2024

	vært støttet av Klimasats og ledet av Oslo havn. Prosjektet arbeider målrettet for å få skip over på landstrøm.	
Container-terminal	Det skal inngås ny kontrakt med operatør for containerterminalen. Operatøren får som krav å være fossilfri senest i 2030, jamfør målet Moss havn har om å være en fossilfri havn i 2030.	Produksjonsplass er bestilt. Moss havn ble ikke del av bygge- og deleforbudet (kvikkleiresone) og arbeid med å etablere ladere er i full gang.
Elektriske ferjer	I 2023 har Bastø Fosen tre av fem ferger på elektrisitet. Etablering av ladestasjon i Moss kom på plass i 2023, og de tre elektriske ferjene kjører nå 100 prosent elektrisk. To ferjer drives med diesel, samt den sjettede reserve-ferja. <i>(Kilde: Bastø Fosen)</i>	Det er ikke planer om ytterligere elektrifisering fram mot 2027. Det er mulig at alle ferjene blir elektriske fra 2028 (ny konsesjonsperiode).

Klimatiltak forbruk og avfall

Tiltak forbruk og avfall	Beskrivelse av tiltaket	Status 2. tertial
MOVAR og ettersorteringsanlegg	ØAS – Østfold avfallssorteringsanlegg; Selskapet for felles ettersorteringsanlegg for husholdningsavfall fra alle kommunene i regionen er etablert, anslås satt i drift i løpet av 2026. Movar IKS representerer sine eierkommuner og eier 29,4% av ØAS. Anlegget bygges i Viken Park. Selskapet skal tilrettelegge for at innbyggerne forbedrer miljøprestasjonen i sin avfallshåndtering, og slik at kommunene minst når EUs krav til materialgjenvinning. På den måten blir selskapet et viktig bidrag i den sirkulære	ØAS' siste oppdatering: Den store usikkerheten for fremdriften til ØAS er fortsatt vedtak av reguleringsplanen på Viken Park. ØAS har fått signaler om at den skal opp til sluttbehandling i bystyret i Fredrikstad kommune i løpet av denne høsten. Medieoppslagene om Viken Park den siste tiden har reist spørsmål hos eierne om ettersorteringsanlegget vil komme i drift i tide til de målsatte kravene om utsortering av plast inntreffer. Hvis reguleringsplanen blir vedtatt innen utgangen av 2024, vil anlegget kunne være i prøvedrift i løpet av første halvdel av 2027, som igjen betyr en utsortering av plast fra restavfallet i 2028.

2. tertialrapport 2024

	økonomien. Samtidig skal innbyggerne tilbys en avfallsordning som de forstår nytten av og aksepterer. Deltagere i selskapet er Fredrikstad kommune, Halden kommune, Sarpsborg kommune, Rakkestad kommune, Hvaler kommune og MOVAR IKS. Restavfallet fra ca. 267 000 innbyggere i Østfold vil komme til ØAS' anlegg for ettersortering. Ved hjelp av ny teknologi vil plast og magnetisk- og ikke-magnetisk metall sorteres ut. Anlegget skal klare å sortere ut mer enn 85 prosent av all plast fra restavfallet. Dette vil etter planen skje i 2026.	Enkelte pressesaker har formidlet at Øra-området i Fredrikstad er et alternativ til Viken Park. Dette har vært vurdert av ØAS i en tidlig fase, men ble forkastet da grunnforholdene er svært utfordrende, og tomtestørrelsen som er tilgjengelig for knappe.
MOVAR og biokull	I følge Klimakur 2030 har biokull høyt potensial for karbonlagring i jord. MOVAR har gjennomført et forprosjekt knytta til å pyrolysere slam til biokull. MOVAR har et samarbeid med et avløpsrensaneanlegg i Danmark som har pyrolysert avløpsslam til biokull. Dette slammet er sendt videre til en entreprenør på Vestlandet som skal gjøre forsøk på å bruke dette biokullet som innsatsmiddel i sprøytebetong som blant annet brukes i tunellvegger.	Rapporteres årlig.
MOVAR og gjenbruk	MOVAR har et mål om å oppnå en større gjenbruksandel av det som leveres på Solgård Avfallsplass. Det foreligger planer om å etablere en gjenbruksstasjon på Solgård. Forprosjektet er igangsatt. Mottak av ombruksvarer inngår i prosjektet. Prosjektet videreføres når det er	Rapporteres årlig.

2. tertialrapport 2024

	økonomisk forsvarlig.	
MOVAR og matavfall	MOVAR planlegger, tråd med krav til kommunene, innsamlingsordning og nedstrøms løsning for matavfall. Det blir en gradvis utrulling av ny ordning til innbyggerne i MOVAR-kommunene. Oppstart for innsamling av matavfall i Moss er planlagt første halvår i 2024.	Innsamling av matavfall starter opp i oktober 2024. Det blir oppstart i den sørlige delen av Moss. Målet er at det samles inn matavfall fra alle husholdninger i Moss i løpet av 2025.
MOVAR og renseanlegg	Miljøtilstanden i Oslofjorden er dessverre dårlig og bedre rensing av avløpsvann anses som et av flere viktige tiltak for å bedre tilstanden. Statsforvalteren har derfor vedtatt ny utslippstillatelse for nye Fuglevik renseanlegg med langt strengere rensekraav enn tidligere. I dag er det to renseanlegg i Moss, et på Kambo og et på Fuglevik. Begge anlegg er preget av «tidens tann» og nødvendig vedlikehold og ombygginger har allerede i lang tid vært utsatt i påvente av fullstendig ombygging. Anlegget på Kambo legges ned som renseanlegg, men består videre som septikmottak og pumpestasjon for overføring av avløpsvann til Fuglevik i en ny overføringsledning i sjø. Nye Fuglevik renseanlegg rehabiliteres, ombygges og utvides for å tilfredsstille nye rensekraav og fremtidig regional vekst. Bygges etter BREEAM-krav.	Reguleringsplan for oppgradering av Fuglevik renseanlegg ble vedtatt i kommunestyret i april 2024. Reguleringsplanarbeidet for overføringsledning fra Kambo til Fuglevik Det er sendt inn et komplett planforslag som skal førstegangsbehandles i oktober i PBT.
Avfallssug for husholdningsavfall i Moss	Moss kommune har utredet muligheten for å etablere stasjonært avfallssug på Høyda. Innkast av avfall er i boligområdene, og blir sugd derfra gjennom rør under	Forstudie gjennomført. Konklusjonen ble at det ikke blir etablert avfallssug på Høyda. Bl.a. ble det ikke funnet en egnet tomt til sentralen. Det er også utfordringer knytta til

2. tertialrapport 2024

	bakken. Avfallet transporteres til en stasjonær stasjon utenfor et tettbebygd område. Fra denne stasjon blir avfallet transportert til avfallsanlegget. Avfallssuget fører til mindre kjøring i bomiljøet der det er i bruk. En vurdering av klimagevinsten ved avfallssug sees opp mot ordinære avfallsløsninger. Saken krever politisk behandling, og vil behandles høsten 2023.	kostnader og fordeling av kostnader. Saken ble politisk behandlet i NLM-utvalget i november 2023.
Utvide kildesortering husholdningsrenovasjon	Utvide kildesortering på hytteområder i kommunen der det i dag ikke tilbys full utsortering.	Rapporteres på årlig.
IT-utstyr	Moss kommune søker å få IT-utstyr til å vare lenger. Målet er at mobiltelefoner i gjennomsnitt varer i tre år, laptopen i fire år og nettbrett i fem år. Mer enn fireårs levetid for PC-er vurderes som lite hensiktsmessig grunnet teknologiutvikling og slitasje på grunn av mobilitet. I 2023 har en del PC-er måtte byttes ut på grunn av teknologiskifte. Stadig flere drar nytte av mobilitet, og nye behov og løsninger medfører behov for nye bærbare enheter. Det jobbes aktivt med gjenbruk og ombruk av brukt IT-utstyr.	Rapporteres på årlig.
Matsvinn	Peer Gynt helsehus og Sørtun avlastning skal ha fokus på matsvinn gjennom matkontaktene. Det skal være bevissthet rundt bestillinger og tilberedning slik at vi hindrer unødig matsvinn. Enhet sykehjem og omsorgsboliger skal lage en plan for arbeid med matsvinn som vil iverksettes vår 2024. Egne beholdere for matavfall skal	Melløs omsorgsbolig er i gang med prosjektet. Prosjektet utvides til Melløs sykehjem, Peer Gynt helsehus, Skoggata omsorgsbolig og Eskelundstunet. Det er igangsatt kartlegging av matsvinn i sommer. Det er en klinisk

2. tertialrapport 2024

	benyttes fra januar 2024. Moss kommune estimerte et matsvinn på 20% i sine sykehjem og omsorgsboliger (matsvinnet ble kartlagt i 2017).	ernæringsfysiolog som organiserer arbeidet.
Anskaffelser	Anskaffelsesstrategi 2020-24 ble vedtatt i 2020 og sier at det skal stilles miljøkrav/-kriterier i anskaffelser der dette er relevant, jamfør også anskaffelsesregelverket. Moss kommunes anskaffelser skal være formåls- og kostnadseffektive og fremme hensynet til miljø, arbeidsforhold, sosiale forhold og innovasjon. Dette innebærer å fremme klimavennlige løsninger og redusere skadelig miljøpåvirkning gjennom kommunens anskaffelser. Moss kommune skal gjennom sine anskaffelser stimulere til innovasjon og utvikling av nye fremtidsrettede løsninger, eksempelvis miljøteknologi.	Rapporteres på årlig.

Klimatiltak bygg og energi

Tiltak bygg og energi	Beskrivelse av tiltaket	Status 2. tertial
Vedlikehold i kommunens bygg	Vedlikeholdet i kommunens bygningsmasse skal være verdibevarende og oppvarmingskilder skal være fornybare. Ved valg av byggematerialer skal klima og miljø stå i fokus. Vedlikeholdet skal sikre langsiktig bruk gjennom fleksible løsninger for å hindre stadige ombygginger. Byggene skal ha et godt tilrettelagt avfallssystem.	Det er krav til leverandørene gjennom rammeavtalene at de har et miljøledelsessystem tilsvarende; Miljøfyrtårn, ISO 14001 eller EMAS. Dette skaper økt fokus på at det brukes miljøvennlige materialer i vedlikeholdsprosjektene.
Klimaplanlegging	I forkant av større bygge- og rehabiliteringsprosjekter skal MK Eiendom KF utarbeide en	Dette gjøres fortløpende på alle større byggesprosjekter.

2. tertialrapport 2024

	klima- og miljøplan for prosjektet. Det skal være førende at Moss kommune skal ha gode miljø- og klimaløsninger i sine byggeprosjekter, samt være en pådriver for fossilfrie bygg- og anleggsplasser.	
Omsorgsbolig Grindvold	Brønnpark (varmepumper) blir etablert. Fossilfri byggeplass med krav om 20 prosent utslippsfri. Grønne tak og fordrøyningsbasseng for overvann. Gjenbruk av overvann til vanning grøntområder. Miljøanalyse utført i forprosjektet. Prosjektet ligger an til å bli sertifisert som BREEAM GOOD.	Sertifisering for gjennomføringsfasen pågår fremdeles (nivå GOOD). Forventer å få dette godkjent i løpet av oktober.
Knausen	Knausen, Skogbrynet 57, skal rehabiliteres og ombygges til nytt krisesenter. I tillegg skal det etableres nytt utomhusanlegg med nødvendige arealer. Det vil bli etablert energibrønner, det skal leveres klimagassregnskap som viser minimum 20 % reduksjon av klimagassutslipp fra materialer sammenliknet med et referansebygg (sykehjem), det stilles krav om sorteringsgrad på minimum 80 %, fossilfri byggeplass med krav om at minimum 20 % av tilbudte anleggsmaskiner skal være utslippsfrie, det skal gjennomføres energieffektive tiltak på eksisterende bygg som bl.a. skifte ut vinduer, etterisolering av yttervegger (mottatt tilskudd fra Enova).	Prosjektet har nå startet opp og løsninger som entreprenør har med seg i sin kontrakt er: • energibrønner • krav om klimagassregnskap som viser minimum 20 % reduksjon av klimagassutslipp fra materialer sammenliknet med et referansebygg (sykehjem) krav om sorteringsgrad på minimum 80 % • fossilfri byggeplass med krav om at minimum 20 % av tilbudte anleggsmaskiner skal være utslippsfrie • det skal gjennomføres energieffektive tiltak på eksisterende bygg som bl.a. skifte ut vinduer og etterisolering av yttervegger (mottatt tilskudd fra Enova).

2. tertialrapport 2024

Nybygg og klimagassregnskap	Kommuneplanen setter krav om at Klimagassregnskap kreves ved vesentlige naturinngrep, nybygg større enn 1000 m2 BRA og ved valg mellom riving eller bevaring av eksisterende bygg.	Prosjekter som vil levere dette ved ferdigstilling er: • Solli skole • Knausen/Skogbrynet 57

Energisparende tiltak

Tiltak energi	Beskrivelse av tiltaket	Status 2. tertial
Solli skole	Skolen skal omdannes til et samlokalisert aktivitetssenter. Det etableres brønnpark med varmepumpe og energieffektivt luftbehandlingssystem. Det er foreslått energieffektive tiltak på bygningskropp (bytte vinduer og etterisolering).	Rapporterer årlig.
Vannbehandlingsanlegg	Alle skoler, sykehjem, samlokaliserte boliger/institusjoner, og idrettsbygg har fått/eller skal få vannbehandlingsanlegg mot legionella, med overvåking og varsling av overforbruk av vann. Mulighet for å senke vannets temperatur som energisparetiltak.	Grunnet manglende rammeavtale på rørlegger er disse tiltakene utsatt til T3.
Glassverket barnehage	Energieffektive tiltak ved utskifting av el-kjel til varmepumpe luft-luft for oppvarming av bygningen.	Tatt ut av planene da forutsetningene ikke lå til rette for at det ble gjort ombygninger. Det er ikke mulig å regne dette økonomisk i mål- selv over en 10-års periode.
Airthings	Montert på sju skoler og et helsebygg. Overvåking av inneklimateparametere som CO2, temperatur, LUX, fuktighet, støy dB, Radon og N/A Virus risiko. Energieffektive justeringer av tekniske anlegg for å møte AML-krav	Det logges nå på ti skoler, ett helsehus og to barnehager. Det er anskaffet overvåkningsutstyr som kan flyttes til aktuelle bygg etter behov.

2. tertialrapport 2024

Investeringsforslag MKE/mulige tiltak

Tiltak	Beskrivelse av tiltaket	Status 2. tertial
Automasjon og styring av tekniske anlegg	Forslag om oppgradering ved: Ekholt skole, Vang skole, Kongensgate 34, Ekholt sykehjem, Nøkkeland skole, Eddaveien 9.	Nøkkeland skole er ferdigstilt. Vang skole gjennomføres i T3. Øvrige bygg ligger ikke inne i vedtatt investeringsplan.
Energieffektive luftbehandlingsanlegg	Forslag om utskifting ved: Vang skole, Kongensgate 34, Øreåsen skole, Ekholt sykehjem, Skarmyra servicesenter svømmehall.	Tiltakene på Skarmyra servicesenter er gjennomført. Vang skole ferdigstilles i T3.

Klimatiltak industri

(Tiltak Moss kommune er kjent med, det kan være flere tiltak hos andre industribedrifter i Moss)

Tiltak industri	Beskrivelse av tiltaket	Status 2. tertial
Felleskjøpet Agri på Kambo Redusere mengde fyringsolje	Felleskjøpet Agri på Kambo melder til Moss kommune at de i perioden 2019 til 2022 nesten har halvert forbruket av fyringsolje. Redusert forbruk olje er erstattet av økt forbruk biovarme. Oljeforbruket har gått fra 1119 kubikkmeter i 2019, til 637 kubikkmeter i 2022, en reduksjon på 482 tonn fyringsolje. Forbrenning av 1 tonn olje tilsvarer omtrent 3000 kilogram CO2. Felleskjøpet har med andre ord redusert klimagassutslippet sitt med 1450 tonn CO2, som igjen betyr 1 prosent av våre direkte utslipp i mossesamfunnet. Framover har Felleskjøpet på Kambo planer om å ytterligere redusere forbruket av fyringsolje. (Kilde: Felleskjøpet Agri Kambo)	Årlig rapportering
Heidelberg Materials prefab Norge	Heidelberg Materials prefab Norge i Moss (tidligere Contiga) har mål om å redusere sitt klima- og miljøavtrykk, samt å være en	Årlig rapportering

2. tertialrapport 2024

Mål om å redusere klima- og miljøavtrykk	del av sirkulærøkonomien. De skriver at deres produktframstilling innebærer utslipp, transport, produksjon av avfall og forbruk av naturressurser. Det er derfor viktig å drive virksomheten med minst mulig belastning på miljøet gjennom hele verdikjeden. Det jobbes med ulike tiltak, blant annet lavkarbon betongelementer, miljøeffektive bæresystemer av stål og betong, prosjektspesifikke klimagassregnskap, økt resirkulering og gjenbruk av ressurser. <i>(Kilde: Heidelberg Materials)</i>	
Rockwool Moss Pilotprosjekter i gang knytta til reduksjon av LNG. Resirkulering av steinull.	Rockwool Moss melder at produksjonen på fabrikken totalt har klimagassutslipp på omtrent 12 000 tonn CO₂e per år. Det er forventet i underkant av det samme de neste årene. Det jobbes videre med tiltak, blant annet ser de på bruk av naturgass (LNG) og jobber med pilotprosjekter for å finne ut om de kan bytte ut LNG med en fornybar energikilde, for eksempel biogass. Rockwool har per nå ingen prognose for når de vil se klimaeffekten av tiltakene. Resirkulering av steinull er et annet prosjekt de jobber med. Her er målet at i stedet for at steinull havner på deponi, i stedet tas til fabrikken slik at det kan smeltes om til ny steinull. Metoden er på plass, og de ønsker mer steinull til resirkulering. <i>(Kilde: Rockwool Moss)</i>	Årlig rapportering
One Subsea Energieffektivisering og sirkulærøkonomi på avfall	One Subsea (tidligere Aker Solutions Subsea) ble i januar 2023 sertifisert etter ISO 50001 (et energistyringssystem) med forpliktelser om økt fokus på energistyring,	Årlig rapportering

2. tertialrapport 2024

	energieffektivitet og reduksjon av energiforbruk. Det jobbes med en digitalisert kartlegging av energistrømmer for å redusere energiforbruk. Grønt sertifikat på strøm sikrer at all strøm kommer fra grønne kilder som har bidratt til reduksjon av CO2-utslipp med omtrent 90 prosent CO2 fra januar-september 2022 til januar – september 2023. Det utgjør omtrent 800 tonn CO2. Delvis utskiftning av maskinparken fra fossilt til elektrisk. Videre elektrifisering er et arbeid som fortsetter. Avfallshåndtering: Økning i resirkulert avfall fra 63 prosent til 77 prosent (2022 til 2023). Reduksjon i totale mengde avfall med 18 prosent i 2022 sammenlignet med 2019-2021. Innen sirkulær økonomi undersøkes muligheten til å gjenbruke pakkemateriale i tre og plast.	

Klimatiltak arealplan

Tiltak areal	Beskrivelse av tiltaket	Status 2. tertial
Arealplanlegging	Innenfor arealplanlegging har flere kommuner og fylkeskommuner i flere år forsøkt å finne et handlingsrom der kommuner kan påvirke utbygging i en grønnere retning – med varierende hell. Aktuelle verktøy som kan tas i bruk i planleggingen er arealregnskap, økologisk kompensasjon, verdisetting av natur, blågrønn faktor og arealnøytralitet. Frem mot neste oppdatering av	Planstrategi er vedtatt. Planprogram for kommuneplanens arealdel samt arealstrategier er til førstegangsbehandling. Arbeidet med arealregnskap, økosystemtjenesteoversikt og kunnskapsgrunnlag for planrevisjon er påstartet. Arbeidet må være ferdigstilt våren 2025 for å fungere som grunnlag for arealdelen.

2. tertialrapport 2024

	kommuneplanens arealdel vil kommunen utforske hvilke av disse verktøyene som kan fungere godt i Moss.	
Sentrumsplanen	Moss kommune fikk tildelt Klimasatsmidler i 2022 for å se sentrumsplanen i lys av alle de grønne verdiene samtidig som vi legger til rette for bedre byrom, traséer for gående og syklende og bygg/utvikling av høy kvalitet. Gatebruksplanen og sentrumsplanen vil bruke klimasatsprosjektet og det kunnskapsgrunnlaget vi får opparbeidet til utforming av tiltak og bestemmelser.	Sentrumsplanen skal etter planen behandles politisk og legges ut på høring i november 2024. Det skal gjennomføres møter for å forankre planen hos politikerne.
Planlegging	Økt tverrfaglig arbeid i vurdering av private planforslag. Målet er at alle planer tar nok hensyn til klima. Dette går ut på tilrettelegging for syklende og gående, parkeringsdekning, kollektivdekning, ivaretagelse av karbonrike arealer med mer. Dette er viktig for å påvirke utbyggere i grønnere retning.	Det gjennomføres jevnlige møter i regi av planavdelingen, der alle får melde opp saker som kan være interessante for andre, og alle får delta i å vurdere planer på et tidlig tidspunkt. Utover dette følges møtene opp med arbeidsmøter for natur- klima- og miljøhensyn der det anses å være et behov. Sentrumsplanener et eksempel på en stor plan hvor det er gitt "grønne" innspill, i tillegg til at det gis innspill til reguleringsplaner og byggesaker.
Energistasjoner	Moss kommune skal delta i en workshop om arealer til energistasjoner for næringstransport. Arrangør er Osloregionen og Østlandssamarbeidet (klimasatsprosjekt). Målet er å finne arealer hvor det kan passe med energistasjoner i regionen. Et annet mål i klimasatsprosjektet er å utvikle en energistasjons-veileder for saksbehandling av planinitiativ og byggesaker.	Workshop 21. mai ble gjennomført, og vi ser nå behov for å følge opp med mer spissede møter. Osloregionen har fått midler til å videreføre arbeidet i tre nye år, og vil derfor bekoste videre møtevirksomhet i Mossregionen. Målet med møtene fremover er å lage et kunnskapsgrunnlag om energistasjoner til kommuneplanens arealdel.

Klimakommunikasjon

Tiltak kommunikasjon	Beskrivelse av tiltaket	Status 2. tertial
Kommunikasjonsplan	I hovedutvalget for landbruk, samferdsel, natur og miljø ble «Grønnere Moss – handlingsplan for kommunikasjon» vedtatt 1. juni 2022. Oppfølging av denne planen innebærer blant annet dette i 2024; informasjon på nettsider, Rent Mossesund, Oslofjorden, naturmangfold, klimagassutslipp, renovasjon og matavfall og klimatilpasning.	Det informeres om enkelte tiltak i sosiale medier. En utfordring er begrensede ressurser til å følge opp. Tett samarbeid mellom enhet miljø og landskap og kommunikasjon.
Innbyggerinitiativ/ medvirkning	Medvirkningsprosesser knytta til nye planer og tiltak. Moss kommune støtter opp om Moss Miljøfestival og går aktivt ut i samfunnet og jobber med medvirkning til klima- og miljøspørsmål.	Medvirkningsplanen har vært på høring, og skal politisk behandles høsten 2024.
Race to zero	Moss kommune deltar i prosjektet «Race to zero» hvor vi har som mål å videreutvikle klimabudsjett.	Dette er kommunikasjonskampanje, som nå er avsluttet. Det er en del av samarbeidet vi har forpliktet oss til som heter Covenant of Mayors. Her har vi meldt opp arbeid med klimabudsjettet, noe som følges opp årlig. I tillegg skal det rapporteres på en del nøkkeltall, men den jobben gjør fylkeskommunen for oss.
Grønnvaskingsplakaten	Grønnvaskingsplakaten forplikter Moss kommune om ha ærlig kommunikasjon om bærekraftsarbeidet.	Grønnvasking av planer er uønsket og noe administrasjon og politisk ledelse må være oppmerksomme på kan skje/skjer. Grønnvasking er f.eks. tatt opp som et tema i forbindelse med naturmangfoldplanens politiske behandling, der det er poengtert at også vedtak kan være gjenstand for grønnvasking. I vår

2. tertialrapport 2024

		kommunikasjon rundt grønn bærekraft følges prinsippene opp, men her er det behov for stor bevissthet.

Kommunens tjenesteområder

Kommunedirektør med stab

Tjenesteområdebeskrivelse

Stab er sentraliserte funksjoner som støtter opp under den daglige driften i hele linjeorganisasjonen:

- Driftsoppgaver av administrative fellesfunksjoner (kommunetorget, dokumentsenderet (arkivet), IT, lønn og regnskap)
- Stabsfunksjonene: bistår med nærstøtte til ledere, koordinering, strategisk styring og utvikling
- Kommunale renholdstjenester
- Frikjøpte hovedtillitsvalgte og hovedverneombud

Utvikling og utfordringer

Det er stor aktivitet i kommuneorganisasjonen, og stabene støtter opp om prioriterte behov i linjeaktiviteter, tverrgående forprosjekter/prosjekter og porteføljestyrt prosjekter.

Alle ressurser i stab innovasjon har vært involvert i de porteføljestyrt prosjektene. Porteføljestyrt prosjekter er de prosjekter som kommunen finner strategisk viktige og som treffer på tvers av stabs- og kommunalområder, se en nærmere beskrivelse under Økonomiplan 2025-2028 - Moss 2035 omstillingsprogram. Det vil fra høsten 2024 bli jobbet med forberedelse av arbeide med digital transformasjon helsetjenester etter at digitaliseringsrådgiver tiltrer stillingen.

Stabene gjennomfører felles lederopplæring for alle ledere i 2024.

Lederstøtte til sykefraværsoppfølging prioriteres til virksomheter/avdelinger med høyt sykefravær.

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. hiå. 2024	Regnskap hiå. 2024	Avvik hiå.	Rev. bud. 2024	Siste prognose	Avvik prognose i kr
100-Kommunedirektør	4 780	4 795	-15	15 310	9 110	6 200
120-Stab organisasjon	200 777	193 061	7 716	299 740	293 740	6 000
130-Stab innovasjon	0	0	0	0	0	0
Sum	205 557	197 856	7 701	315 050	302 850	12 200

Kommentar til status økonomi

Kommunedirektør med stab ligger an til et mindreforbruk på 12,2 millioner kroner per 31.12. 2024. Det har vært et fokus på å jobbe med både kort- og langvarige innsparingstiltak på stabsområde, og ikke minst for videre kutt-tiltak i økonomiplan 2025-2028. De tre viktigste årsakene til mindreforbruket i år skyldes følgende:

2. tertialrapport 2024

Det er flere stillinger som over en lengre periode vært vakante eller hvor det har vært permisjoner, men der de fleste nå er besatte igjen. Som følge av dette har noen løpende oppgaver blitt skjøvet på mens noen mer utviklingspregede oppgaver har midlertidig stoppet opp.

Det er avsatt 8 millioner kroner til omstillingsprogram for i år. Om lag 2,8 millioner kroner blir brukt av denne posten i år.

Kommunen har et overordnet mål om to lærlinger per 1000 innbygger. I opprinnelig budsjett ligger det inne midler til 96 lærlinger. Grunnet mangel på aktuelle søkere innen helsefag og barne- og ungdomsarbeiderfaget de siste årene, har det ikke vært mulig å oppfylle måltallet. Rekruttering av nye lærlinger fra høst 2024 er fullført, men søkergrunlaget viser at det fortsatt er for få aktuelle søkere i nevnte fag. Kommunen har 63 lærlinger og 6 fagbrev på jobb. I mindreforbruket ligger 3 millioner kroner på lærlingebudsjettet.

Status økonomiplan tiltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Årsprognose	Avvik Status prognose i kr	Statusbeskrivelse
Nye tiltak				
Overordnet risiko- og sårbarhetsanalyse for Moss kommune	200	200	0 Ferdig	Sak om helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse ble behandlet i kommunestyret 10. september 2024.
Kompetansestyringssystem og læringsplattform (LMS)	500	0	500 Ikke startet	Avventer anskaffelsesprosessen for LMS pga. KS sin forsinkelse med nytt e-læringsystem/LMS-system.
Moss 2035 omstillingsprogram	8 000	2 800	5 200 I arbeid	Det gjennomføres oppfølging av gevinstrealiseringer for de porteføljestyrt prosjektene leve hele livet, enklere hverdag og velferdsteknologi. Det prioriteres omstillingsprosjekter som understøtter Moss 2035. Prosjekt samhandling innen kommunalområde helse og mestring og oppvekstreformen innen kommunalområde kultur, oppvekst og aktivitet pågår. Prosjektene "lederrollens innhold", flere i "Flere i arbeid" og "digital transformasjon helsetjenester" skal etter plan starte opp i siste tertial 2024. Det kjøpes konsulenttenester for tjenestegjennomgang innen barnevern, NAV økonomisk sosialhjelp og kommunalområde helse og mestring.
Sum	8 700	3 000	5 700	
Politisk vedtak				
Støtte ungdomspartiene	50	50	0 Ferdig	Tiltaket er innarbeidet i

2. tertialrapport 2024

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Status	Statusbeskrivelse
					årsbudsjett/økonomiplan.
Politisk ledelse og kompetansehevende tiltak	600	600	0	Ferdig	Tiltaket er innarbeidet i årsbudsjett/økonomiplan.
Tilskudd AS Rygge Tomteselskap	2 000	2 000	0	Ferdig	Tiltaket er innarbeidet i årsbudsjett/økonomiplan.
Sum	2 650	2 650	0		
Sum tiltak	11 350	5 650	5 700		

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000

Investering	Årets budsjett			
	Rev. bud.	Regnskap hiå.	Årsprognose	Avvik årsprognose
Maskinvare for kapasitetsjusteringer og livssyklus	2 000	111	1 140	860
Nettverksutstyr	500	612	612	-112
Ny sentral IT plattform	7 900	0	7 900	0
Renholdsmaskiner	625	0	0	625
Varebil renhold	700	644	700	0
Sum	11 725	1 367	10 352	1 373

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær langtid	Samlet fravær
Sykefravær 2020	1,60 %	5,94 %	7,54 %
Sykefravær 2021	1,72 %	5,82 %	7,54 %
Sykefravær 2022	3,00 %	7,08 %	10,08 %
Sykefravær 2023	2,44 %	4,98 %	7,41 %
Sykefravær 2024	2,12 %	7,04 %	9,16 %
Sykefravær 2. tertial 2023	1,87 %	5,00 %	6,87 %
Sykefravær 2. tertial 2024	2,03 %	7,31 %	9,34 %

Status sykefravær og HMS

Renhold har økt sykefravær sammenlignet med samme periode i 2023.

Det arbeides kontinuerlig med oppfølging av sykemeldte, med samtaler og avklaringer i forhold til restarbeidsevne.

Det jobbes med å kartlegge arbeidsevne til enkelte ansatte med høyt fravær. Det skal gis HR-støtte til arbeidet med sykefravær og bransjeprogram til Stami "en bra dag på jobb" iverksettes i arbeidet med tilstedeværelse.

Status politiske vedtak

Verbalvedtak

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Administrasjonen ser på områder der man kan gjennomføre tjenesteinnovasjon gjennom offentlig-privat samarbeid i kommunen. Dette fremmes som en sak i Formannskapet i løpet av 2024.	Iht. plan	Det må avklares politisk omfanget/avgrensninger av områder for tjenesteinnovasjon gjennom offentlig-privat samarbeid (OPS) før sak fremmes til formannskapet.

2. tertialrapport 2024

Oppdrag

Det er en forventning om synliggjort gevinstrealisering innen innovasjon, digitalisering og velferdsteknologi, både i form av økonomisk effekt, brukervennlighet, forenkling og kvalitetsheving. Kommunedirektøren skal orientere om status i forbindelse med hver tertialrapportering.

Status

Ikke startet

Beskrivelse status

Digital transformasjon i helse og mestring igangsettes som prosjekt fra siste tertial 2024, og blir porteføljestyrt videre i økonomiplanperioden.

Det skal gjennomføres en forvaltningsrevisjon av MOVAR IK i 2024. Denne skal kartlegge om selskapet gjør alt som kan forventes for å sikre effektiv drift av selskapet, og lavest mulig gebyrbyrde for innbyggerne. Man skal også se nærmere på renovasjonstjenesten og avgjørelsen om å innlemme denne i egen organisasjon.

Ferdig

Østfold kontrollutvalgssekretariat KOF har fått oppdrag med å gjennomføre en direkte bestilling av forvaltningsrevisjon på Movar IKS til Østre Viken kommunerevisjon IKS.

For øvrig kommer det senere en plan for kommende forvaltningsrevisjoner til behandling i kommunestyret.

Det skal i 2024 iverksettes arbeid med å implementere FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD) i kommunens oppgaver. Det skal implementeres i kommunens planstrategi, kommuneplanen og malverk for vedtak. CRPD skal være synlig i saksbehandlingen av saker som gjelder personer med nedsatt funksjonsevne og være veiledende når vi utformer og yter tjenester til disse innbyggerne. Fremdriften på hvert enkelt kommunalområde skal fremlegges for gjeldende hovedutvalg på siste møte før sommeren, og deretter på hvert utvalgsmøte frem til CRPD er fullstendig implementert på kommunalområdet.

Forsinket

Det skal jobbes med CRPD implementering i kommuneorganisasjonen saksbehandling. Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet har laget en CRPD-veileder, samt webinar og e-læringskurs på hjemmesiden. Statsforvalteren kan bistå med veiledning.

Innsatsen for å redusere sykefraværet intensiveres, og dette fremmes som en egen sak til Administrasjonsutvalget i løpet av første halvår 2024. Det avsettes ressurser for å gjennomføre pilotprosjekt på avdelinger med høyt sykefravær. Formålet er å synliggjøre den mulige effekten av å styrke grunnbemanningen, for å lette på arbeidstrykket for de ansatte. Det er viktig å kartlegge årsaker for sykefraværet i forbindelse med prosjektet.

Iht. plan

Det en pågår forvaltningsrevisjon sykefravær for utvalgte virksomheter med høyt og lavt sykefravær om sykefraværsrutiner, forebyggende sykefraværarbeid og kostnader. Kontrollutvalget fremmer sak til kommunestyrets møte høsten 2024. Videre arbeid med anbefalte tiltak i forvaltningsrevisjonen fremmes sak til arbeidsmiljøutvalget og administrasjonsutvalget.

Sak til administrasjonsutvalget om avsette ressurser til økt grunnbemanning for gjennomføring av pilotprosjekt på avdelinger med høyt sykefravær anbefales utarbeidet etter ferdigstilling av forvaltningsrevisjonen, da forvaltningsrevisjonen vil gi innsikt til det videre arbeidet. I tillegg krever økt grunnbemanning en

2. tertialrapport 2024

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
		finansiering. Kommunedirektøren har etablert en styringsgruppe sykefravær med kommuneledelsen, hovedtillitsvalgte og hovedverneombud med fokus på å følge opp virksomheter med høyt sykefravær, jf. tiltak i HMS og IA plan vedtatt av arbeidsmiljøutvalget.
Kommunen skal gjennom sitt eierskap i MOVAR initiere konstruktive samtaler om mulighetene for felles løsninger for rensing av avløpsvann sammen med andre renovasjonsselskap. Særlig mulige felles løsninger på Slagentangen vurderes, for en bedre og mer fremtidsrettet løsning enn dagens planlagte prosjekt på Fuglevik.	Ferdig	Videre prosess nytt rensaneanlegg ble vedtatt av kommunestyret i sak 33/24.
Kommunens Eiermelding skal revideres i løpet av første halvår 2024. Eiermeldingen skal fastsette ordning for godtgjøring av styreverv i kommunale foretak, da dette skal fastsettes av Kommunestyret som generalforsamling. Denne endringen kan gjennomføres før full revidering, for å gi en avklaring for foretakenes nyvalgte styrer.	Forsinket	Det fremmes en sak til kommunestyrets høsten 2024.
Med utgangspunkt i det varslede merforbruket for inneværende år, fremskyndes den planlagte effektiviseringsprosessen. Vi vil ha en tjenestegjennomgang, med særlig fokus på de tjenesteområdene som har hatt et stort merforbruk, de siste årene. Tjenestegjennomgangen skal også vurdere om det er behov for å øke bemanningen innen deler av «Helse og Mestring» og «Oppvekst og Utdanning», for å få ned sykefraværet. Tiltakene skal i størst mulig grad skåne direkte tjenesteyting. Forslag på mandat, medvirkning, mål og fremdriftsplan, fremmes i kommunestyremøtet i februar.	Iht. plan	Kommunestyret har behandlet sak om nedtrekksplan i juni 2024.
Moss kommune skal stille seg positiv til en reetablering av sivil flyplassdrift og vil arbeide aktivt opp mot andre aktører og myndigheter for å bidra til dette.	Iht. plan	Det vises til regjeringens ekspertutvalgets rapport om tredje rullebane på Oslo lufthavn på lengre sikt.
Promillesatsen for eiendomsskatt reduseres med 10 prosent årlig, fra utgangspunktet på 2,8 promille. Promillesatsen vil med dette være 2,52 i 2024, 2,24 i 2025, 1,96 i 2026 og 1,68 i 2027.	Iht. plan	Eiendomsskatten er satt til 2,52 promille for årsbudsjettet 2024.
Tilgang for folkevalgte til kommunale bygg der det foregår politisk møtevirksomhet er en politisk avgjørelse som fattes av ordfører og/eller varaordførere, i samråd med øvrig politisk ledelse.	Ferdig	Gruppeledere har fått tilgang til å bruke formannskapssalen utenfor rådhusets ordinære åpningstider.
Varslede dagbøter til MOVAR for eventuelle forsinkelser i pålagt nitrogenrensing fra Statsforvalteren må utfordres og om nødvendig løftes til regjeringsnivå	Ferdig	Videre prosess nytt rensaneanlegg ble vedtatt av kommunestyret i sak 33/24.
Økonomiplanen rulleres hvert år i juni for å se de langsiktige tiltakene i kommunen i en helhet. Dette gjøres fom. 2024.		Se formannskapets sak 016/24.

2. tertialrapport 2024

Økonomiplan

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Bidra til en robust organisasjon i Moss kommune ved å sørge for gode systemer og prosesser som understøtter kommunalområdenes arbeid med styring og kontroll	Iht. plan	Helse og mestring har omorganisert, og det settes inn ressurser på tvers av kommuneorganisasjonen for å understøtte arbeidet med digital transformasjon.
Sette Moss kommune i stand til å gjennomføre digital transformasjon ved å prioritere ressurser til å koordinere, utvikle og gjennomføre digitaliserings- og innovasjonsaktiviteter	Iht. plan	Ny ansatt digitaliseringsrådgiver begynner i stillingen fra siste tertial, og har et overordnet koordineringsansvar for kommunes arbeid med digitalisering og digital transformasjon. Det skal etableres et team som skal jobbe med konkrete digital transformasjon, spesielt innen kommunalområde helse og mestring. De som skal være en del av den gruppen må fritas fra ordinære oppgaver . Innovasjon har jobbet med å utvikle verktøy og metoder (Innovasjonsportalen) som skal kunne benyttes av alle som får eller har ansvar for endrings- og utviklingsaktiviteter og prosjekter. I tillegg er det jobbet med test av et undervisningsopplegg i tråd med innholdet i innovasjonsportalen. Det er etablert nettverket "innovasjonssentralen" og deltakerne har gjennomført prosesslederstudiet. Nettverket er tenkt utvidet .

Klima

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Andre klimatiltak - anskaffelser	Iht. plan	Ved å stille egnede krav og kriterier i ulike trinn i anskaffelsesprosessen, kan kommunen gjennom sine anskaffelser fremme hensynet til bl.a. miljø. Dette må gjøres i hver enkelt anskaffelser. Bedre planlegging av innkjøp kan bidra til at behovet for hyppige vareleveranser reduseres i kommuneorganisasjonen. For å minimere miljøbelastningen knyttet til transportintensive vareleveranser, kan kommunen gjennom anskaffelse av rammeavtaler tillate småordretilllegg for leveranser under gitte ordrebølper. I tillegg etterspør kommunen der det er mulig fossilfri transport i transportintensive vare- og tjenesteanskaffelser.
Andre klimatiltak - hjemmekontor (reduksjon av reiser)	Iht. plan	Det er etablert ordning i kommuneorganisasjonen for at en del av kontoransatte kan inngå skriftlig avtale om hjemmekontor inntil to dager per uke. Det kan også avtales bruk av hjemmekontor for andre kontoransatte ad hoc. Det er flere andre arbeidsgivere i Moss som har etablerte avtaler om hjemmekontor for sine arbeidstakere.
Forbruk og avfall - Levetid for mobiltelefoner 3 år - laptop 5 år - nettbrett 5 år	Iht. plan	Rutine om mobiltelefon og PC i kommuneorganisasjonen er etablert. Levetid PC på 5 år viser seg å være en utfordring for mange brukere. Det må vurderes om levetiden skal

2. tertialrapport 2024

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
		differensieres, da som minimum 4 år.
Forbruk og avfall - redusere forbruk	Iht. plan	Bruke opp, reparere, kjøpe mindre og gjenbruk bidrar til mindre forbruk og avfall. Møbler og inventar som det ikke er behov for kunngjøres internt i kommuneorganisasjonen, slik at nyttige ting kan gjenbrukes.
Klimakommunikasjon - Fortelle våre klimahistorier	Iht. plan	Kommunen må kommunisere klimahistorier om hvordan det påvirker innbyggere, næringsliv og reiseliv i kommunen.
Transport - Fokus på digitale løsninger og færre reiser	Iht. plan	Digitale møter brukes der det er hensiktsmessig. Digitale møter bidrar til mindre tjenestekjøring med bil og offentlige befordringsmidler, samt sparerer tidsbruk ved forflytninger og reiser.
Transport - Fossilfri tjenestepersonbiler i 2024 – utskiftning av tjenestebiler	Iht. plan	Kommuneorganisasjonen i Moss kommune planlegger om mulig å erstatte fossile varebiler som kombinerer person- og varetransport med elbiler fra 2024.
Transport - Kollektivandel buss på 15 prosent i 2030 i mossesamfunnet	Iht. plan	Bruk av hjemmekontor, færre tilgjengelige gratis parkeringsplasser og bruk av digitale møter reduserer bilbruken. Reduksjon i bilbruk kan medføre at den forholdsvise prosentandelen ved bruk av kollektiv transport øker.
Transport - Sykkelandel på 20 prosent i 2030 i mossesamfunnet	Iht. plan	Arbeidsgiver Moss kommune har forlenget avtalen med leverandøren av leasingordning elsykkel, hvor ansatte har muligheter til å inngå avtale om leasing av elsykkel.

Statustekst investeringer

Maskinvare for kapasitetsjusteringer og livssyklus

Det styres mot en mindreforbruk på 860 000 kroner for året.

Merforbruk på "Nettverksutstyr" dekkes av dette investeringsprosjektet.

Nettverksutstyr

Merforbruk dekkes av "Maskinvare for kapasitetsjusteringer og livssyklusforvaltning".

Ny sentral IT plattform

Anskaffelse av neste generasjon plattform er i prosess. Det styres mot aktivitetsnivå innenfor investeringsbudsjettet.

Renholdsmaskiner

Innkjøp av renholdsmaskiner gjennomføres ikke i løpet av året.

Varebil renhold

Det er anskaffet bil til renhold. Prosjektet avsluttes.

Kommunalområde kultur, oppvekst og aktivitet

Tjenesteområdebeskrivelse

Kommunalområdet er organisert i fem enheter:

- enhet kultur, aktivitet og mestring
- enhet barnehage
- enhet skole
- enhet barnevern, bolig og inkludering
- enhet NAV

Enhet kultur, aktivitet og mestring består av virksomhet kultur og idrett og virksomhet forebyggende helse.

Enhet barnehage ivaretar de lovpålagte oppgavene knyttet til barnehageeierrollen og barnehagemyndighetsrollen. Barnehagetilbudet i Moss kommune består av 23 private og 12 kommunale barnehager.

Enhet skole består av 17 skoler, pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT) og skoleeieravdelingen. Enheten forvalter skoleeieransvaret i Moss.

Enhet barnevern, bolig og inkludering er organisert med fem avdelinger og en virksomhet. Avdelingene er boligsosial avdeling, voksenopplæring, krisesenter, flyktingetjeneste og avdeling for enslige mindreårige flyktinger. I tillegg kommer virksomhet barnevern.

Enhet NAV består av kommunale og statlige tjenester, med en kombinasjon av statlige og kommunalt ansatte. NAV Moss er et partnerskap mellom Moss kommune og Arbeids- og velferdsetaten region Øst-Viken.

Utvikling og utfordringer

Prosjekt oppvekstreform avsluttes denne høsten og det startes opp to tiltak som et resultat av prosjektet. Det er ansatt to familiekontakter i avdeling familieteam som skal jobbe med henlagte saker fra barnevernet. Målet er å hjelpe familier som har en problematikk, selv om barnevernssaken er henlagt og å unngå nye bekymringsmeldinger. Tiltaket «Tett på» starter opp i 3. tertial.

Barnevernstjenestene har flere kritiske utfordringer, med fristbrudd innenfor flere lovkrav. Det har vært høyt sykefravær og turnover blant ansatte, inkludert i ledelsen, som har svekket kapasiteten til å møte den økende etterspørselen etter tjenester fra barnevernet.

Over tid har det vært en kostnadsøkning og et merforbruk for barnevernstjenesten og økonomisk sosialhjelp. Det skal derfor gjennomføres en tjenestegjennomgang for begge fagområder i regi av Agenda Kaupang. Tjenestegjennomgangen skal se på om kommunen har riktig nivå på tjenestene og riktig bemanningsomfang.

2. tertialrapport 2024

Det er per 2. tertial bosatt 135 flyktninger av kvoten på 200, og det forventes at kvoten vil oppnås i løpet av året. Bosettingen av flyktninger og oppfølgingen av asylmottak og omsorgssentre i kommunen krever mye av tjenestene.

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. hiå. 2024	Regnskap hiå. 2024	Avvik hiå.	Rev. bud. 2024	Siste prognose	Avvik prognose i kr
200-Kommunalområde kultur, oppvekst og aktivitet	5 565	3 861	1 704	11 581	8 081	3 500
201-Enhet kultur,aktivitet og mestring	151 653	148 413	3 239	233 079	227 279	5 800
203-Enhet barnehage	308 308	306 738	1 570	475 260	475 260	0
204-Enhet skole	428 048	430 993	-2 945	688 637	688 637	0
205-Enhet barnevern, bolig og inkludering	148 788	151 030	-2 242	228 041	233 041	-5 000
206-Enhet NAV	147 949	150 866	-2 917	226 305	234 305	-8 000
Sum	1 190 311	1 191 901	-1 590	1 862 903	1 866 603	-3 700

Kommentar til status økonomi

Kommunalområdet kultur, oppvekst og aktivitet melder et merforbruk på 3,7 millioner kroner per 31.12.24.

Barnevernstjenesten melder et merforbruk på 9,5 millioner kroner. Økte behov for statlige tiltak, økt behov for kjøp av veiledning samt innleie av konsulenter er årsaker til dette.

NAV melder et merforbruk på 8 millioner kroner som i hovedsak skyldes økte utbetalinger av økonomisk sosialhjelp. Den enkelte mottaker får høyere utbetalinger, og det tar lengre tid å få mottakerne selvhjulpne i form av jobb eller aktivitet.

Enhet kultur, aktivitet og mestring melder et mindreforbruk på 5,8 millioner kroner. Vakante stillinger og langtidssykefravær innenfor forebyggende helse fører til lavere lønnsutgifter. For kultur og idrett er det hovedsakelig lavere utgifter til opplevelseskortet og redusert utbetaling til Moss ungdomsishall som er årsaken.

Kommunalområdets toppenhet melder et mindreforbruk på 3,5 millioner kroner. Dette skyldes at arbeidet med oppvekstreformen har kommet senere i gang enn opprinnelig planlagt.

Det er forventet et mindreforbruk på 4,5 millioner kroner innenfor integreringsområdet. Dette skyldes i stor grad økte inntekter som følge av høyere bosetting av enslige mindreårige flyktninger og flere elever ved voksenopplæringen.

Kommunalområdet har innarbeidet alle tiltak fra nedtrekksplanen som ble vedtatt i kommunestyret i juni i sine budsjetter. Det forventes at de aller fleste tiltak vil gjennomføres med tilhørende økonomiske innsparinger, både inneværende år og i kommende planperiode. Når det gjelder reduserte skysstutgifter ved enhet skole har dette vist seg å være noe mer utfordrende enn først antatt og innsparingene er forventet å bli noe forsinket. Enhet skole forventer likevel balanse inneværende år.

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000

Investering	Årets budsjett			
	Rev. bud.	Regnskap hiå.	Årsprognose	Avvik årsprognose
Diverse investeringer kultur, oppvekst og aktivitet	5 000	759	1 000	4 000
Drenering og vanningsanlegg ved Ørebanene	875	113	875	0
IKT-handlingsplan skole	14 000	10 272	14 000	0
Innlastningsrampe Moss kulturhus	510	37	510	0
Kunstgress Nøkkeland	2 172	358	2 172	0
Oppgradering Bellevue	1 875	542	1 875	0
Renovering løpedekke Melløs	70	10	70	0
Tverga - en morsom omvei	1 367	25	0	1 367
Sum	25 869	12 115	20 502	5 367

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær langtid	Samlet fravær
Sykefravær 2020	2,37 %	6,77 %	9,14 %
Sykefravær 2021	2,73 %	7,01 %	9,74 %
Sykefravær 2022	3,68 %	6,93 %	10,61 %
Sykefravær 2023	2,91 %	7,42 %	10,33 %
Sykefravær 2024	2,42 %	6,92 %	9,34 %
Sykefravær 2. tertial 2023	1,73 %	6,73 %	8,46 %
Sykefravær 2. tertial 2024	1,70 %	6,31 %	8,01 %

Status sykefravær og HMS

Sykefraværet for 2. tertial noe lavere enn samme periode i fjor, da det var 8,5 prosent. Korttidsfraværet er på samme nivå som 2. tertial i fjor, mens langtidsfraværet er noe lavere. Det er lavere sykefravær i enhet skole, enhet kultur, aktivitet og mestring og NAV, mens det er noe høyere i enhet barnehage og enhet barnevern, bolig og inkludering, sammenlignet med 2. tertial i fjor.

Det er registrert 131 HMS-avvik, som er noe høyere enn samme periode i fjor hvor det ble registrert 110 HMS-avvik. 85 av avvikene er knyttet til vold og trusler. Det har tidligere vært en utfordring at de meldte HMS-avvikene ikke er reelle HMS-avvik, men skulle vært kategorisert på andre avviksområder. Det har vært en forbedring rundt dette og de registrerte avvikene er i hovedsak reelle HMS-avvik.

Statustekst investeringer

Diverse investeringer kultur, oppvekst og aktivitet

Det er kjøpt inn ny og mangeårig vekstduk på Melløs stadion samt nye utlånsautomater ved biblioteket. Det vil påløpe noe mer utgifter til etablering av lagringsplass for vekstduken. Det er ikke planlagt for flere investeringer i 2024.

Drenering og vanningsanlegg ved Ørebanene

Arbeidet er estimert til en varighet på omtrent åtte uker med oppstart oktober/november. Prosjektet utføres i samarbeid med avdeling anlegg på kommunalområdet plan, miljø og teknikk.

IKT-handlingsplan skole

I handlingsplan for IKT i skole er det i år kjøpt inn nettbrett med tastatur til to trinn og til en del av de ansatte på småskoletrinnene. I tillegg har ett trinn og en andel av de ansatte på ungdomsskolene fått nye PC-er til skolestart. I år er det også kjøpt inn interaktive tavler på skolene. Det gjennomføres jevnlig skolering i henhold til handlingsplan IKT i skolen. Det er satt flere interaktive tavler i bestilling for resterende beløp, da flere tavler er foreldet.

Innlastningsrampe Moss kulturhus

Prosjektet ble i all hovedsak ferdigstilt i 2023. Gjenstående midler er avsatt til siste del av prosjektet, tak-utspring over rampe med lys. Arbeidene vil ferdigstilles i løpet av året.

Kunstgress Nøkkeland

Det har ikke vært gjennomført ettårsbefaring på grunn av overtakelse sen høst 2023. Det er avdekket setningsskader/ujevnheter flere steder samt oppstått hjulspor som har oppstått ved kjøring på bløtt underlag. Kant som barriere for snødeponi er for lav og det er nødvendig å bygge en ekstra høyde med kantstein. Restarbeider vil bli utført i høst.

Oppgradering Bellevue

Det gjenstår noe restarbeider etter ettårsbefaring utført i sommer, i tillegg til setningsskader/ujevnheter enkelte steder på banen hvor gress må tas opp og avrettes. Restarbeider utføres i høst.

Tverga - en morsom omvei

På grunn av kommunens økonomiske situasjon kuttes investeringen. Påløpte kostnader overføres til drift.

Kommunalområde kultur, oppvekst og aktivitet

Status økonomiplan tiltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Årsprognose	Avvik Status prognose i kr	Statusbeskrivelse
Nye tiltak				
Telefongodtgjørelse for ansatte i skole og barnehage	500	0	500 Ikke startet	Tiltaket ble kuttet i forbindelse med nedtrekksplanen i juni.
Oppvekstreform - midler til avlønning jobber for ungdom under 18 år	700	0	700 I arbeid	I 2024 ble det rekruttert fem ungdommer til 10 mulige plasser. Ingen av disse ungdommene var involvert i nye straffesaker i løpet av, eller rett etter sommeren. Bedre rekruttering sikres gjennom tettere enkeltvis oppfølging og samarbeid på tvers.
Oppvekstreform - lisenskostnader Visma samspill	900	550	350 I arbeid	Tross forsinkelse ifm innføring av Visma sikker sak barnehage og skole, er opplæringsdager i bruk av Visma Samspill fastsatt over høsten i konkrete tjenester på tvers i kommunalområdet.
Oppvekstreform - Koordinert oppfølging etter henlagt undersøkelse fra barneverntjenesten	1 000	800	200 I arbeid	Metode og rutiner for ansvar og oppgavefordeling mellom barnverntjenesten og "Familiekontakten" er utarbeidet. To familiekontakter er ansatt i avdeling familieteam, og starter nå oppfølging i familiesaker.
Oppvekstreform - tett på - tiltak i hjemmet	3 000	1 300	1 700 I arbeid	Fem av seks stillinger er besatt, den siste lyses ut på nytt. Tre nyansatte i "Tett på- tiltak i hjemmet" starter arbeid i familiesak nå, og en vil gradvis øke etterhvert som man identifiserer aktuelle familier og teamet blir fulltallig. Full drift med seks ansatte er estimert til å kunne følge opp mellom 15 og 20 familier.
Sum	6 100	2 650	3 450	
Sum tiltak	6 100	2 650	3 450	

Enhet kultur,aktivitet og mestring

Tjenesteområdebeskrivelse

Enhet kultur, aktivitet og mestring består av to virksomheter og en stab. Virksomhet kultur og idrett som består av Moss kulturhus, mossebibliotekene, kulturskole, avdeling idrett og kulturstab. Virksomhet forebyggende helse består av helsestasjon, skolehelsetjenesten, familieteam, aktivitetsentrene og samskaping. I stab er frivillighetskoordinator og SLT -koordinator (samordnede lokale tiltak).

2. tertialrapport 2024

Enheten legger vekt på:

- tidlig innsats, inkluderende og tilgjengelige tjenester, hvor målet er koordinerte og sammenhengende tjenester
- mangfold av kultur-, aktivitets- og idrettstilbud hvor alle har mulighet for å delta og bidra til et inkluderende fellesskap som gir bedre levekår i befolkningen.
- samarbeid og samhandling internt og utad, samt utvikle samfunnet rundt både barn, unge, familier og voksne i Moss kommune.

Utvikling og utfordringer

Som et resultat av et flerårig systematisk tverrfaglig samarbeid mellom skoler, skolehelsetjenesten og politiet har SLT-nettverket våren 2024 gjennomført en rekke målrettede rusforebyggende tiltak. Det har vært gjennomført «Utsett»-rusforebyggende foredrag på foreldremøter, kommunikasjon ut til foreldre i ulike kanaler og mobilisering av frivillige. Det har blitt laget to filmer til bruk på 7. og 10. trinn foreldremøter. Politiet og kommunen opplever at mange foresatte har blitt mer bevisst på utfordringene rundt ungdom og rus.

Øst politidistrikt har gjennomført en opptrapping på oppsøkende arbeid. Moss politistasjon har fått tilført ressurser til operative forebyggere midlertidig ut 2024.

Forebyggende helse

Familieteam, skolehelsetjenesten og helsestasjonen erfarer en økning i antall henvendelser og det vises til et høyere fødselstall i år enn på samme tid i fjor. Prognose ved årsslutt er omtrent 450 fødsler, som er en økning på 50 barn i forhold til 2023.

Familiekontaktene, som et tiltak i oppvekstreformen, har startet opp i sine stillinger i avdeling familieteam. Helsestasjon for ungdom har hatt økning på 80 konsultasjoner fra samme tid i 2023. Det er fortsatt høye besøkstall i åpen barnehage.

Det er flere vakanser i skolehelsetjenesten og det er en redusert bemanningstetthet i skolene for høsten. Stillingene er lyst ut.

Det har vært en økning i antall henvisninger fra sykehuset og helsepersonell til helsestasjon og skolehelsetjenesten, det er blant annet en økning i habiliteringsbarn som trenger livslang oppfølging, spesielt innen autismspekteret.

Antall konsultasjoner på migrasjon og vaksinasjonskontoret er 9 930 mot fra 5 600 i 2023. Årsaken er opprettelse av to asylmottak og en stor økning i antall vaksineringer (reisevaksine, flåttvaksine og kikhostevaksine, samt koronavaksine), samt bosetting av ukrainske flyktninger, sesongarbeidere og familiegjenforeninger. Gjennomføring av koronavaksineringen kombineres med influensavaksinering i ukene 42 og 43. Restvaksineringen vi håndteres av vaksinekontoret på helsestasjonen i sentrum.

Det er startet en mulighetsstudie av Kirkegata 14 for å optimalisere areal og oppgradere lokaler. Kambo helsestasjon har ikke tilfredsstillende lokaler og det sees på muligheten for å samlokalisere denne med Sentrum helsestasjon.

2. tertialrapport 2024

Idrett og kultur

Christian Fredrikdagene ble i 2024 gjennomført i perioden 8. - 17. august. I år var Moss Pride en del av Christian Fredrik-dagenes program. På konvensjonsdagen 14. august ble det gjennomført fossefrokost, fredstale og fredskonsert. "A walk in the park" ble gjennomført som en gratis familiefestival på Rabben.

Flere lag og foreninger melder om at deres behov for trenings-/øvingstid ikke lar seg løse innenfor de tildelte treningstidene og i de eksisterende kommunale anleggene. Både befolkningsøkningen i kommunen og en samtidig prioritering på både topp, bredde og mangfold i aktivitetstilbudet bidrar til et økt behov for tilrettelagte lokaler og anlegg for idretts- og kulturaktivitet i kommunen.

Ved skolestart har kulturskolen 700 elevplasser, antall på venteliste er 280 elever.

På grunnlag av den økonomiske situasjonen i Moss kommune og krav til innsparinger er vedtatt investeringsprosjekt i Gudeskvartalet avsluttet. Det vil fortsatt være nødvendig å legge til rette for løsninger som bidrar til best mulig drift, utvikling og forutsigbarhet for tjenestene.

Aktivitet og deltagelse

Moss kommune har signert samarbeidsavtale med bydelsfedre Norge, en ideell organisasjon basert på frivillig arbeid. Målet til bydelsfedre er å forebygge utenforskap blant barn og unge ved å styrke fedres deltakelse i deres hverdag, og bidra til bedre livskvalitet blant menn med minoritetsbakgrunn.

Det er etablert ny ungdomsklubb, Banken ungdomsklubb, på Halmstad som hadde offisiell åpning før sommerferien. Rygge Frivilligsentral ønsker å etablere flere møteplasser, blant annet i lokalene til Banken ungdomsklubb. Det er fokus på å etablere flere møteplasser for generasjoner på tvers.

Det har i samarbeid med politiet vært gjennomført et sommerjobbprosjekt for ungdom, som et kriminalitetsforebyggende tiltak. Fem ungdommer ble tilbudt sommerjobb ved avdeling drift, park og friluft. Politiet melder om nedgang i alle de tyngste kriminalitetsgruppene for unge under 18 år i Moss. Planen er å videreutvikle samarbeidet og tiltaket frem mot sommeren 2025.

I forbindelse med byjubileet i 2020 fikk Moss kommune et kunstprosjekt bestående av et stupetårn og badstue, i Fleischerparken, i gave fra Sparebankstiftelsen DNB. På grunn av en rekke feil og mangler ved badstuen, ble denne besluttet revet. Det er gjennomført møter og dialog med gavegiver Sparebankstiftelsen DNB om en erstatning for badstuen. Etter innspill fra befolkning og møte med naboer foreligger det nå planer om å etablere et turpadleanlegg/utsettingsanlegg for kajaker og lignende som gavegiver har stilt seg positiv til.

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. hiå. 2024	Regnskap hiå. 2024	Avvik hiå.	Rev. bud. 2024	Siste prognose	Avvik prognose i kr
Sum	151 653	148 413	3 239	233 079	227 279	5 800

Kommentar til status økonomi

Enhet kultur, aktivitet og mestring melder et mindreforbruk på 5,8 millioner kroner per 31.12.24.

2. tertialrapport 2024

Virksomhet forebyggende helse melder et mindreforbruk på totalt 3,6 millioner kroner. Dette skyldes hovedsakelig vakante stillinger og langtidssykefravær, spesielt ved familieteam og ved skolehelsetjenesten.

Innenfor virksomheten er det også et mindreforbruk på 0,4 millioner kroner knyttet til kjøp av VTA-plasser (varig tilrettelagt arbeid) da to kommunale plasser er omgjort til ordinær VTA hos Personalpartner tidligere enn planlagt. I tillegg er statlige refusjoner fra IMDI ved aktivitetstrentene 0,25 millioner kroner høyere enn budsjettet.

Virksomhet kultur og idrett melder et mindreforbruk på totalt 2,4 millioner kroner. Dette skyldes blant annet lavere utgifter til opplevelseskortet (0,9 millioner kroner). Dette må ses i sammenheng med Moss kommune sin satsing på "Fritidskonto Friskus", som skal bidra til økonomisk støtte til kontingenter og aktivitet til barn og ungdom. Fritidskonto ble startet som pilotprosjekt i august, og implementeres fortløpende. I henhold til vedtatte retningslinjer for forskuttering av spillemidler (KST-sak 030/24), skal Moss kommune utbetale inntil 80 prosent av av godkjent spillemiddelsøknad. Dette innebærer at utbetalingen til Moss ungdomsishall vil være på 4,8 millioner kroner, mot 6 millioner kroner budsjettet.

Enhetens stab melder et merforbruk på 0,2 millioner kroner knyttet til flere mindre uforutsette utgifter.

Det jobbes med økt tilrettelegging for treningstid og tilganger til Melløs stadion for Moss fotballklubb som følge av opprykk til OBOS-ligaen. Det vil medføre økte kostnader og økt slitasje på bruk av baner som igjen kan medføre økt behov for investeringer. Det utredes konkret hva det innebærer og det vil fremlegges i egen sak og følges opp i økonomiplan 2025-2028.

Status økonomiplaniltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Årsprognose	Avvik Status prognose i kr	Statusbeskrivelse
Nye tiltak				
Etterfyll av innfyll kunstgress	250	250	0 I arbeid	Arbeidet er planlagt fortløpende gjennom 2024.
Drift av Melløs Stadion OBOS-liga	250	250	0 Ferdig	Det er gjennomført dialogmøter med Moss fotballklubb og det er enighet om en avtale for 2024.
Økning ressurs legestilling helsestasjon, helsekartlegging	1 400	1 400	0 Ferdig	Det er ansatt en lege i stillingen.
Økning ressurs to helsesykepleierstillinger helsekartlegging	1 700	1 700	0 Ferdig	Det er ansatt to ekstra ressurser på helsestasjonen.
Sum	3 600	3 600	0	
Aktivitetseendringer				
Musikoterapeuter videreføring	400	400	0 I arbeid	I videreføringen av musikkterapi, samarbeider kulturskolen og musikkterapeuten utelukkende med skolehelsetjenesten.
Sum	400	400	0	
Politisk vedtak				
Økning i drifts- og aktivitetsstøtten	60	60	0 Ferdig	Drifts- og aktivitetsstøtten ble lyst ut

2. tertialrapport 2024

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Årsprognose	Avvik i kr	Status	Statusbeskrivelse
					med søknadsfrist for lag og foreninger 1. mai 2024 og er tildelt etter budsjetterte rammer.
Festivalen Sin	100	100	0	Ferdig	Midlene er overført til Festivalen Sin.
Gratis vaksine mot hjernehinnebetennelse for russ 2024 (KST-sak 077/23)	140	190	-50	Ferdig	Vaksineringen ble gjennomført som planlagt i mars 2024. Pris for vaksinene var noe høyere enn først antatt.
Moss Idrettsråd	250	250	0	Ferdig	Midlene er overført til Moss idrettsråd.
Lyse netter	250	250	0	Ferdig	Midlene er overført til Lyse Netter.
Drift av ungdomscafe	300	300	0	Ferdig	Ungdomscafen på Skarmyra Allaktivitetshus er i drift.
Økt støtte Fontenehuset	800	800	0	Ferdig	Midlene er overført Fontenehuset.
Moss ungdomsishall engangstilskudd	1 000	1 000	0	Ferdig	Midlene er overført.
Grefsrødlåven	1 000	1 000	0	Ferdig	Midlene er overført.
Støtte fellesskap for mat	1 455	1 455	0	Ferdig	Midlene er overført Frelsesarmeen som drifter av tilbudet.
Diverse søknader og tiltak	2 805	2 805	0	Ferdig	Tilskuddene er utbetalt etter tildelingsbrev for 2024.
Moss ungdomsishall forskutterte spillemidler	6 000	4 800	1 200	I arbeid	I henhold til vedtatte retningslinjer for forskuttering av spillemidler (KST-sak 030/24), skal Moss kommune utbetale inntil 80 prosent av av godkjent spillemiddelsøknad. Dette innebærer at utbetalingen til Moss ungdomsishall vil være på 4,8 millioner kroner, mot 6 millioner kroner budsjettert. Midlene vil utbetales i løpet av september 2024.
Sum	14 160	13 010	1 150		
Sum tiltak	18 160	17 010	1 150		

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær langtid	Samlet fravær
Sykefravær 2020	1,86 %	5,88 %	7,74 %
Sykefravær 2021	1,97 %	5,61 %	7,58 %
Sykefravær 2022	2,82 %	7,90 %	10,72 %
Sykefravær 2023	2,44 %	6,38 %	8,83 %
Sykefravær 2024	1,84 %	6,00 %	7,84 %
Sykefravær 2. tertial 2023	1,70 %	5,97 %	7,67 %
Sykefravær 2. tertial 2024	1,69 %	5,76 %	7,45 %

Status sykefravær og HMS

Virksomhet forebyggende helse har et fravær på rett under 10 prosent. Dette er en økning sammenlignet med året før, og skyldes flere langtidssykmeldte i ulike avdelinger. Disse følges opp i forhold til IA-arbeidet, og vi har nå flere ansatte som er friskmeldt i økende grad.

Sykefraværet for virksomhet idrett og kultur er samlet sett lavere for 2.tertial 2024 sett opp mot forrige år. Sykefraværet fra 2022-2024 er gjennomgående synkende hos alle avdelinger, med unntak av avdeling idrett.

2. tertialrapport 2024

Det avholdes jevnlig medbestemmelsesmøter på virksomhet- og enhetsnivå. Enheten har to HMS-avvik i 2.tertial.

Status politiske vedtak

Verbalvedtak

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Arbeidet med kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og frivillighet startes. Idrettsråd og idrettslag involveres i arbeidet. Det fremmes en sak til hovedutvalg for utdanning, idrett og kultur.	Iht. plan	Sak om oppstart for plan idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv ble behandlet i UIK-utvalget mai 2024. Planen skal først og fremst være en praktisk veileder i søknadsprosessen mot statlige spillemidler og gi en oversikt over de anlegg og aktiviteter som finnes, si noe om hvilke behov som er kartlagt og peke på prioriterte satsningsområder og anlegg. Formålet med planen er å ha en politisk vedtatt og oppdatert langsiktig plan for utvikling av idrettsanlegg i kommunen og være et verktøy for å oppnå kommunens målsetninger på området. Planarbeidet er startet opp med et medvirknings- og innspillsmøte med idrettslagene i august 2024. Planen for arbeidet med frivillighetsplanen ble vedtatt i OAI-utvalget juni 2024. Formålet med frivillighetsplanen er å legge til rette for økt samspill og samarbeid mellom kommunen og med frivillig sektor. Planen skal sikre gode og forutsigbare rammevilkår for frivillig sektor og være førende for kommunens arbeid med frivillighet.
Det opprettes to stillinger og ansettes to utekontakter våren 2024. Organisering rundt deres oppgaver og mandat skal forankres i SLT-samarbeidet. Orientering med status om utekontaktens arbeid skal årlig legges frem for utvalget for oppvekst, aktivitet og inkludering på siste møte før sommerferien og siste møte før jul.	Iht. plan	Iverksettelse av å ansette utekontakter er på grunn av kommunens økonomiske situasjon besluttet utsatt til 2026/2027. Vedtatt i kommunestyret juni 2024.
Det settes av en million kroner som et engangstilskudd til Moss ungdomsishall. Det forskutteres samtidig spillemidler for opptil 6 millioner kroner, som tas fra kommunens disposisjonsfond. Som en konsekvens av dette legges det inn en reduksjon i innskuddsrenter. I fremtiden skal det tilrettelegges for forskuttering av spillemidler for idrettslag med godkjent spillemiddelsøknad. Det fremmes en sak til hovedutvalg Utdanning, Idrett og Kultur i mars. Idrettsrådet og idrettslag involveres. Nittedalsmodellen vurderes som aktuell løsning.	Iht. plan	Engangstilskuddet er utbetalt. Forskuttering av spillemidler vil utbetales i løpet av september.
Det vurderes hvordan kommunen kan bidra til at russerne får et eget sted å være. Her kan vi se til andre kommuner sine erfaringer og hvordan de har tilrettelagt for dette. Vurderingene skal legges frem i sak for utvalget for oppvekst, aktivitet og inkludering i mars 2024.	Iht. plan	Det har vært gjennomført et arbeid for en mer inkluderende russetid i samarbeid med russestyret, de videregående skolene, ungdomsskolene, ungdomsrådet, foreldrerepresentanter, politiet, miljø og landskap, Verket scene og politikere. Arbeidet har resultert i: • Et mer inkluderende russeball der nesten samtlige avgangselever deltok • Gjennomføring av tre russekroer på Verket scene • Prøveprosjekt med informasjon fra videregående

2. tertialrapport 2024

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
		skole om russetid på foreldremøte på ungdomstrinn på Hoppert • En tryggere gjennomføring av russetoget på 17. mai
Drifts- og aktivitetsstøtten til lag og foreninger videreføres på 2023-nivå og trappes opp i løpet av økonomiperioden. Økningen er øremerket tiltak for å fremme inkludering og deltakelse for barn og unge i alderen 6-19 år.	Iht. plan	Drifts- og aktivitetsstøtten ble lyst ut med søknadsfrist for lag og foreninger 1. mai 2024 og er tildelt etter budsjett.
Kommunen er i utgangspunktet positiv til å gjennomføre Færderseilasen i Moss, og skal opprettholde dialogen med arrangørene.	Iht. plan	I kommunestyret juni 2024 ble det vedtatt å legge til rette for at Færderseilasen kommer til Moss fra 2025.
Moss skal bli en Alle Med kommune. Kommunen registreres som en Alle Med kommune første halvår 2024, og det gjennomføres Alle Med dugnad hvor de frivillige organisasjonene inviteres. Ungdommens medvirkningsråd og Flerkulturelt råd skal inviteres til å komme med innspill. Det skal på bakgrunn av dette arbeidet utarbeides en frivillighetserklæring som de frivillige organisasjonene i kommunen kan stille seg bak ved å signere den. De frivillige organisasjonene informeres om Alle Med og oppfordres til å registrere seg som Alle Med medlemmer. Basert på Alle Med dugnad og "Rapport 2021:2 Delrapport: Følgeforskning og evaluering av forsøk med fritidskortordninger" og andre aktuelle kunnskapskilder utarbeides det en løsning med fritidskort som sikrer at barn og unge i lavinntektsfamilier får en reell mulighet til å delta på en valgfri fritidsaktivitet i kommunen. Denne løsningen skal presenteres på siste utvalgsmøte i OAI før sommeren, og iverksettes fra og med august 2024.	Iht. plan	Det er skrevet en nasjonal samarbeidsavtale med ALLEMED. I tillegg er det opprettet arbeidsgruppe, iverksatt digitalt fritidskort og utarbeidet en pilot for implementeringen. Det er planlagt gjennomføring av ALLEMED -ung dugnad 10. september og ALLEMED -dugnad 24. september.
Tilbudet til pårørende i alle aldre skal styrkes. Det opprettes en stilling til pårørendearbeid som skal ha sitt daglige virke i Frivillighetens Hus. Stillingen skal utvikle og styrke tilbudet til pårørende i samarbeid med lag, foreninger og ideelle organisasjoner. Orientering om fremdrift av tiltaket skal legges frem for utvalget for oppvekst, aktivitet og inkludering i mars 2024.	Iht. plan	Status i arbeidet ble lagt frem for det politiske utvalget OAI i mai 2024. Det ble i kommunestyret 18 juni, under behandling av kommunens nedtrekksplan, vedtatt å utsette opprettelse av stillingen.
Vi må nå få på plass fritidsklubben for barn og ungdom i Høyda-området. Det vurderes muligheten for fritidsklubb i følgende lokaler: den delen av gamle Solli skole som ikke skal benyttes til dagsenter og bygget på Dilling som i dag rommer Løvstad dagsenter. Det vurderes samtidig andre mulige alternativer for lokaler for fritidsklubb i området Høyda-Ekholt-Dilling-Øreåsen-Ørejordet. Aktuelle alternativer fremlegges for OAI i utvalgsmøtet i mars 2024, med en fremdriftsplan for når fritidsklubben kan være i drift. Parallelt jobbes det med midlertidige egnede lokaler i samme geografiske område for fritidsklubb tre dager i uken på kveldstid. Fritidsklubben skal være i drift fra august 2024 enten i de faste eller midlertidige lokalene.	Iht. plan	Det er satt i gang ulike aktiviteter i påvente av lokale til nytt tilbud for ungdom i Høydaområdet. Aktiviteter har skjedd primært på Rygge ungdomsskole etter skoletid, men det er også gjennomført aktiviteter andre steder i Moss med ungdom fra Rygge ungdomsskole. Det er dialog med Ekolt BK og MFK om å se på muligheter for samarbeid og tilbud rettet mot ungdom i Høyda-området.

2. tertialrapport 2024

Økonomiplan

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Det opprettes en forløpskoordinator tilknyttet pasientforløpet for barn og unges psykiske helse, som vil bidra til bedre oppfølging av barn og familier.	Iht. plan	Forløpskoordinator er ansatt i avdeling familieteam.
Ferdigstille arbeidet med digitalt bookingssystem og følge opp resultatene fra "hallmonitor", for å videreutvikle og sikre utnyttelse av de kommunale idretts- og aktivitetsflatene.	Iht. plan	Det digitale systemet Bookup er iverksatt og under utvikling.
Gjennomføre en felles satsning på kultur i SFO sammen med enhet skole, som vil bidra at mange barn får delta på kulturopplevelser og oppleve utvikling og mestring	Iht. plan	I lys av kommunens økonomiske situasjon ble tiltaket vedtatt avsluttet i behandlingen av kutt-listen i Kommunestyret juni 2024.
Gjennomføre prosjektet Ungprod, med mål om at ungdommen får gode kulturopplevelser i trygge og rusfrie omgivelser	Iht. plan	Prosjektet Ung.prod er avsluttet, men midlene og arbeidet er i samarbeid med Sparebankstiftelsen Sparebank 1 Østfold og Akershus videreført til å dekke teateropplevelser for barn, unge og familier i kommunen som av ulike grunner ikke har mulighet til å delta på lik linje som andre.
Videreutvikle kurstilbud til barn, unge og foresatte for å utvikle trygge barn og voksne.	Iht. plan	Virksomhet forebyggende helse har utviklet flere nye kurs og gruppetilbud både på helsestasjonen, i skolehelsetjenesten og i familieteam. De lange ventelistene til PMTO (Parent Management Training Oregon) blir kortet ned da et egenutviklet kurs "Gode grep" blir avholdt høsten 2024. Det gjennomføres også kurs til tenåringsforeldre. På helsestasjonen er det innført gruppekonsultasjon ved 4 mnd-kontroll og oppstart av gruppekonsultasjon ved 4 uker er under planlegging.
Videreutvikle lavterskeltilbud som Den kulturelle velkomstpakke og Opplevelseskortet slik at flere får muligheten til å delta på ordinære kulturarrangementer og i kultur- og fritidsaktiviteter	Iht. plan	Budsjettet for den kulturelle velkomstpakke ble i nedtrekksplanen besluttet halvert i 2024 og avsluttet fra 2025.

Klima

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Bygg og energi - Klimaplanlegging i byggeprosjekter	Iht. plan	Det fokuseres på klima og miljø i aktuelle byggeprosjekter, for eksempel i svømmehaller og rehabilitering av kunstgressbaner.
Klimakommunikasjon - Fortelle våre klimahistorier	Iht. plan	Moss kommunes "Håndbok for grønnere arrangementer" gjøres kjent for arrangører og publikum.
Naturmangfold - Vi tar vare på kulturlandskapet	Iht. plan	Fortsette arbeidet med historiske vandreruter for opplysning og bevisstgjøring av kulturlandskapets betydning.
Transport - Fokus på digitale løsninger og færre reiser	Iht. plan	Tilstrebe digitale løsninger for møter der det er aktuelt.
Transport - Fossilfri tjenestebiler i 2024 – utskiftning av tjenestebiler	Iht. plan	Ved utskiftning av tjenestebiler skal fortrinnsvis fossilfrie alternativer benyttes.

2. tertialrapport 2024

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Transport - Gangeandel på 25 % 2030 i mossesamfunnet	Iht. plan	Oppfordre til gange ved kultur- og idrettsarrangementer.
Transport - Kollektivandel buss på 15 % 2030 i mossesamfunnet	Iht. plan	Oppfordre kulturarrangører til å fremforhandle avtale med Østfold kollektivtrafikk om rabatt på bussbilletter ved å fremvise billetter til kulturarrangementer.
Transport - Sykkelandel på 20 % i 2030 i mossesamfunnet	Iht. plan	Tilrettelegge for sykkelparkering for besøkende ved tjenestestedene, samt at ansatte kan sykle til og fra jobb.

Enhet barnehage

Tjenesteområdebeskrivelse

Barnehagetilbudet i Moss kommune består av 12 kommunale barnehager, en privat familiebarnehage og 22 ordinære private barnehager. Det går 2 187 barn i barnehager i Moss kommune (per 15.12.2023). I tillegg er det tre kommunale åpne barnehager som administreres i enhet kultur, aktivitet og mestring.

Enhet barnehage har tre funksjonsområder - barnehagemyndighet, barnehageeier og avdeling for pedagogisk veiledning og kvalitet (PVK).

Enheten har følgende oppgaver:

- ivareta de lovpålagte oppgavene knyttet til barnehageeierrollen og barnehagemyndighetrollen
- sikre et godt samarbeid med de private aktørene
- sikre likeverdige tjenester uavhengig av bosted, personlig økonomi, etnisk bakgrunn, og den enkeltes livssituasjon
- sikre god kvalitet i barnehagene uavhengig av eierform

Utvikling og utfordringer

Kapasitet

Ved oppstart av barnehageåret i august har barnetallet i kommunale barnehager økt med 14 barn, det er noe mindre økning enn de to foregående årene da barnetallet i kommunale barnehager økte med henholdsvis 31 og 42 barn. Barnetallet i private barnehager er stabilt. Kommunen oppfyller sin forpliktelse, j.fr. Lov om barnehager § 16 "Rett til plass i barnehage", men det er liten differanse i forholdet mellom behov og kapasitet. På Halmstad, som over tid har hatt underskudd på barnehageplasser, er Espira i gang med å etablere ny privat barnehage. Planlagt åpning er høst 2025.

Kommunal barnehageeier har sendt reviderte vedtekter på høring, der enkelte endringer kan føre til at noe kapasitet frigjøres mellom april og august og at flere barn kan begynne i barnehage i denne perioden.

Det er forventet økt press i sentrum, sentrumsnært og nordre opptaksområde i årene som kommer. Enhet barnehage skal utrede muligheter for å øke kapasiteten i disse områdene frem mot vinteren 2024-2025.

Kvalitet og kompetanse

Strategisk plan for KOA har «Tidlig innsats med inkluderende og trygge omsorgs- og læringsmiljø for alle barn og unge» som ett av fire satsingsområder. I enhet barnehage er arbeidet med tidlig innsats en prioritert oppgave.

Innenfor den nasjonale satsingen "Kompetanseløftet for spesialpedagogikk i skole og barnehage" er tema for Moss kommunes prosjekt skolefravær, der enhet barnehage deltar som en del av laget rundt barna, med et særlig fokus på et forebyggende perspektiv.

Enheden arbeider systematisk med oppfølging av Lov om barnehager Kap. 8. Psykososialt barnehagemiljø, som omtaler barnehagens plikter om forebyggende arbeid og null-toleranse for krenkelser. I august 2024 er det gjennomført opplæring for ansatte i kommunale barnehager og erfaringsdeling for ledere på tvers av sektoren.

Gjennom godt foreldresamarbeid vil barnehagene styrke arbeidet med tidlig innsats, og varig endring. PVK har sammen med andre fagpersoner utarbeidet en guide til bruk i foreldresamtaler. I mai og juni deltok 116 barnehagelærere, fra kommunale og private barnehager, på gjennomgang og opplæring i bruk av guiden.

Styrket tilbud til førskolebarn

Ved oppstart av barnehageåret 2024 var det 71 barn som har vedtak om spesialpedagogisk hjelp, mot 68 på samme tidspunkt i 2023. Antallet barn er stabilt, men omfanget per barn øker. Det medfører økning i antall årstimer fra 14 033 per 15. august 2023 til 15 755 årstimer pr. 15. august 2024. Økningen tilsvarer omtrent 1,5 årsverk. Vedtak om tilrettelegging av barnehagetilbud til barn med nedsatt funksjonsevne er stabilt med omtrent 1200 uketimer, som tilsvarer rundt 32 årsverk. Kommunen utbetaler refusjon etter en fastsatt sats til private barnehager for kostnader til vedtak om tilrettelegging. Det gis tilskudd til tiltak for å styrke språkforståelsen hos minoritetsspråklige barn til alle barnehager.

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Enheter	Rev. bud. hiå. 2024	Regnskap hiå. 2024	Avvik hiå.	Rev. bud. 2024	Siste prognose	Avvik prognose i kr
Sum	308 308	306 738	1 570	475 260	475 260	0

Kommentar til status økonomi

Enhet barnehage melder balanse per 31.12.24

Driften av de kommunale barnehagene er ventet å gå i balanse.

Det er noen endringer i både inntekter og utgifter på overordnet nivå, men disse endringene er ventet å utligne hverandre. Blant annet er utgifter knyttet til refusjoner for barn med barnehageplass i andre kommuner høyere enn budsjettert, mens utgiftene til redusert foreldrebetaling vil bli lavere enn forventet som følge av redusert makspris i barnehagene fra august 2024.

2. tertialrapport 2024

Steinerbarnehagen har etter utvidelse av leke- og oppholdsareal fått innvilget økt ramme for antall barn barnehagen mottar tilskudd for. Barnehagen vil få tilskudd for seks nye barn med virkning fra 1. oktober. Dette vil utgjøre 0,3 millioner kroner for 2024.

Status økonomiplan tiltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Årsprognose	Avvik Status prognose i kr	Statusbeskrivelse
Politisk vedtak				
Økt grunnbemanning enhet barnehage (KST-sak 078/23)	2 500	2 500	0 I arbeid	Det er opprettet en 100 prosent fagarbeiderstilling på topp av grunnbemanningen i Gaupefaret, Skarmyra og Glassverket barnehager, totalt tre årsverk. Stillingene utfører oppgaver knyttet til mat og måltider, og dekker deler av vikarbehovet ved kortere fravær.
Sum	2 500	2 500	0	
Sum tiltak	2 500	2 500	0	

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær langtid	Samlet fravær
Sykefravær 2020	3,80 %	8,58 %	12,37 %
Sykefravær 2021	4,39 %	10,01 %	14,41 %
Sykefravær 2022	5,50 %	10,97 %	16,47 %
Sykefravær 2023	4,38 %	11,02 %	15,40 %
Sykefravær 2024	3,66 %	10,45 %	14,11 %
Sykefravær 2. tertial 2023	2,64 %	9,16 %	11,80 %
Sykefravær 2. tertial 2024	2,84 %	9,61 %	12,45 %

Status sykefravær og HMS

Gjennom 2024 sees en positiv utvikling i sykefraværet i ni av tolv barnehager. Sykefraværet i enkelte barnehager er fortsatt over ønsket nivå og målsetning. Det arbeides med parallelle tiltak på individ- og systemnivå for å øke nærværet. Alle barnehager deltar i KS-bransjeprogram "En bra dag på jobb", for økt nærvær. Enhet barnehage samarbeider tett med NAV arbeidslivssenter, Moss kommunes HR-avdeling og bedriftshelsetjenesten om forebyggende og reparerende tiltak. Enheten arbeider kontinuerlig med tiltak for å redusere belastningen på medarbeidere, og sikre tilstrekkelig kompetanse for å ivareta kvaliteten på tilbudet til barna.

Det er meldt ni HMS-avvik i 2. tertial. To av tre avvik er relatert til arbeidsbelastning og vold og trusler. Avvikene er kategorisert som ikke alvorlig eller lite alvorlig. Det er gjennomført opplæring i vold og trusler i regi av bedriftshelsetjenesten for ni av tolv barnehager, for de tre resterende er det planlagt opplæring i barnehageåret 2024-2025.

Status politiske vedtak

Verbalvedtak

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Det skal tilrettelegges for å benytte ferdigregulert tomt på Gatu Park til barnehageformål. Kommunen er positiv til bygging og drift av privat barnehage med kapasitet på opptil 115 barnehageplasser.	Iht. plan	Espira har søkt om, og fått forhåndstilsagn om driftstilskudd til barnehage på tomt ved Gatu park. Det er gitt igangsettingstillatelse for å etablere en barnehage med plass til 90 barn. Forventet åpning er høsten 2025.

Økonomiplan

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Alle barnehager skal tilbys teaterforestillinger gjennom et samarbeid med Nonstop festivalen og Unge Viken Teater	Iht. plan	Unge Viken teater besøker alle barnehager med forestillingen "En fisk ved navn Luna" i perioden april- juni 2024. Som en del av NON-stop-festivalen vises teaterforestilling for 5-åringer i samfunnssalen i september 2024.
Avdeling PVK gir barnehagene kompetanseheving innenfor temaene språk, selvregulering, tilknytning og atferd	Iht. plan	Tolv barnehager har fått veiledning/opplæring etter egen bestilling for å bedre samspill og struktur i barnegrupper. I tillegg har elleve barnehager fått opplæring på møter og plandager innenfor temaene tilknytning, barn i risiko, barn med minoritetssbakgrunn og sårbare barn.
Barnehagene bidrar i foreldrestøttende arbeid ved å arrangere temamøter for foreldre, og å være en arena som legger til rette for etablering av nettverk som styrker barns vennskap og familienes tilknytning til nærmiljøet	Iht. plan	Det gjennomføres foreldremøter med ulike temaer i en del av barnehagene i kommunen. Temaer som går igjen er for eksempel trygt og godt barnehagemiljø, kosthold og samspill mellom barn og foreldre. Enhet barnehage arbeider sammen med en tverrfaglig gruppe, i prosjekt oppvekstreform, for å utvikle mer systematisk gjennomføring av foreldrestøttende møter i flere barnehager.
Det skal gjennomføres svømming og vanntilvenningsaktiviteter med de eldste barna i barnehager som mottar tilskudd til dette fra statsforvalteren	Ferdig	Tre barnehager har søkt og mottatt tilskudd til vanntilvenning for barn. To av barnehagene har hovedaktivitetene utendørs, mens en barnehage har avtale med Unicare Jeløy, og leier tid i bassenget der.
Enhet barnehage deltar sammen med PPT og skoleeieravdelingen i satsingen kompetanseløftet. I barnehageåret 2023-2024 er temaet «Kommunikasjon for mestring og inkludering». Målet er å øke ansattes kompetanse om hvordan og hvorfor man støtter barn med alternativ og supplerende kommunikasjon.	Ferdig	Arbeidet med kompetanseløftet pågår. Det er gjennomført to fagsamlinger, med tilhørende mellomarbeid for deltakende barnehager i perioden januar til april.
Enhet barnehage samarbeider med helsestasjon, flyktningetjenesten og Åpen barnehage om tiltak for å rekruttere barn i fra språklige minoriteter, til å starte i barnehage i 1-2 årsalder.	Iht. plan	Enhet barnehage har mottatt tilskudd fra Utdanningsdirektoratet til målrettet arbeid for å øke barnehagedeltakelsen blant minoritetsspråklige barn. Rekrutteringstiltakene skal gjennomføres i samarbeid med andre tjenester i 4. kvartal i 2024 og i forkant av søknadsfrist til hovedopptak 2025.

2. tertialrapport 2024

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Felles utviklingsprosjekt for kommunale og private barnehager «inkluderende fellesskap», startet opp høsten 2022. Innholdet utformes i samarbeid med Læringsmiljøsentret ved Universitetet i Stavanger, og finansieres gjennom regional kompetanseordning. Det er 24 barnehager som deltar, 12 kommunale og 12 private barnehager. I barnehageåret 2023-2024 følger barnehagene lokalt tilpassede opplæringsløp innenfor temaene «Laget rundt barnet» og «Lek og lekemiljø»	Iht. plan	Opplæring og veiledningssamling for barnehagestyrere og pedagogiske ledere er gjennomført. Barnehagene er inne i siste fase i satsingen, som avsluttes juni 2025
I 2024 starter enhet barnehage et samarbeid med Østfold bedriftsidrettskrets om aktivitetsglede i barnehagen	Iht. plan	13 barnehager er med i prosjektet. Det er gjennomført opplæring i 8 barnehager i august, og planlagt opplæring og aktiviteter for alle barnehagene gjennom året.

Klima

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Forbruk og avfall - Kjøpe brukt - gjenbruk	Iht. plan	Nær halvparten av alle barnehager i kommunen har etablert arenaer for bytte av klær og utstyr. Det arbeides videre for etablering i øvrige barnehager.
Naturmangfold - Vi holder naturen fri for forsøpling og forurensning	Iht. plan	Barnehagene har innarbeidet dette som en del av sin pedagogiske praksis.
Naturmangfold - Vi tar vare på naturen vår med fokus på et mangfold av arter	Iht. plan	Barnehagene har innarbeidet dette som en del av sin pedagogiske praksis.

Enhet skole

Tjenesteområdebeskrivelse

Enhet skole består av 17 skoler, avdeling pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT) og administrativ skoleeier. I mosseskolen går det 5280 barn.

Enhet skole har ansvaret for:

- en effektiv drift av skolene innenfor gitte lovfestede og kommunale føringer som sørger for et godt og likeverdig tilbud til kommunens elever
- at alle elever møter et inkluderende og helsefremmende læringsmiljø med kompetente pedagoger slik at elevene får tatt ut sitt læringspotensial
- å ivareta tidlig innsats og sikre sømløse overganger mellom barnehage, skole og videregående skole
- å se hele lærings- og oppvekstløpet under ett
- å sikre god kvalitet i samhandling og samarbeid med andre instanser
- å ha en pedagogisk psykologisk tjeneste som ivaretar individ- og systemhenvisninger i henhold til regelverket - både i barnehage og skole.

Utvikling og utfordringer

Oppstarten av nytt skoleår har vært preget av arbeidet med å forberede innføring av ny opplæringslov som gjelder fra 1. august 2024. Nye forskrifter for skoleregler, skolerute, hovedmålform i skolen og permisjon fra skolen ble vedtatt av kommunestyret i juni. Forskrift for skolefritidsordningen (SFO) er revidert i tråd med ny opplæringslov.

Det har vært en stor økning av elever i Moss kommune som har lovfestet krav om individuell tilrettelagt opplæring (ITO – tidligere kalt spesialundervisning). I 2021 hadde 3,8 prosent av elevene i kommunale skoler vedtak om ITO. Dette har økt til å gjelde 6,1 prosent av elevene i 2023. Økningen er størst på barnetrinnet, og dette gjør at trenden sannsynligvis vil holde seg i årene framover. Det er en stor økning av disse barna som får omfattende spesialpedagogiske vedtak for hele sitt skoletilbud. Tilsvarende økning gjelder også for elever i de private skolene og elever fra Moss som går på skoler i andre kommuner. Denne utviklingen er en bekymring for skole og SFO både pedagogisk og økonomisk. Moss ligger fortsatt under landet totalt sett hvor 8,1 prosent av elevene har vedtak om ITO.

Felles for både barnehage, skole og PPT er kommunens satsning på å heve grunnkompetansen i møte med barn med autismespekterforstyrrelse (ASF) gjennom "kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis" i samarbeid med Høgskolen i Østfold (HiØ) og Statped. PPT tilbyr gruppeveiledning for alle 1. klasselærere som har elever med store sammensatte vansker, i hovedsak ASF.

De to siste årene har alle elever på 1. og 2. trinn fått tilbud om 12 timers gratis SFO per uke. Fra august 2024 fikk alle på 3. trinn samme tilbud. Det er en stor økning i antall elever som benytter SFO som følge av tilbudet om 12 timers gratis SFO plass. Kommunen har fått tilført midler gjennom rammetilskuddet for å dekke tapte inntekter og økte kostnader i forbindelse med dette tilbudet. De statlige moderasjonsordningene og bortfall av de lokale moderasjonsordningene i Moss, har ført til endringer i hvilke plasstyper som velges og det vil foreslås endringer i plasstyper i kommunens SFO.

I Moss er resultatene på skriftlig eksamen i engelsk som gjennomsnitt for Østfold og nasjonalt, mens det er rom for forbedring i matematikk, norsk hovedmål og norsk sidemål. Gjennomsnittlig grunnskolepoeng er høyere for elever i Moss sammenlignet med landet og Østfold. Administrativ skoleeier er i gang med oppfølging av resultatene til den enkelte skole gjennom skolebesøk.

Fag/grunnskolepoeng	Moss	Østfold	Nasjonalt
Norsk hovedmål	3,2	3,2	3,5
Norsk sidemål	2,9	3	3,3
Matematikk	3,2	3,5	3,5
Engelsk	3,7	3,7	3,7
Grunnskolepoeng	42,8	42,1	42,2

Administrativ skoleeier er tett på skolene med veiledningsbesøk, tilsyn og støtte på alle områder fra IKT, jus, økonomi, vurderingsarbeid, kvalitetsindikatorer, elevhåndtering, personalhåndtering, skole-hjem

2. tertialrapport 2024

samarbeid med mer. Det jobbes forskningsbasert med det kommunale utviklingsarbeidet i samarbeid med Høgskolen i Østfold (HiØ) og Høgskolen i Innlandet (HINN).

Det er igangsatt et stort og tidkrevende arbeid for å rydde opp i alle digitale applikasjoner som er i bruk mosseskolen. Applikasjoner som skal benyttes risikovurderes med tanke på personopplysningsloven med forordning (GDPR) og personvernkonsekvensutredning (DPIA). Det er et arbeid som krever mye ressurser og høy kompetanse for å sikre at kommunen oppfyller alle kravene innenfor dette lovområdet.

Det har vært krevende, både personellmessig og økonomisk, å dimensjonere tilbud og bemanning i skole og SFO for å håndtere en ujevn tilstrømming av flyktninger, asylsøkere og enslige mindreårige i omsorgssenter og familiejenforening hittil i år.

Fagfornyelsen setter høye krav til læreres kompetanse. Dette kommer til syne på flere områder, men Moss har fokusert særlig på kompetanseheving innenfor god inkluderende undervisning og elevmedvirkning, som også favner den økende gruppen som har utfordringer innenfor blant annet autismespekteret.

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. hiå. 2024	Regnskap hiå. 2024	Avvik hiå.	Rev. bud. 2024	Siste prognose	Avvik prognose i kr
Sum	428 048	430 993	-2 945	688 637	688 637	0

Kommentar til status økonomi

Enhet skole melder balanse per 31.12.24.

Det er forventet et mindreforbruk ved skolene totalt sett. Dette skyldes hovedsakelig lavere lønnsutgifter enn budsjettert da enkelte skoler har hatt utfordringer med å rekruttere i lærerstillinger.

Det meldes et merforbruk ved skoleeieravdelingen, noe som blant annet skyldes økte utgifter til elever med spesialpedagogiske vedtak i private skoler. I tillegg har flere elever fra Moss sin skolegang i andre kommuner, noe som innebærer høyere refusjonskrav fra andre kommuner enn budsjettert. Det er også færre elever fra andre kommuner som får sin skolegang i Moss. Dette fører til reduserte inntekter.

Status økonomiplan tiltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Årsprognose	Avvik Status prognose i kr	Statusbeskrivelse
Politisk vedtak				
Økt grunnbemanning enhet skole (KST-sak 078/23)	4 000	4 000	0 Ferdig	Midlene til økt grunnbemanning er fordelt til skolene som har ansatt lærere.
Sum	4 000	4 000	0	

2. tertialrapport 2024

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Årsprognose i kr	Avvik Status	Statusbeskrivelse
Aktivitetssendringer				
Kultur som en del av SFO tilbudet	500	0	500 Ikke startet	Kulturaktivitetene i SFO ble vedtatt kuttet i kommunestyret i juni som en del av nedtrekksplanen.
Sum	500	0	500	
Sum tiltak	4 500	4 000	500	

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær langtid	Samlet fravær
Sykefravær 2020	2,16 %	6,00 %	8,16 %
Sykefravær 2021	2,62 %	6,45 %	9,07 %
Sykefravær 2022	3,58 %	5,17 %	8,75 %
Sykefravær 2023	2,66 %	5,84 %	8,50 %
Sykefravær 2024	2,27 %	5,29 %	7,56 %
Sykefravær 2. tertial 2023	1,40 %	5,21 %	6,62 %
Sykefravær 2. tertial 2024	1,47 %	4,24 %	5,71 %

Status sykefravær og HMS

Sykefraværet samlet sett for enhet skole har hatt en nedgang fra 6,6 prosent i andre tertial 2023 til 5,7 prosent i andre tertial i 2024. Det er særlig nedgangen i langtidsfravær som gjør utslag i denne perioden. Det jobbes godt i skolene med trivsel, mestring, kompetanseutvikling og andre tiltak for å øke nærværet og redusere fraværet. Arbeidet gjøres både generelt og rundt enkelte ansatte med særlige behov for tilrettelegging. Enhet skole følger nøye med i utviklingen, og setter inn forebyggende tiltak der dette er nødvendig.

Det ble registrert 101 HMS-avvik for enhet skole i andre tertial, noe som er mer enn en dobling fra samme periode i fjor hvor det ble registrert 47 avvik. 73 av avvikene er kategorisert som vold og trusler, og økningen innenfor denne kategorien er høyere enn den generelle økningen av avvik for enhet skole. Økningen av vold og trusler vurderes som reell i tjenestene, samtidig som det også er et resultat av bedre registreringspraksis og mer oppmerksomhet rundt denne utviklingen. Kun ni av avvikene er registrert som alvorlige og bare ett avvik er registrert som svært alvorlig. Det er gjennomført opplæring for ansatte i håndtering og forebygging av vold og utagerende adferd. Det er gjennomført risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS) samt laget rutiner og satt inn tiltak på bakgrunn av analysene.

Det er utarbeidet en plan mot vold og trusler i skolen med en tilhørende risiko og sårbarhetsanalyse (ROS). I tillegg er det utarbeidet et system for lokale handlingsplaner og ROS-analyser på hver skole og SFO. Det legges til rette for å ROS-analysere på trinn- og elevnivå, slik at man får et stort fokus på det forebyggende arbeidet på alle nivåer.

Status politiske vedtak

Verbalvedtak

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Moss kommune innfører en leksebevisst skole fra og med skoleåret 2024/25. Dette gjøres med involvering av elever, lærere, foreldre og arbeidstakerorganisasjoner.	Iht. plan	Alle skolene har forberedt seg på hva det innebærer å ha en leksebevisst skole. Det har vært tema for flere rektor- og skoleledersamlinger i år. Administrativ skoleeier har orientert om prosessen rundt leksebevisste skoler i utvalget.

Økonomiplan

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Etablere en kompetanseplan som sikrer at alle skolene i Moss har ansatte med riktig kompetanse.	Iht. plan	Det er utarbeidet en kompetanseplan for mosseskolene i perioden 2024-2028 som vil være førende for arbeidet med tilsetning og kompetanseheving de nærmeste årene. Med bakgrunn i denne lager hver skole sin lokale kompetanseplan ut i fra sine lokale behov.
Etablere og implementere skolebiblioteksplanen for å sikre jevnlig bruk av skolebibliotekene og folkebibliotekene for elevene i grunnskolen	Iht. plan	Arbeidet med implementering av planen er igangsatt. Prosjektmedarbeider har arrangert samlinger for skolebibliotekarer og jobbet lokalt med skolene for å sikre at planen følges på skolene. Dette arbeidet videreføres med nye prosjektmidler for skoleåret 2024-2025.
Gjennom SIMM (Sammen om Inkluderende læringsMiljø i Moss) og i systematisk skolelederutvikling jobbes det med å styrke kvaliteten på relasjonsbasert og trygg læringsledelse. For å lykkes med at alle elever skal føle støtte, mestring og medvirkning skal alle ansatte trene på pedagogisk læringsledelse.	Iht. plan	Administrativ skoleeier modellerer gjennomgående skolemetodikk i alle samlinger for skoleledere og lærere. Hvis elevene skal oppleve trygge læringsmiljøer og metodikk som fører til aktivitet, utforskning og lærelyst, må de voksne trene på det samme og få den samme opplevelsen. Lærere og ledere gjennomfører kollegaobservasjoner for å lære, og for å sikre lik praksis og framdrift i arbeidet. Årets elevundersøkelse viser at de aller fleste elevene trives godt på skolen sin.
I satsingen på "vurdering som læring" jobbes det med metodikk og klasseledelse for at alle elever skal føle mestring, medvirkning og veiledes videre i sin læring	Iht. plan	Det jobbes jevnt med vurdering i skoleledersamlinger og i SIMM-modulene ut mot lærerne for å øke lærernes kompetanse i å vurdere på en måte som bidrar til læring for elevene. Det veiledes i ulike metodikk for å øke grunnforståelsen av vurderingsarbeidet. Dette er et langsiktig arbeid som videreføres i nytt skoleår.
I satsingen på "økt elevmedvirkning" jobbes det med metodikk og klasseledelse for at alle elever skal føle aktivt eierskap til egen utvikling og læring	Iht. plan	Det ble gjennomført dybdeintervjuer med elever fra 5. – 10.trinn på ni av kommunens skoler for å få fram elevenes synspunkter på mobbe- og trivselsresultatene i elevundersøkelsen. Elevene fremhever stygg språkbruk som en utfordring. Mosseskolen skal utvikle en språkkampanje, der også foresatte, lag og foreninger involveres. Temaet elevmedvirkning får et særlig fokus i utviklingsarbeidet i skoleåret 2024-2025.
Ny samarbeidsmodell for internt støttesystem i skole, barnehage og PPT implementeres	Iht. plan	Det holdes faste møter mellom skole, skolehelsetjeneste og PPT hver 14. dag. PPT deltar i fast samarbeid med administrativ skoleeier og skolene og har gjennomført to halvdagssamlinger i

2. tertialrapport 2024

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
		år med kompetanseheving på autismespekteret for lærere og andre. PPT har også faste ukentlige drøftinger med barnehagene hvor de kan få råd og veiledning rundt arbeidet med barnegrupper og enkeltbarn. PPT bidrar i barnehagesektoren for å utvikle samarbeidsarenaer mellom barnehagene og lokalt støttesystem. PPT har en viktig rolle i implementeringen av ny opplæringslov.
Skole og kultur gjennomfører en felles satsing på kulturaktiviteter for alle barna i SFO, for å øke andelen elever på 3. og 4. trinn i SFO	Ikke startet	Det blir ikke startet opp med nye kulturaktiviteter i samarbeid med kulturskolen denne høsten. Tiltaket bortfaller som en følge av kommunestyrets vedtak (KS 56/24) om innsparing.

Klima

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Forbruk og avfall - Innkjøp av utstyr som varer lenge og er miljøvennlig og klimasmart	Iht. plan	Skolene er miljøbevisste virksomheter og fokuserer kontinuerlig på forbedringsarbeid for å redusere forbruk. Gjenbruk og avfallssortering står sentralt i arbeidet.
Forbruk og avfall - Levetid for mobiltelefoner 3 år - laptop 5 år - nettbrett 5 år	Iht. plan	Det jobbes med å finne gode løsninger for å øke levetiden til digitale enheter i skole. Nytt i år er innkjøp av deksler og tastatur til elevenes nettbrett for å forlenge levetiden på det elektroniske utstyret.
Forbruk og avfall - Redusere forbruk	Iht. plan	Skolene er miljøbevisste virksomheter og fokuserer kontinuerlig på forbedringsarbeid for å redusere forbruk. Gjenbruk og avfallssortering står sentralt i arbeidet.
Forbruk og avfall - Redusere matsvinn med 50%	Iht. plan	SFO og skoler med kantine fokuserer på å redusere matsvinn, og har gode rutiner for dette. Arbeidet er en kontinuerlig prosess. I faget mat og helse er dette et tema gjennom hele året.
Klimakommunikasjon - Fortelle våre klimahistorier	Forsinket	Eksempler Rygge ungdomsskole: Det skal opprettes blomstereng på vollen ved fotballbanen. Dette er et samarbeid mellom lærerne i arbeidslivsfag og naturfag, og miljøavdelingen i Moss kommune. Målet med dette er at elevene gjennom praktisk arbeid skal lære om blomsterengenes funksjon for å ta vare på miljøet vårt. I juni var alle elevene og lærere på 8.trinn involvert i et søppelprosjekt. Elevene plukket søppel rundt skolen som de lagde skulpturer av. Skulpturene skulle ha en fortelling og det ble samtidig satt fokus på hvor skadelig søppel kan være for dyr på land og i vann. Prosjektet fikk omtale i Moss avis.
Naturmangfold - Vi holder naturen fri for forsøpling og forurensning	Iht. plan	Temaet er hjemlet i opplæringsloven. Skolene er aktive i strandrydding og andre aktiviteter for å nå målet.

2. tertialrapport 2024

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Naturmangfold - Vi tar vare på naturen vår med fokus på et mangfold av arter	Iht. plan	Mosseskolen arbeider kontinuerlig med målet. Dette er hjemlet i opplæringsloven, og skolene har fokus på målet.
Transport - Fokus på digitale løsninger og færre reiser	Iht. plan	Møter og samlinger gjennomføres digitalt der det er hensiktsmessig.
Transport - Fossilfri tjenestepersonbiler i 2024 – utskiftning av tjenestebiler	Iht. plan	Mosseskolen har bare fossilfrie tjenestebiler.
Transport - Gangeandel på 25 % 2030 i mossesamfunnet	Iht. plan	Det er en forventning om at ansatte i enhet skole skal sykle, gå eller ta kollektivt når de beveger seg internt i kommunen eller er på tjenestereise.
Transport - Sykkelandel på 20 % i 2030 i mossesamfunnet	Iht. plan	Nærskoleprinsippet er gjeldende i Moss. En av grunnene til dette er at elever skal kunne gå eller sykle til skolen. Det arbeides kontinuerlig med å få elever og ansatte til å sykle eller gå til skolen.

Enhet barnevern, bolig og inkludering

Tjenesteområdebeskrivelse

Enhet barnevern, bolig og inkludering er delt inn i fem avdelinger og en virksomhet som har ansvar for hvert sitt fagområde: boligsosial avdeling, voksenopplæring, flyktningtjeneste, avdeling for enslige mindreårige flyktninger og krisesenter i tillegg til barneverntjenesten.

Enheten jobber med:

- å styrke helhetsperspektivet på familiene og å gi oppmerksomhet til arbeid med sosioøkonomiske forhold og utvikling av levekårsområdet.
- boligsosialt arbeid gjennom startlån, tildeling av boliger, Housing First og miljøvaktmestere
- integreringsarbeid gjennom tolketjeneste, bosetting av flyktninger, voksenopplæring og botilbud for enslige mindreårige flyktninger
- krisesentertjenester, herunder botilbud, dagsamtaler og regionens kompetansesenter om vold i nære relasjoner
- barnevernstjenester, herunder behandle bekymringsmeldinger, gjennomføre undersøkelser og iverksette tiltak

Utvikling og utfordringer

Barnevern

Det er fortsatt en krevende situasjon i barnevernstjenesten og det jobbes videre med nødvendige utviklingstiltak for å møte nye krav til tjenesten. Det jobbes blant annet med kompetanseutvikling, veiledning og effektivisering av arbeidsprosesser. Målet er å få en mer robust tjeneste som klarer å levere på økt antall saker og økte krav til saksbehandling.

2. tertialrapport 2024

Barneverntjenesten har flere vakante saksbehandlerstillinger og et høyt sykefravær. Økte krav til kompetanse i barnevernet fører til rekrutterings- og kapasitetsutfordringer da mange tar videreutdanning for å nå de økte kravene.

Selv om antallet saker har økt noe, har produktiviteten i tjenesten gått ned. Hver sak krever nå mer tid og oppfølging over lengre tid. Barneverntjenesten har så langt i 2024 økning i antallet meldinger, og merker særlig økning i atferdssaker som berører ungdom.

Situasjonen i barnevernet vil ikke løse seg på kort sikt, dette er et tidkrevende arbeid som det er kontinuerlig og daglig fokus på i barnevernets ledelse. Barnevernstjenesten har satt en retning og vil avvente ytterligere tiltak og beskrivelser av dette inntil rapporten fra Agenda Kaupang er ferdigstilt og tilgjengelig.

I forbindelse med tilstandsrapporten ble det vedtatt en rekke presiseringer som vil bli besvart i eget notat.

Boligsosialt arbeid

Ventelister til kommunale boliger er vesentlig redusert så langt i 2024. Veilederkapasiteten knyttet til ny boligsosial lov er styrket fra i høst, og skal sammen med representanter fra NAV starte et arbeid for å redusere bruk av nødboliger, og få flere vanskeligstilte etablert i bedre botilbud både kommunalt og i det private markedet. Det er innvilget flere startlån enn på samme tid i fjor, selv om det høye prisnivået fremdeles gjør at det er vanskelig for mange å kunne betjene så høye huslån som må til for å kjøpe egen bolig i kommunen.

Arbeidet med boligtildeling digitaliseres i høst, og det forventes å gi bedre oversikt og grunnlag for analyse, i tillegg til å være tidsbesparende. Det er et mål at verktøyet skal bidra til at omløpet i den kommunale boligmassen økes.

Det planlegges en informasjonskampanje om bostøtteordningen i høst for å sikre å nå alle som er berettiget støtte gjennom Husbanken fordi SSB statistikk kan tyde på noe underforbruk av ordningen lokalt.

Miljøvaktmesterteamet og Housing First følger opp store deler av gruppa med store utfordringer. Dette året er det mange nye deltakere, og det er gjort et godt arbeid i samarbeid med ulike institusjoner, med å møte dem som er utskrivningsklare med planer for etablering i egen bolig og veien videre. Begge team jobber nå mer systematisk med aktivitetstilbud til deltakerne for å gi et bedre sosialt liv. Noen av deltakerne har med fremgang begynt på aktiviteter for målgruppa som golf, gatefotball og frivillige oppdrag i samarbeid med MFK, og Frisk Seilas i samarbeid med Frelsesarmeens Rustjeneste.

Integrering

Per 31. august er det bosatt 135 flyktninger av kvoten på 200. I tillegg er det avtalt bosetting av ytterligere 19 flyktninger. Prognosen tilsier at kvoten på 200 nås innen årsskiftet.

Det for tiden 123 deltakere i introduksjonsprogrammet. 51 personer har avsluttet introduksjonsprogram hittil i år, 74 prosent til arbeid eller utdanning. Landsgjennomsnittet ligger på rundt 50 prosent. Flere deltakere enn tidligere har arbeidspraksis som en del av sitt introduksjonsprogram. Det er gledelig at mange nye arbeidsgivere bidrar til kvalifisering, og gjennom det oppnår god rekruttering.

2. tertialrapport 2024

Det er innen utgangen av august bosatt fem enslige mindreårige flyktninger i 2024. Innen 15. oktober blir ytterligere syv ungdommer bosatt i Moss. Samtidig med mange bosettinger er det en økning i ettervernsoppfølgingen, da flere eldre ungdommer nå er etablert i egne hybler, og det er et økt behov for miljøterapeutisk oppfølging av ungdom i ettervern i barnevernet.

Det er en utfordring at tilbudet i videregående skole ikke dekker behovet for nyankomne ungdommer. De fleste bosatt etter ordinær søknadsfrist til videregående skole får ikke tilbud fra fylket, hverken om elevplass eller norskopplæring. Det er avgjørende at ungdommen ikke blir gående ledig, og kommunen blir derfor avhengig av å forsøke å lage egne "ventetilbud" med norskopplæring.

Voksenopplæringen har 630 elever/deltakere ved slutten av 2. tertial. Det jobbes aktivt med å redusere ventelister og tilby søkere plass fortløpende. Undervisningen foregår på seks ulike steder. I 2. tertial ble det utstedt 31 vitnemål for fullført grunnskoleopplæring for voksne, 96 prosent av elevene fullførte på normert tid. Voksenopplæringen har arrangert 56 samfunnskunnskaps- og statsborgerprøver, samt 253 norskprøver i perioden. Nye læreplaner i forberedende opplæring for voksne på grunnskolenivå, innføres høsten 2024. Voksenopplæringen fikk innvilget utvidet tid med forsøkslæreplanene for en undervisningsgruppe som går opp til eksamen i desember.

Krisesenter

Dagsamtaler ved krisesenteret øker med 69 prosent i forhold til samme tid i 2023. Det er gjennomført 451 samtaler totalt i år. Det er også en økning i antall beboere med kompleks og sammensatt problematikk. Volden de er utsatt for er grovere, og det er flere mennesker som har levd i vold lenge som nå oppsøker krisesenteret. Det er fysisk vold, seksuell vold og trusler som er de former for vold som det rapporteres mest av.

Antallet enslige som flytter tilbake til voldsutøver har økt til 30 prosent i andre tertial. Årsaken er sammensatt. Å gi voldsutøver en ny sjanse, og press/avhengighet er noen av årsakene som oppgis.

TryggEst har en økning i antall saker som behandles. Det er også der flere alvorlige saker der sårbare mennesker har vært utsatt for vold over lengre tid.

Arbeidet med nytt krisesenterbygg er i rute.

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. hiå. 2024	Regnskap hiå. 2024	Avvik hiå.	Rev. bud. 2024	Siste prognose	Avvik prognose i kr
Sum	148 788	151 030	-2 242	228 041	233 041	-5 000

Kommentar til status økonomi

Enhet barnevern, bolig og inkludering melder et merforbruk på 5 millioner kroner per 31.12.24.

Barnevern

Barneverntjenesten forventer et merforbruk på 9,5 millioner kroner ved utgangen av 2024. Barnevernstjenesten ble tilført 12 millioner kroner i 1. tertialrapport, noe som innebærer at årsprognosen ligger 21,5 millioner kroner høyere enn opprinnelig budsjett.

2. tertialrapport 2024

Merforbruk på 3,5 millioner kroner skyldes økte behov for statlige tiltak som institusjonsplasser og beredskapshjem. I perioder har så mange som 18 barn og unge hatt institusjonsplass for omsorg, atferd eller behandling samtidig. I opprinnelig budsjett er det lagt til grunn mellom 9 og 11 slike plasseringer. Det er i tillegg saker hvor det er besluttet plassering, men hvor tiltakene ennå ikke er iverksatt på grunn av rettslig behandling. Dette utgjør risiko for at kostnaden kan øke ytterligere. Samtidig arbeides det med endring for andre plasserte barn, noe som kan bidra til en reduksjon.

Prognose for fosterhjemsgodtgjøring har ligget høyt hele året. Som et resultat av systematisk oppfølging er prognosen nå imidlertid 1 million kroner lavere enn ved 1. tertialrapport. Det arbeides med å justere godtgjøringen der det er hensiktsmessig, i enkelte tilfeller har det vært nødvendig med en økning. Fosterhjem har fått styrket sin rettslige posisjon, noe som stiller høyere krav til kommunens vurderinger og dokumentasjon ved nedjusteringer. Fosterhjem har også fått rett til å klage inn vedtak til Statsforvalteren. I flere klagebehandlinger er barneverntjenestens vedtak opphevet, og høyere godtgjøring innvilget.

Det ventes et merforbruk knyttet til kommersiell avlastning og kjøp av veiledning. Den interne veiledningskapasiteten har økt i 2024, og det arbeides systematisk med å overføre flere tiltak til kommunale veiledere. Merforbruket forventes å ende på 2,5 millioner kroner.

Det forventes et merforbruk på 4,5 millioner kroner knyttet til innleie av konsulenter til å gjennomføre saksbehandling for å dekke vakante stillinger og fravær.

Integrering

Det meldes et mindreforbruk på totalt 4,5 millioner kroner innenfor integreringsområdet. Dette skyldes hovedsakelig økte inntekter på totalt 4 millioner kroner som følge av økt bosetting av enslige mindreårige flyktninger og flere elever ved voksenopplæringen. Disse prognosene er usikre da familiegjenforeninger og flyttinger kan føre til redusert tilskudd, i tillegg til usikkerhet knyttet til omfang av opplæring i asylmottakene.

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær langtid	Samlet fravær
Sykefravær 2020	2,22 %	7,70 %	9,92 %
Sykefravær 2021	1,81 %	6,82 %	8,62 %
Sykefravær 2022	2,89 %	7,93 %	10,82 %
Sykefravær 2023	2,64 %	10,00 %	12,64 %
Sykefravær 2024	2,17 %	9,86 %	12,03 %
Sykefravær 2. tertial 2023	1,89 %	11,28 %	13,17 %
Sykefravær 2. tertial 2024	1,32 %	11,50 %	12,81 %

Status sykefravær og HMS

Samlet sykefravær for enheten per 2. tertial 2024 er på 12 prosent. Det er en nedgang fra samme tid i fjor hvor sykefraværet var på 13,2 prosent.

Barneverntjenesten har så langt i år et sykefravær 17,6 prosent, mot 19,2 prosent totalt i fjor. Det er positivt at fraværet er lavere enn i fjor, men det er fremdeles for høyt og en utfordring i tjenesten. Det er langtidsfravær som utgjør hoveddelen av fraværet. Fraværet er overveiende ikke arbeidsrelatert, men store krav til struktur og fremdrift i arbeidet gjør også at det er vanskelig å få tilrettelagt godt nok for dem som har behov for det. Arbeidspress slår fort ut i arbeidsrelatert fravær. Sykefraværet følges tett

2. tertialrapport 2024

opp, og det iverksettes ulike tiltak for å komme ned på et nivå under 10 prosent som bør være en forventning. I oktober er det oppstart med veiledningsgrupper for alle ansatte.

Botiltak for enslige mindreårige flyktninger har i flere år hatt en sykefravær på mellom 18 og 22 prosent, og det er jobbet over tid med å snu dette. Som et resultat av arbeidet, er sykefraværet 2. kvartal i år nede i 11 prosent.

Enheten har registrert 21 HMS avvik hittil i år. På samme tid i 2022 var det registrert 15 og i 2023 8 HMS-avvik.

18 avvik handler om ansattes møte med utagerende atferd, vold og trusler. Avvikene årsaksanalyseres fortløpende og det gjøres ROS-analyser knyttet til oppfølgingen av enkeltpersoner og situasjoner. Ansatte utsatt for vold og trusler følges opp i henhold til rutinene. Tre avvik handler om mangler ved materiell eller bygninger og støy som har ført til avvik knyttet til helse, miljø eller sikkerhet. Tiltak er iverksatt i oppfølgingen.

Status politiske vedtak

Verbalvedtak

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Det skal ikke settes opp robuste boliger i Tverrveien og Kroken. Eksisterende boliger avhendes ikke. Det utarbeides en oversikt over aktuelle tomter for robuste boliger innen OAls møte i mars i 2024. Det skal gåes bredt ut for å finne potensielle tomter. Det skal i denne prosessen ses til anbefalingene og erfaringene til Nasjonal kompetansetjeneste for samtidig rusmisbruk og psykisk lidelse og Husbanken ved etablering av disse boligene. Sak fremmes i OAI i mars 2024.	Forsinket	Det er gjort vedtak om nye tomter. MKEiendom jobber videre med etablering og byggesøknader
Det utarbeides en integreringsplan i løpet av 2024 som skal vise hvordan vi kan styrke integreringen i Moss. Denne planen skal bl.a. inneholde:- Utvidet språkkontroll ved fireårskontrollen, med tilbud om forsterkede tiltak for å lære norsk, og varslingsrutiner hvis foreldrene ikke bidrar. - Intensivering av kampen mot negativ sosial kontroll gjennom økt kompetanse og tiltak. - Obligatorisk oppmøte på helsestasjon, med plikt til oppfølging ved uteblivelse.- Meldeplikt overfor barn som mistenkes etterlatt i utlandet mot sin vilje. - Utarbeide et integreringsbarometer som viser styrker og svakheter med dagens integrering. - Bruke idrett og kultur som integreringsarena. Planen skal legges frem for OAI.	Forsinket	Planarbeidet er utsatt til 2026 i ny planstrategi vedtatt av kommunestyret.

Økonomiplan

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Barneverntjenesten styrker og implementerer kunnskapsmodellen "Barnets behov i sentrum". Kartlegging av barn og unges helhetlige levekår,	Iht. plan	Gjennomføres i henhold til plan og med nye opplæringsdager i høst.

2. tertialrapport 2024

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
omsorgs-, og læringsmiljø skal inngå i arbeidet med barnevernssaken		
Enhet barnevern, bolig og inkludering skal gjennom barneverntjenesten, flyktningtjenesten, botiltak for enslige mindreårige og krisesenteret aktivt bidra til at barn og unge får mulighet til å delta i kultur-, aktivitets- og idrettstilbud	Iht. plan	Barn og unge som enheten har kontakt med får informasjon om og tilbud om hjelp til deltakelse i fritidsaktiviteter. Per august 2024 er 75 av 132 barn (57 prosent) bosatt 2019-2023 i en eller annen form for fritidsaktivitet. Barna bosatt i 2024 får fortløpende tilbud.
Etablere årlig Tryggest uke med fokus på vold i nære relasjoner	Iht. plan	Gjennomføres høst 2024 i henhold til plan
Grunnskoleopplæring til voksne innvandrere prioriteres for dem som har behov for det for å oppnå varig arbeid	Iht. plan	Nye læreplaner i forberedende voksenopplæring innføres i august 2024. For deltakere uten gjennomført grunnskole fra hjemland, prioriteres opplæring i grunnleggende ferdigheter i basisfagene. Funksjonelle leseferdigheter er et satsningsområde for skoleåret 2024-2025. Realkompetansevurdering med eventuell restopplæring, gjennomføres for søkere som har behov for kvalifisering til inntak til videregående opplæring for voksne.
Startlånsrammer prioriteres til barnefamilier og fra leie til eie i kommunale boliger	Iht. plan	Antall familier som har fått startlån er 58 prosent. Antall som flyttet fra kommunal bolig med hjelp av startlån er 6 prosent. Disse tallene varierer noe, men er i henhold til prognose.
Styrke nyankomne flyktningers foreldreveiledning og kurs i livsmestring som en del av introduksjonsprogrammet	Iht. plan	Det gjennomføres kurs i livsmestring og foreldreveiledning for nyankomne flyktninger. Per august 2024 har 49 deltakere gjennomført kurs i foreldreveiledning i år. 13 deltakere har så langt i år gjennomført kurs i livsmestring.
Voksenopplæringen tilrettelegger for at frivillighet, lag og foreninger kan rekruttere nyankomne flyktninger og innvandrere til sine tilbud	Iht. plan	Voksenopplæringen har et tett og godt samarbeid med flere lokale aktører, og bidrar aktivt til rekruttering av deltakere til ulike tilbud. I 2. tertial har voksenopplæringen samarbeidet om aktivitetstilbud med DNT Vansjø, Moss kirke, Galleri F15, adventistkirken i Moss, Frivillighetssentralen, Inkludering Norge, Oslofjordens friluftsråd, Verdifestivalen, Lyse netter og Moss fotballklubb.
Økt bruk av familieråd og nettverksmøter. Barneverntjenesten jobber aktivt for å bygge en kultur der samarbeid med barn, unge og deres familie og nettverk er det naturlige førstevalget. Gjennom å kartlegge hvem som er betydningsfulle i barn og unges liv, aktiv deltakelse fra barn, unge og familier i alle ledd i en barnevernssak og gjennom å styrke barns medvirkning	Forsinket	Nye nettverksmøteledere er under opplæring. Noen færre møter enn ønsket er gjennomført fordi det foreløpig mangler møteledere. Økt måloppnåelse forventes i løpet av høsten. Til nå er det gjennomført åtte møter.

Klima

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Bygg og energi - Klimaplanlegging i byggeprosjekter	Iht. plan	Nytt krisesenter renoveres med klimasmarte løsninger. Avdeling botiltak jobber med opplæring og bevisstgjøring om energibruk i botiltakene.

2. tertialrapport 2024

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Forbruk og avfall - Innkjøp av utstyr som varer lenge og er miljøvennlig og klimasmart	Iht. plan	Innkjøp gjennomføres og planlegges for varighet.
Forbruk og avfall - Kjøpe brukt - gjenbruk	Iht. plan	Det møbleres og planlegges for bruktkjøp ved bosetting av flyktninger
Forbruk og avfall - Levetid for mobiltelefoner 3 år - laptop 5 år - nettbrett 5 år	Iht. plan	Det planlegges for innkjøp med forlenget brukstid
Forbruk og avfall - Redusere forbruk	Iht. plan	Redusert bruk av engangsartikler. Bruk av Teams som læringsplattform reduserer papirbruk.
Forbruk og avfall - Redusere matsvinn med 50%	Iht. plan	Matbudsjetter følges og mat lages med tanke på å redusere matsvinn. Har ikke gode nok mål foreløpig for å registrere progresjon utover matbudsjettene.
Naturmangfold - Vi holder naturen fri for forsøpling og forurensning	Iht. plan	Voksenopplæring og botiltak er med på strandryddig, og har lagt tema naturmangfold og miljøvern i opplæringsplanene.
Naturmangfold - Vi tar vare på naturen vår med fokus på et mangfold av arter	Iht. plan	Elever i grunnskoleopplæring for voksne skal kunne gi eksempler på hvordan menneskelig aktivitet påvirker et naturområde, og tiltak som sørger for en bærekraftig utvikling. Elever i forberedende voksenopplæring deltar i samarbeidsprosjekt med Nibio om mikrodyrking (Smart grønn) skoleåret 2023-2024.
Transport - Fokus på digitale løsninger og færre reiser	Iht. plan	Redusert reisevirksomhet i forbindelse med seminarer. Økt deltakelse på webinar.
Transport - Fossilfri tjenstepersonbiler i 2024 – utskiftning av tjenstebiler	Iht. plan	Bytte av biler til elektriske biler gjennomføres i henhold til plan.

Enhet NAV

Tjenesteområdebeskrivelse

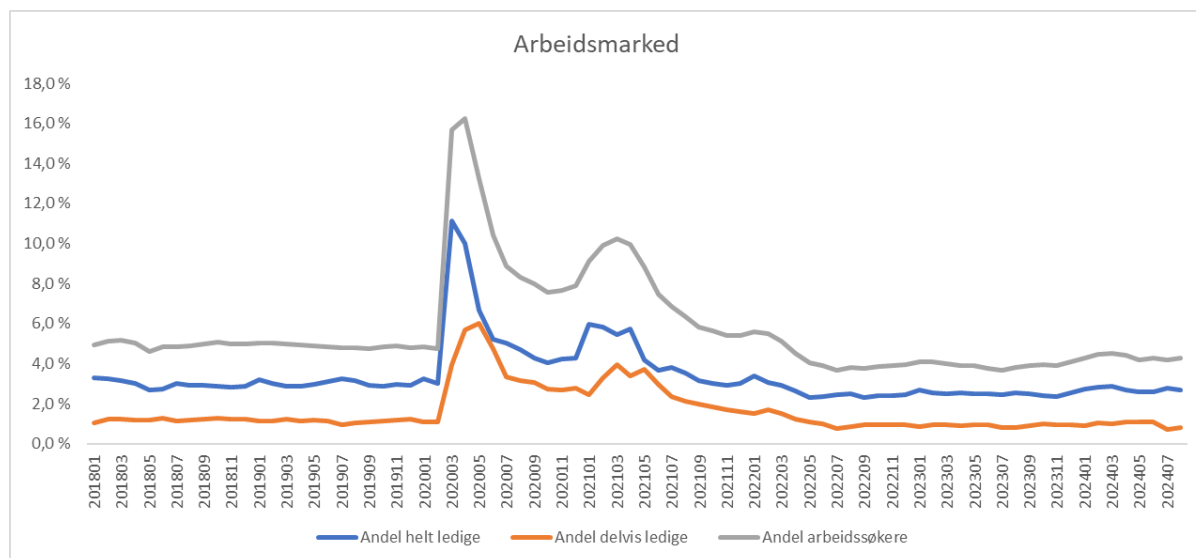
NAV Moss er et partnerskap mellom Moss kommune og Arbeids- og velferdsetaten region Øst-Viken. Enhet NAV er organisert i åtte ulike avdelinger hvorav seks av disse er tverrfaglige oppfølgingsavdelinger. En av oppfølgingsavdelingene er dedikert unge, i aldersgruppen 18-29 år. De øvrige avdelingene har oppfølging av innbyggere fra og med 30 år.

Hovedstrategier

- NAV Moss skal være en inkluderende og kompetent pådriver for helhetlig og tverrfaglig brukeroppfølging
- Hovedfokus skal være å forebygge sosial arv og utenforskap gjennom arbeidsrettet brukeroppfølging
- NAV Moss skal jobbe systematisk med kompetansearbeid

Utvikling og utfordringer

Arbeidsledighet

Ved inngangen til 2024 var andelen av arbeidsstyrken som var helt ledige på 2,7 prosent og økte noe i årets første måneder. I mai og juni var andelen helt ledige nede på 2,6 prosent av arbeidsstyrken, for så å øke litt i juli til 2,8 prosent. I august er andelen helt ledige 2,7 prosent av arbeidsstyrken. Antall helt ledige personer var i august 700, mens antallet arbeidssøkere var 1 089. Antallet delvis ledige personer var 216. En liten økning i antall helt ledige på 44 personer siden juni, men en nedgang i delvis ledige på 55 personer. I august var andel langtidsledige av alle ledige på 32,9 prosent, det er en positiv nedgang på 1,1 prosentpoeng. Arbeidssøkerne er summen av helt ledige, delvis ledige og arbeidssøkere som deltar på tiltak

Det var i august til sammen 185 nye ledige stillinger i Moss, 77 færre enn i juni. Flest ledige stillinger er det i sektoren for helse, pleie og omsorg samt butikk- og salgsarbeid.

AAP og uføre

Det var per juni 1720 personer i Moss som mottar arbeidsavklaringspenger (AAP). Det tilsvarer 5,3 prosent av befolkningen i alderen 18 til 66 år. Det er 177 flere AAP mottakere sammenlignet med i fjor.

Andelen uføre holder seg relativt stabilt i Moss, det er 13,7 prosent av befolkningen mellom 18-67 år som mottar uføretrygd. Antall mottakere av uføretrygd var per 30. juni totalt 4 456 personer, en økning på 22 sammenlignet med samme periode i fjor.

Økonomisk sosialhjelp

Det er fortsatt et økende behov for økonomisk sosialhjelp blant befolkningen. Flere av de som mottar statlige ytelser som for eksempel arbeidsavklaringspenger eller uføre er i behov av økonomisk sosialhjelp som supplerer til statlig ytelse. Dyrtid og høyt rentenivå har ført til at flere som tidligere klarte seg selv, er i behov av økonomisk sosialhjelp. I tillegg har Moss tatt imot og bosatt et stort antall flyktninger.

2. tertialrapport 2024

Behovet for økonomisk sosialhjelp fortsetter å øke i 2024 og den enkelte mottaker får mer i utbetalt sosialhjelp. I august er det 120 flere sosialhjelpsmottakere enn samme periode i fjor, en økning på 12,4 prosent. Det er spesielt stor økning i antall langtidsmottakere av økonomisk sosialhjelp. I august mottok 837 langtidsmottakere sosialhjelp, mot 736 i samme periode i fjor, en økning på 13,7 prosent. Langtidsmottakere av økonomisk sosialhjelp med sosialhjelp som hovedinntekt har økt med 67 mottakere i august i år kontra i fjor, en økning på 18,8 prosent. Dersom vi ser på endringen uten ukrainske flyktninger så er økningen på 32 sosialhjelpsmottaker i august i år kontra samme periode i fjor, det gir en økning på 3,7 prosent. Snitt utbetalingen per mottaker har økt med cirka 10 000 akkumulert per august i år kontra i fjor.

Flyktningsituasjon

Antall førstegangs bosatte flyktninger som har mottatt sosialhjelp akkumulert per august 2024 er 266 husholdninger, disse har fått utbetalt 28,2 millioner kroner i år. Dette gjelder kun registrerte førstegangsbosatte i perioden fra 2016 til 2023, og det tar ikke høyde for sekundærbosetning eller andre som er kommet til Norge og har valgt å bosette seg i Moss.

Det er utbetalt 24,4 millioner kroner til ukrainske flyktninger per august til totalt 214 husholdninger. 64 av husholdningene er nyankomne i år, disse har mottatt 8,3 millioner kroner. 91 husholdninger er bosatt i 2023 og 59 husholdninger i 2022, disse har mottatt 16 millioner kroner i år. Antallet bosatte flyktninger og hvor raskt disse kommer over på introduksjonsprogram og ut i jobb får direkte konsekvenser for sosialhjelpsbudsjettet.

I følge tall fra NAV sentralt per juli så er det ankommet totalt 556 flyktninger fra Ukraina til Moss siden 2022, 333 av dem er i alderen 20-66 år. 59 personer mottar introduksjonsstønad, det er 21,6 prosent av de i aldersgruppen 20-66 år. 73 personer er i arbeid, det er 22 prosent av de i aldersgruppen 20-66 år. Arbeid registreres dersom de jobber mer enn en time per uka.

Utfordringene til NAV på fagområde sosial og tiltak

Økt pågang av mennesker som trenger økonomisk sosialhjelp, og nye krav til tjenester og kvalitet har utfordret kapasiteten hos NAV. Økt arbeidsmengde for NAV-ansatte har ført til begrenset tid til kartlegging og arbeidsrettet oppfølging, det betyr at inntektssikring har blitt prioritert. Tre personer er rekruttert inn for å sikre økt arbeidsrettet oppfølging av flyktninger og sosialhjelpsmottakere, oppstart høsten 2024.

For å redusere antall som er i behov av økonomisk sosialhjelp er det avgjørende med tilstrekkelige ressurser til å jobbe med arbeidsrettet oppfølging. Omorganisering av NAV-kontoret er under implementering. Omorganiseringen gjøres for å skille mellom personal- og fagleder. Det kuttes to avdelinger, dette for å sikre mer robuste tverrfaglige avdelinger.

Det gjennomføres en tjenestegjennomgang på fagområdet sosial nå i høst. Tjenestegjennomgangen skal se på nivå på tjenester, herunder utfasing av tjenester, eventuell opptrapping av tjenester opp mot demografiutvikling, geografiske hensyn og tilgang på kompetent personell. Det skal utarbeides en anbefaling på bemanningsnivå og produktivitet, med tilhørende tiltak. Målet er å sikre forsvarlige tjenester og økonomisk bærekraft fremover.

Ett av NAVs viktigste mål er å bidra til at flere kommer helt eller delvis i jobb – og at de blir værende i arbeidslivet over tid. Derfor har NAV sentralt sammen med etablerte forskningsmiljøer utviklet en ny indikator som måler i hvor stor grad NAV når målet om å bistå personer tilbake i arbeid. Den nye

2. tertialrapport 2024

arbeidsindikatoren tar hensyn til brukersammensetningen og lokale arbeidsmarkedsforhold, og viser et resultatbilde som i større grad kan tilskrives NAVs bidrag til arbeidsinkludering. Dette gir et bedre grunnlag for å sammenlikne både egen utvikling over tid, og resultater mellom enheter i NAV. Indikatoren baserer seg på forslag fra etablerte forskningsmiljøer og 2024 er et utprøvningsår i NAV, med sikte på å innføre indikatoren fra 2025. Indikatoren er ikke en fasit, men vil gi økt kunnskap om NAV lykkes i arbeidsinkluderingen.

Kvalitetsgjennomgang av statlige tjenester for unge under 30 år skal gjennomføres i løpet av høsten. Gjennomgangen skal gi innsikt i kvaliteten på den arbeidsrettede oppfølgingen ved eget kontor, grunnlag for læring og deling av gode grep mellom medarbeidere og mulighet til å iverksette tiltak og forbedre kvaliteten i oppfølgingsarbeidet for målgruppen under 30 år.

Moss kommune har fått innvilget prosjektmidler for utvikling av samarbeid med frivillige organisasjoner og sosiale entreprenører for å forebygge utenforskap og sosial ekskludering. Det skal utarbeides et konsept for «matsvinskole», det skal være en kunnskap- og erfaring- og møtarena for målgruppen "familier med barn". Hovedmålet er økt inkludering. Prosjektet vil ha oppstart så snart prosjektmedarbeidere er rekruttert.

Nytt porteføljestyrt prosjekt «Flere i arbeid» er under utarbeidelse. Hensikten med prosjektet er å utvikle og igangsette tiltak og arenaer som bidrar til at flest mulig av kommunens innbyggere deltar i arbeidslivet. "Flere i arbeid" skal søke løsninger som kan bremse de økende forskjellene, først og fremst ved at flere får mulighet i arbeidslivet. Prosjektet skal resultere i nye og bedre tiltak, samhandling og tjenester opp i mot målgruppene.

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Enheter	Rev. bud. hiå. 2024	Regnskap hiå. 2024	Avvik hiå.	Rev. bud. 2024	Siste prognose	Avvik prognose i kr
Sum	147 949	150 866	-2 917	226 305	234 305	-8 000

Kommentar til status økonomi

Enheter NAV melder et merforbruk på 8 millioner kroner per 31.12.24.

Merforbruket skyldes hovedsakelig økte utbetalinger av økonomisk sosialhjelp. Det er per august utbetalt 3,5 millioner kroner over revidert budsjett. Den enkelte mottaker får høyere utbetalinger, og det tar lengre tid å få mottakerne selvhjulpne i form av jobb eller aktivitet. Det er flere årsaker til disse økningene, blant annet høy prisvekst, økte sosialhjelpssatser til livsopphold, høyere satser på innvilgelse av husleie, økt behov for midlertidige bolig og for liten tid til arbeidsrettet oppfølging.

Det er per august utbetalt 24,4 millioner kroner i økonomisk sosialhjelp til flyktninger. Oppdatert prognose for året er 37 millioner kroner, 2 millioner kroner høyere enn ved 1. tertialrapport. I prognosen ligger det at Moss kommune har bosatt 135 flyktninger hittil i år, og det forventes ytterligere 65 nye bosatte flyktninger i løpet av 2024. I tillegg er mange flyktninger som ble bosatt i 2022 og 2023 fortsatt avhengig av økonomisk sosialhjelp. Arbeidet rundt flyktningene er forsterket og det er rekruttert inn tre personer som skal jobbe i "team flyktning".

I tillegg til økte utbetalinger av økonomisk sosialhjelp er det høyere utbetalinger til sosiallån og flere mottakere av kvalifiseringsstønad enn budsjettet.

2. tertialrapport 2024

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær langtid	Samlet fravær
Sykefravær 2020	1,27 %	9,22 %	10,49 %
Sykefravær 2021	1,71 %	6,69 %	8,39 %
Sykefravær 2022	2,31 %	7,73 %	10,04 %
Sykefravær 2023	2,13 %	9,58 %	11,71 %
Sykefravær 2024	1,59 %	8,56 %	10,15 %
Sykefravær 2. tertial 2023	1,83 %	7,99 %	9,82 %
Sykefravær 2. tertial 2024	0,83 %	8,02 %	8,85 %

Status sykefravær og HMS

Gjennomsnittlig sykefravær hittil i år for kommunale medarbeidere er 10,1 prosent, mot 11,3 prosent totalt for NAV-kontoret. Dette er en nedgang på 2 prosentpoeng fra samme periode i fjor. Det er en nedgang både i korttids- og langtidsfraværet.

Selv om fraværet har utviklet seg positivt fra i fjor er det fortsatt høyt. Dette er en belastning for organisasjonen og oppgaveløsningen. Det jobbes med ulike tiltak for å redusere sykefraværet. Det er regelmessige oppfølgingsmøter med leder og medarbeidere og regelmessige møter leder/HR for støtte inn i oppfølgingsarbeidet. Fraværet følges løpende i LAMU med tilhørende handlingsplan. LAMU er en sentral samhandlingsarena for innsikt, evaluering og vurdering av aktuelle tiltak. Det jobbes også med forebyggende tiltak for å ivareta de som er på jobb, i forhold til merarbeid på grunn av høyt fravær.

NAV har i andre tertial mottatt 11 HMS avvik. Disse gjelder ansatte som er blitt påvirket fysisk eller psykisk i løpet av arbeidsdagen. Seks av sakene har grad alvorlig. Alle sakene er lukket med tilhørende tiltak.

Status politiske vedtak

Økonomiplan

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Familiearbeidet videreutvikles med fokus på intern og ekstern tverrfaglig samhandling for å bedre livssituasjon for lavinntektsfamilier	Iht. plan	Familiearbeidet er godt implementert i NAV Moss og det jobbes aktivt rundt lavinntektsfamilier. NAV Moss Familieteam består av familiekontakter i hver avdeling og en teamkoordinator. NAV Moss familieteam har jobbet med opplæring i tverrfaglige avdelingsmøter med tema om barns oppvekstvilkår. Det har vært gjennomført kompetansehevende tiltak for familieteamet. Ny digital fritidskonto (tidligere opplevelseskort) er etablert med aktiviteter for barn. Teamkoordinator familieteam deltar på ulike tverrfaglige samhandlingsarenaer i kommunen, som blant annet ressursgruppe for gravide, små- og spedbarnsfamilier, avdelingsmøte til helsesykepleiere og arbeidsgrupper i oppvekstreformen. I andre tertial 2024 har det vært jobbet med å få satt nytt familieteam. Det har videre vært jobbet i tråd med utarbeidet årshjul og tilhørende aktiviteter. Råd og veiledning har blitt gitt i enkeltsaker med hjelp av familiekontaktene i hver avdeling,

2. tertialrapport 2024

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
		eller via samarbeidspartnere.
I rollen som samfunnsaktør og nettverksbygger jobber NAV for å styrke inkluderingsarbeidet og etablere nødvendige samhandlingsarenaer, som f.eks. "Senter for skolemestring- SKRÆTSJ"	Iht. plan	Prosjekt "Skrætsj" er et pågående samarbeidsprosjekt med videregående skole, NAV Arbeid og Helse og NAV lokalt. Prosjektet er inne i fjerde og siste år med prosjektmidler. Målgruppen for tiltaket er unge mellom 16 og 30 år, som står i fare for eller som har falt ut av et utdanningsløp. Målet er at flere fullfører utdanning og blir inkludert i arbeidslivet Moss kommune har fått innvilget prosjektmidler for utvikling av samarbeid med frivillige organisasjoner og sosiale entreprenører for å forebygge utenforskap og sosial ekskludering . Det skal utarbeides ett konseptet for «matsvinnskole», det skal være en kunnskap- og erfaring- og møtetearena for målgruppen familier med barn. Hovedmålet er økt inkludering. Etablering av "team Ukraina", som skal jobbe tett på flyktninger med tanke på rask overgang til arbeid. Det vil være et tett samarbeid med flyktningetjenesten og aktuelle faggrupper ved kontoret. Det er ansatt tre personer som skal jobbe med denne målgruppen fremover.
NAV samhandler med aktører på ulike arenaer med hensikt å styrke ungdommens mulighet for å komme i eller stå i arbeid eller utdanning	Iht. plan	I NAV jobbes det tett med ungdom på alle fagområder etter føringene i Ungdomsgarantien. Det er fra 01.10.24 ansatt en fagleder ung som skal ha ansvaret for å videreutvikle og følge opp arbeidet med de unge. NAV fortsetter det gode samarbeidet med Moss kommune, oppfølgingstjenesten, frivilligheten og andre enheter i kommunen, som Inn i jobb, SLT og faste samarbeidsmøter med barnevern. Utover dette har NAV tilbud til ungdom via prosjektet "Skrætsj/senter for skolemestring" og NAV-veiledere i videregående skole. NAV anser at tiltakene har en langsiktig positiv effekt med å få unge ut i jobb og forhindre utenforskap. NAV skal arrangere jobbtreff ung i oktober. Dette var en suksess våren 2024 og NAV viderefører erfaringene fra dette arbeidet. Jobbtreff arrangeres i samarbeid med NAV Råde, NAV Våler, Moss kommune og privat næringsliv.
NAV tar initiativ til å jobbe med den relasjonelle kapasiteten ved å etablere strukturer og praksis for samarbeid på tvers	Iht. plan	Det er etablert et internt prosjekt "oppfølging nødbolig". Målsettingen er å få redusert bruk av nødbolig og igjen redusere utgiftene. Prosjektet skal være både "hands on" i forhold til aktuell brukergruppe, samt jobbe med å utvikle samhandling på systemnivå og på tvers av kommunalområder. Prosjektet forventes å være oppe å gå i løpet av høsten med totalt 1,6 årsverk i prosjektet. Prosjektet skal ligge organisert under boligsosial avdeling for å sikre helhetlig oppfølging av boligsosialt arbeid, herunder å redusere utgiftene til nødbolig samt å jobbe forebyggende. Prosjekt "Skrætsj" er et pågående samarbeidsprosjekt med videregående skole, NAV Arbeid og Helse og NAV lokalt.

2. tertialrapport 2024

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
		Prosjektet er inne i fjerde og siste år med prosjektmidler. Målgruppen for tiltaket er unge mellom 16 og 30 år, som står i fare for eller som har falt ut av et utdanningsløp. Målet er at flere fullfører utdanning og blir inkludert i arbeidslivet.
Utvikle eget tiltak "Tiltak ung" i samhandling med frivilligheten, næringsliv og andre enheter i kommunen	Iht. plan	Evalueringen av Tiltak Ung konkluderte med at deler av innholdet i tiltaket var bra. NAV lyktes med å hjelpe flere over i jobb, skole eller annen aktivitet. Oppgavene i tiltaket er implementert i linja, da det var nødvendig å gjøre noe med strukturen. I det videre arbeidet med de unge ser NAV på en ny arbeidsdeling for å styrke den arbeidsrettede oppfølgingen.
Videreutvikle markedsteamet og dets samarbeidsarenaer opp mot arbeidsgivere	Iht. plan	Markedsteamet skal bidra til å utvikle markedsarbeidet i NAV Moss og i arbeidsmarkedsregionen. Markedsteamet skal fremme samarbeid mellom NAV-kontor, samarbeidspartnere og næringsliv når det gjelder rekruttering og inkludering av NAVs brukere i arbeidslivet. Markedsteamet jobber aktivt med å komme i kontakt med arbeidsgivere gjennom ulike arenaer, både individuelt, gjennom frokostmøter og næringslivsforeninger. "Markedshjørnet" er etablert som en arena hvor veiledere for ordinære arbeidssøkere, veiledere for sosialhjelpsmottakere og markedscontakter møtes for å jobbe med arbeidsoppfølging og inkludering. Mål om å jobbe arbeidsrettet med prioriterte mottakere av økonomisk sosialhjelp.

Klima

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Bygg og energi	Iht. plan	NAV utfører kildesortering
Forbruk og avfall - Redusere forbruk	Iht. plan	NAV Moss følger NAV sin virksomhetsstrategi og kommunens virksomhetsstrategi i forhold til bruk av digitale løsninger. Digitale løsninger er med på å redusere bruk av forbruksmateriell.
Transport - Fokus på digitale løsninger og færre reiser - Redusere antall tjenestereiser Moss kommune (50 % reduksjon av km-godtgjørelse med referanseår 2019)	Iht. plan	Målet er at innbyggerne og bedrifter skal møte helhetlige tjenester på tvers av NAV, helsesektoren og kommunesektoren. Digitale løsninger benyttes der det er hensiktsmessig. NAV kontoret er tilrettelagt for at møter med ansatte og samarbeidspartnere kan gjennomføres på Teams. I tillegg har ansatte mulighet for å kunne jobbe fra hjemmekontor to dager i uken. Begge deler reduser reiser og transportutslipp.
Transport - Fossilfri tjenestepersonbiler i 2024 – utskiftning av tjenestebiler	Iht. plan	Tre elbiler og tre el-sykler til bruk i tjenesten.
Transport - Gangeandel på 25 % 2030 i mossesamfunnet	Iht. plan	NAV-bygget er lokalisert sentralt, innbyggere og ansatte i nærområdet kan gå til/fra NAV kontoret.

2. tertialrapport 2024

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Transport - Kollektivandel buss på 15 % 2030 i mossesamfunnet	Iht. plan	NAV kontoret er lokalisert rett ved bussholdeplassen i Moss sentrum. Dette gir innbyggerne gode muligheter til å benytte buss som fremkomstmiddel til/fra NAV kontoret.
Transport - Sykkelandel på 20 % i 2030 i mossesamfunnet	Iht. plan	Det er tilrettelagt for at NAV ansatte kan benytte el-sykler til bruk i tjenesten. NAV har tre el-sykler med egen parkering, hjelmer og lås. I tillegg er det egen parkering for private sykler som ansatte kan benytte for sykling til og fra jobb.

Kommunalområde helse og mestring

Tjenesteområdebeskrivelse

Tjenestene som ytes innen kommunalområde helse og mestring er fortrinnsvis hjemlet i helse- og omsorgstjenesteloven. Loven er en pliktlov som pålegger kommunen å sørge for nødvendige og forsvarlige helse- og omsorgstjenester til alle som trenger det. Andre sentrale lover er pasient og brukerrettighetsloven og helsepersonelloven. Kommunalområdet er organisert i fire enheter:

- enhet hjemmetjenester
- enhet sykehjem og omsorgsboliger
- enhet helsehus
- enhet samhandling

Tjenestene som ytes fra hjemmetjenesten omfatter hjemmesykepleie, praktisk bistand, psykisk helse- og rustjenester og miljøarbeid. I tillegg til ordinære hjemmetjenester ytes det tjenester i samlokaliserte boliger for personer med utviklingshemming og personer med rus- og/eller psykiske lidelser.

Enhet sykehjem og omsorgsboliger drifter tre sykehjem og seks samlokaliserte omsorgsboliger i tillegg til storkjøkken og aktivitetssentra.

Enhet helsehus består av Peer Gynt helsehus, sykehjemslegene, fysio- og ergoterapi, ulike spesialiserte team, Sørtun avlastning og legevakten.

Enhet samhandling fatter vedtak på tjenester og har ansvaret for kjøp av tjenester som BPA (brukerstyrt personlig assistanse), avlastning i- og utenfor hjemmet, og enkelte heldøgnsplasser.

Utvikling og utfordringer

Gjennom 2024 har behovet for tjenester fortsatt å øke. Økningen er spesielt merkbar innenfor avlastning, psykisk helsetjeneste og omsorgstønad. Pågangen fra sykehuset med utskrivningsklare pasienter har vært høy og til tross for bruk av dobbeltrom har det tilkommet mange overliggerdøgn.

2. tertialrapport 2024

Økningen i behov parallelt med mangel på kapasitet i egne tjenester har medført at flere tjenester må kjøpes fra private leverandører. Spesielt gjelder dette avlastning til barn og unge og heldøgns omsorgstilbud til ressurskrevende brukere innen rus og psykisk helse. Plan om å etablere tilbud i kommunen i form av ny avlastningsbolig er satt på vent.

Rekrutteringsutfordringene er økende. Spesielt utfordrende er det å rekruttere sykepleiere, vernepleiere og leger, men også andre grupper har gradvis gjort seg mer gjeldende. Blant annet er det nå vanskeligere å rekruttere ledere til avdelingene. Rekrutteringssituasjonen har medført at det har blitt benyttet mye overtid og enkelte steder også bemanningsbyrå, noe som er kostbare løsninger. Det jobbes kontinuerlig med å finne løsninger som er mer bærekraftige, blant annet oppgavedeling mellom de ulike faggruppene.

Det jobbes med å finne gode og fremtidsrettede løsninger for å kunne møte innbyggernes behov i lys av den demografiske utviklingen. Prosjekt Samhandling er igangsatt og vurderer tildelingskriterier og tjenestenivå, arbeidsprosesser relatert til pasientforløp, samhandlingskultur, nye vurderingsprosesser mv. Fokus på mestring, brukermedvirkning og innovasjon er sentralt.

Videre er det viktig at tjenesten har kompetente og engasjerte medarbeidere som sammen med brukere og pårørende kan komme frem til gode og fremtidsrettede løsninger. Sentralt blir det å finne ut av hvordan en større ressursinnsats i de laveste delene av omsorgs- og mestringstrappa kan medføre reduserte behov for tiltak på de øverste, mest kostnadskrevede nivåene. Fremtidens utfordring med ytterligere mangel på helsepersonell vil gjøre at det må satses målrettet på forebyggende tiltak.

Strategisk plan for kommunalområde helse og mestring 2021-2024 ble vedtatt i august 2021.

Målene i planen tar utgangspunkt i kommuneplanens samfunnsdel og kommunedelplanen «Levekår og livskvalitet i et livsløpsperspektiv». Strategiplanen peker ut en retning, og gjør det tydelig hvor avdelingene skal rette sin innsats. Det er valgt ut fire satsningsområder og alle disse har vært jobbet med gjennom året. Kort oppsummert kan følgende rapporteres:

Hva er viktig for deg?

- Det jobbes med tilbakemeldingskultur ved hjelp av ulike metoder som brukerundersøkelser, tilbakemelding til leder, brukerråd mv.
- Koordinatorstillingene er på plass, men det er utfordring med kapasiteten da pågangen er stor.
- Plan for omsorgsbygg er inne i siste fase.
- Grindvold omsorgsboliger med 48 boenheter for personer med demenslidelser er i drift og alle leiligheter vil være innflyttet i løpet av oktober måned.
- Prosjekt kjøkken ved alle sykehjem er stilt i bero. Det samme gjelder avlastningsbolig for barn.
- Prosjekt nytt legevaksbygg pågår.

Samskaping og innovasjon

- Det er satt i gang en prosess med å organisere og samle alle tjenestene innen helse og mestring som gir tjenester til barn og unge
- IKOS – digitale tavler for økt pasientsikkerhet og kvalitet er tatt i bruk.
- Kommunalområdet er involvert i flere større forskningsprosjekter; KOLS prosjektet, SAFE prosjekt– trygghet ved livets slutt, Innføring av digitale tavler og prosjekt 5 gode vaner.
- Nye trygghetsalarmer er installert.

2. tertialrapport 2024

- Sykesignalanlegg med mulighet for sensorteknologi er installert ved kommunens sykehjem og omsorgsboliger.

Økonomistyring

- Flere enheter jobber med oppgavedeling som kan gi en mer effektiv bruk av kompetanse.
- Det benyttes dobbeltrom i korttidsavdelinger for raskt å kunne ta imot utskrivningsklare pasienter fra sykehus.
- Det jobbes med planer for hvordan fremtidig kapasitet innen ulike tjenester skal kunne økes i samsvar med den demografiske utviklingen og samfunnets bærekraft.

Heltidskultur

- Strategi for heltidskultur innen helse og mestring er videreført.
- 3 avdelinger piloter strategien.
- Andre avdelinger som så langt ikke er piloter har igangsatt arbeid med langvakter og heltid.
- Grindvold omsorgsboliger benytter langvakter i helgene slik at det bare ansattes personell i fulle stillinger.

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. hiå. 2024	Regnskap hiå. 2024	Avvik hiå.	Rev. bud. 2024	Siste prognose	Avvik prognose i kr
300-Kommunalområde helse og mestring	29 433	2 613	26 819	51 027	10 527	40 500
301-Enhet helsehus	145 925	159 863	-13 938	222 860	237 760	-14 900
302-Enhet samhandling	178 412	183 578	-5 166	163 107	178 807	-15 700
303-Enhet sykehjem og omsorgsboliger	323 918	339 652	-15 734	510 689	529 989	-19 300
304-Enhet hjemmetjenester	383 262	372 178	11 084	595 393	582 393	13 000
Sum	1 060 950	1 057 884	3 066	1 543 076	1 539 476	3 600

Kommentar til status økonomi

Kommunalområdet melder om et samlet mindreforbruk på 3,6 millioner kroner per 31.12.24. Tiltakene i nedtrekksplanen som ble vedtatt i juni for 2024 og videre i økonomiplanperioden er tatt med i prognosen. Samtlige tiltak er gjennomført eller i oppstartsfasen og vil få effekter inneværende år.

Ved 1. tertial ble det meldt et samlet prognostisert merforbruk på 35,6 millioner kroner. Av disse ble 30 millioner kroner tilført budsjettet. Sett opp mot opprinnelig budsjett er aktiviteten fortsatt for høy innen kommunalområdet, men prognosen gjennom siste tertial viser ikke samme negative utvikling som tidligere år.

Ved inngangen til året ble budsjettene innen helse og mestring styrket med 43,1 millioner kroner for å justere underbudsjettering på grunnbemanning, vikarmidler og tillegg. For å fordele disse riktig foretok alle avdelinger en helt ny oppbygging av detaljbudsjettene. Budsjettene ble bygd opp svært nøkternt, basert på pleiefaktor og døgnrytmeplaner. Vikarmidler og ubekvemstillegg ble lagt inn basert på bemanningsplan og et relativt lavt anslag på korttidsfravær. Det ble ikke lagt inn noe i budsjettet til ekstrasjelp, overtid, andre lønnsutgifter eller bemanningsbyrå. Slike utgifter må belastes fra

2. tertialrapport 2024

vikarmidlene. Budsjettene vurderes å være nøkterne basert på aktivitet i avdelingene og fordrer en streng styring fra alle lederne.

For hjemmetjenesten har styrkingen sammen med blant annet ikke- budsjetterte inntekter og færre oppdrag gjennom sommeren, medført at enheten ligger an til et betydelig mindreforbruk, mens det er utfordringer med å få budsjettene til å gå i balanse i helsehus, sykehjem og omsorgsboliger. Her er det et betydelig merforbruk. Samtlige avdelinger melder at det er utfordrende å skaffe tilstrekkelig med kvalifiserte vikarer, noe som medfører mye bruk av overtid og ekstrahjelp. Noen avdelinger har også vært nødt til å benytte bemanningsbyrå for å sikre forsvarlig drift. Grunnbemanningen i avdelingene er heller ikke tilstrekkelig når det benyttes dobbeltrom eller når beboere har ekstra store behov. Flere avdelinger melder at de har beboere med behov for en til en bemanning.

Andre merutgifter relateres til flere kjøp av tjenester, spesielt avlastningstilbud til barn og heldøgns tjenester til ressurskrevende brukere. Utgifter til utskrivningsklare pasienter, omsorgsstønad, basistilskudd til fastleger og legevikarer er også høyere enn budsjettet. Det samme gjelder for legevakten som har økt aktivitet parallelt med rekrutteringsutfordringer for både leger og sykepleiere.

Diverse driftsutgifter øker også. Spesielt gjelder dette utgifter til mat.

Kommunen har et etterslep fra 2023 på inntekter for ressurskrevende brukere, anslått til 7 millioner kroner utover budsjett. Det tilkommer også noen ikke-budsjetterte inntekter på tilskudd fra Statsforvalter og Imdi.

Der det foreligger mindreforbruk skyldes dette vakante stillinger eller at planlagte tiltak ikke er igangsatt i henhold til planen.

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000

Investering	Årets budsjett			
	Rev. bud.	Regnskap hiå.	Årsprognose	Avvik årsprognose
Avlastningsbolig for barn	2 300	0	0	2 300
Digitale låser	7 547	4 585	5 500	2 047
HM - Oppgradering bygg og utstyr	4 356	2 326	4 356	0
Inventar rus og psykisk helse	1 125	0	1 125	0
Investeringer Helse og Mestring	9 806	3 796	9 806	0
Ny bil mat og service	1 000	0	706	294
Ny bil Sørtun avlastning	1 200	0	0	1 200
Samlokaliserte boliger	4 375	0	0	4 375
Sum	31 709	10 707	21 493	10 216

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær langtid	Samlet fravær
Sykefravær 2020	3,67 %	9,71 %	13,38 %
Sykefravær 2021	3,92 %	8,71 %	12,62 %
Sykefravær 2022	4,29 %	9,77 %	14,06 %
Sykefravær 2023	3,65 %	9,50 %	13,16 %
Sykefravær 2024	3,36 %	10,28 %	13,64 %
Sykefravær 2. tertial 2023	2,89 %	8,10 %	10,98 %
Sykefravær 2. tertial 2024	2,83 %	9,48 %	12,30 %

Status sykefravær og HMS

Samlet sykefravær for kommunalområde helse og mestring er 12,3 prosent for 2. tertial. Dette er en økning fra samme periode i fjor hvor samlet sykefravær var på 10,98 prosent. Økningen er på både korttids- og langtidsfraværet.

Gjennom 2. tertial er det samlet registrert 461 HMS-avvik og 105 skademeldinger. Avvikene behandles initialt i den enkelte avdeling, deretter vurderes avvikene samlet i kvalitetsutvalg på virksomhets-, enhets- og/eller kommunalområdenivå. Mange HMS-avvik relateres til vold mot ansatte som følge av at brukere har tilstander med uro og utfordrende adferd. Det jobbes kontinuerlig med risikovurderinger og skadeavvergende tiltak.

Statustekst investeringer

Avlastningsbolig for barn

Beslutning om bygging av ny avlastningsbolig og videre bruk av Løvstad avventes til ny plan for avdeling Sørtun avlastning og avdeling barn og unge foreligger, jmf. Ksak 096/24. Midlene rebudsjetteres til 2027.

Digitale låser

Prosessen med installasjon av e-låser er fullført. Det er forventet å tilkomme utgifter på ca 5,5 millioner kroner totalt sett for 2024.

2. tertialrapport 2024

HM - Oppgradering bygg og utstyr

Oppgradering av bygg og utstyr pågår i flere av virksomhetene. Midlene brukes til både byggetekniske endringer og kostbart medisinsk -og forflytnings tekniske hjelpemidler.

Inventar rus og psykisk helse

Nåværende kontorbygg er en del av prosjektet "fremtidens kontorarbeidsplasser i kommunens administrasjonsbygg". Videre bruk av midlene vil avhenge av resultatet fra dette prosjektet. Forventet flytting til Kongens gate 34 siste kvartal 2024.

Investeringer Helse og Mestring

Prosjektet ferdigstilles i løpet av 2024, da har alle sykehjem, helsehus og omsorgsboliger tatt i bruk signalanlegg løsning.

Ny bil mat og service

Bilen er anskaffet og det meldes om et positivt avvik på 294 000 kroner.

Ny bil Sørtun avlastning

Det er forespeilet levering av bil i månedskifte januar/februar i 2025. Investeringen forskyves derfor i sin helhet til neste år.

Samlokaliserte boliger

Foreløpig ikke igangsatt mulighetsstudie. Midlene rebudsjetteres til 2027.

Kommunalområde helse og mestring

Tjenesteområdebeskrivelse

Direktørens stab besto fra begynnelsen av året av to rådgivere og en prosjektleder. Fra april ble enhetslederstillingene nedlagt og to fagsjefstillinger ble flyttet til direktørens stab.

Utvikling og utfordringer

Rådgiver jobber med ulike prosjekter og saksbehandling for direktør. Prosjektleder leder arbeider med prosjekt Samhandling, som skal gi effekter i form av et mer effektivt samarbeid mellom ulike avdelinger. Prosjektet er planlagt slutført i desember 2024.

Fagsjefene har ansvar for særskilte oppgaver i hele kommunalområdet i tillegg til at de hver har 6 virksomhetsledere som rapporterer til dem.

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. hiå. 2024	Regnskap hiå. 2024	Avvik hiå.	Rev. bud. 2024	Siste prognose	Avvik prognose i kr
Sum	29 433	2 613	26 819	51 027	10 527	40 500

Kommentar til status økonomi

Innenfor direktørens stab meldes det et samlet positivt avvik på 40,5 millioner kroner per 31. desember 2024.

Kommunalområdet ble kompensert for det meste av merforbruket etter 1.tertial. Disse midlene ble avsatt sentralt og sammen med tidligere avsatte midler til blant annet økt pensjon utgjør dette 37 millioner kroner. Videre er det kommet inn ekstra tilskudd fra lmdi på 2,5 millioner kroner. Resterende mindreforbruk skyldes ikke budsjetterte sykepenger, underforbruk på heltidskulturmidler og ikke iverksatt aktivitet relatert til bo trygt hjemme reformen.

Status økonomiplaniltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Status	Statusbeskrivelse
Driftskonsekvens investeringer					
HM - Grindvold omsorgsbolig	47 600	47 600	0	I arbeid	Grindvold omsorgsbolig med 48 plasser for personer med demens er nå ferdig og 24 brukere har flyttet inn i løpet av april. Resterende flytter inn i løpet av høsten.
Sum	47 600	47 600	0		
Politisk vedtak					
Etablering av Mossehjelpe	500	500	0	I arbeid	Det har vært jobbet med omorganisering av alle virksomhetene i helse og mestring. Nytt organisasjonskart er utarbeidet og ny organisering iverksettes fra 01.01.25. Etablering av Mossehjelpe er en del av dette arbeidet.
Forprosjekt ny etasje på Peer Gynt helsehus	500	500	0	I arbeid	I formannskapetets møte 18.04 ble det besluttet at arbeidet med å utrede ytterligere en etasje på Peer Gynt helsehus avsluttes og at midlene omdisponeres til nytt mulighetsstudie for bygging av 71 nye sykehjemsplasser et annet sted i kommunen.
Etablering av kjøkken på alle sykehjem	1 000	1 000	0	I arbeid	Arbeidet er stilt i bero som følge av den økonomiske situasjonen i kommunen. Vedtatt i kommunestyret 10.06.24.
Sum	2 000	2 000	0		
Nye tiltak					
Omgjøring av plasser i forbindelse med oppstart av Grindvold omsorgsboliger	400	400	0	I arbeid	Rosnes omsorgsboliger skal gradvis omgjøres fra langtidsplasser til avlastningsplasser. Mange beboere har valgt å flytte fra Rosnes til Grindvold omsorgsboliger. Avlastningstilbud er gratis for brukerne og de avsatte midlene går

2. tertialrapport 2024

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Avvik Status prognose i kr	Statusbeskrivelse
			til inndekking av blant annet husleie i de fraflyttede omsorgsboligene.
Sum	400	400	0
Sum tiltak	50 000	50 000	0

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær langtid	Samlet fravær
Sykefravær 2020	3,54 %	0,00 %	3,54 %
Sykefravær 2021	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Sykefravær 2022	1,19 %	3,40 %	4,59 %
Sykefravær 2023	0,35 %	1,68 %	2,03 %
Sykefravær 2024	0,22 %	15,12 %	15,34 %
Sykefravær 2. tertial 2023	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Sykefravær 2. tertial 2024	0,00 %	10,40 %	10,40 %

Status sykefravær og HMS

Sykefraværsprosenten har vært høy da en av fire ansatte har vært langtidssyk.

Status politiske vedtak

Økonomiplan

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Gjennomføre prosjekt samhandling. Prosjektet skal jobbe for å bedre pasientforløpet og samhandlingen mellom avdelingene.	Iht. plan	Prosjektet pågår og skal sluttføres innen utgangen av året.
Gjennomføre prosjekter under programmet "Moss 2035- et omstillingsarbeid for fremtidssikring". Dette er en viktig satsning for at innbyggerne i fremtiden skal kunne mestre egen livssituasjon og få bistand når de trenger det.	Iht. plan	Prosjekt Samhandling og prosjekt Velferdsteknologi er deler av programmet "Moss 2035- et omstillingsarbeid for fremtidssikring".
Oppfølging av demensplan.	Iht. plan	Planen følges opp ute i de enkelte virksomhetene.
Opplæring av ledere for å ha en kostnadseffektiv drift som ivaretar kvalitet på tjenestene. Sikre nok kompetanse på turnusplanlegging og kontinuerlig vurdere andre metoder å drifte på som er mer bærekraftige.	Iht. plan	I tillegg til ordinær lederopplæring og oppfølging av den enkelte leder, gjennomføres det årlig en heltidskulturdag og en turnusdag i kommunen.
Prosjekt "livsskissa". Prosjektet er en videreføring av prosjekt Hele mennesker, hele tjenester. Prosjektet skal prøve ut en ny måte å sammen med søkere, vurdere hva som er behovene og hvordan disse kan møtes.	Ikke startet	Skal gjennomføres ilt høsten som en del av prosjekt Samhandling.
Samlokaliserte boliger (barnebolig, avlastning, brukere med sammensatte behov)?. Det vil gjøres utredninger rundt etablering av samlokaliserte boliger i kommunen for å kunne drifte tilbudet lokalt og mer økonomisk rasjonelt.	Ferdig	Det ble i kommunestyrets møte 10.09.24, sak 96/24 vedtatt å avvente bygging av avlastningsbolig inntil videre. Det skal gjennomføres et prosjekt som skal vurdere muligheten for å øke kapasiteten innen egne lokaliteter.

2. tertialrapport 2024

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Strategi for heltidskultur er iverksatt i fire avdelinger. Det gis særskilt godtgjøring for mer helgearbeid i disse avdelingene. Resultatene følges opp og evalueres før ordningen rulles ut i andre avdelinger.	Iht. plan	Pilotene følges opp løpende fra heltidskulturprosjektet som ledes fra HR avdelingen.
Videre arbeid med plan for omsorgsbygg.	Forsinket	Fremlegges på nytt 1. høsten, etter at Agenda Kaupang har kommet med sine anbefalinger.
Videre implementering av strategisk plan for psykisk helse. Utarbeidelse av handlingsplan.	Iht. plan	Handlingsplanen ble vedtatt i utvalg for helse og mestring 03.09.24, sak 33/24.
Videreføre mentorordningen for å rekruttere og beholde helsepersonell.	Iht. plan	Pågår kontinuerlig.

Enhet helsehus

Tjenesteområdebeskrivelse

Enhet helsehus er kommunens kompetansesenter for spesialiserte helsetjenester. Helsehuset skal bygge kompetanse internt i enheten og i øvrige enheter i kommunalrådene for å utvikle framtidens helsetjenester. Enheten er organisert for å levere tjenester som ligger midt mellom tradisjonell primærhelsetjeneste og spesialisthelsetjeneste.

Enheten består av tre virksomheter:

- Virksomhet Peer Gynt helsehus.
- Virksomhet Læring og mestring
- Virksomhet Legevakt

Enhet helsehus består av tjenestene heldøgns omsorgsplasser, fysioterapi, ergoterapi, rehabilitering i hjemmet, kreftkoordinator, sykehjemslegetjenesten, hukommelsesteam, avlastningsinstitusjon, frisklivssentral, Rask psykisk helse, interkommunal akutt døgnenhet (KAD) og legevakt.

Utvikling og utfordringer

Utvikling:

Moss interkommunale legevakt er i slutfasen med forprosjekt for ny legevakt. Leieavtalen legevakten har med sykehuset Østfold opphører i 2025 og det er behov for en ny og større legevakt.

Peer Gynt helsehus har over tid jobbet med oppgavedeling mellom sykepleiere og fagarbeidere som et tiltak for utfordringer med blant annet rekruttering. I april ble det endret organisering og et fagteam som består av sykepleiere ble etablert. Fra forsommeren gikk man delvis tilbake til gammel organisering da det var behov for å sikre denne endringen med gjennomføringen av flere tiltak før fagteam organiseringen forsøkes igjen. Endringen følges tett opp.

Det er stor økning i tjenestebehovet for barn og unge, herav flere komplekse og ressurskrevende brukere. Økende ventelister og brudd på tidsfrister innen ergo- og fysioterapi i henhold til prioriteringsnøkkel, dette gjelder også i stor grad avtalefysioterapeutene. Det er i tillegg et stort og

2. tertialrapport 2024

økende press spesielt på hukommelsesteam (utredning demens), Rask psykisk helsehjelp og Frisklivssentral.

Det er fokus på systematisk pasientsikkerhetsarbeid via bruk av IKOS som er en digital samhandlingstavle. Videre implementering pågår. Det jobbes også videre med samhandling internt i enheten og på tvers av avdelinger og virksomheter. Målet er å sikre gode pasientforløp, sammenhengende tjenester og legge til rette for tverrfaglig og målrettet arbeid.

Utfordringer:

Alle tjenestene i enheten opplever stor pågang og i perioder utfordrer det kapasiteten. Dette har medført at flere tjenester har gjennomført ulike tiltak for å møte pågangen også så langt i 2024.

Fravær blant både sykehjemslegene og legene på legevakten medfører tidvis store utfordringer. Det er utfordrende å rekruttere leger, da særlig til kortvarige engasjementer og korttidsfravær for enkeltdager. Dette medfører sårbarhet i drift og merbelastning på de legene som er til stede.

Kapasiteten på sengeplassene på Peer Gynt helsehus har også i 2. tertial vært utfordrende. Det er iverksatt flere tiltak som er ventet å ha effekt på denne situasjonen.

Det er stor usikkerhet rundt Sørtun avlastningsbolig og tilbudet til barn og unge både på grunn av omorganisering og stadig nye vedtak. Å rekruttere nødvendig kompetanse til barn og unge er spesielt krevende. I kombinasjon med økning i behov og flere ressurskrevende brukere så er dette noe som det må jobbes mye med. Lokalitetene til barn og unge er uhensiktsmessige, små og ikke tilpasset i tilstrekkelig grad. Det påløper store kostnader på grunn av reparasjoner og tilpasninger.

Det er også noe utfordrende å rekruttere riktig kompetanse til rask psykisk helsehjelp.

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. hiå. 2024	Regnskap hiå. 2024	Avvik hiå.	Rev. bud. 2024	Siste prognose	Avvik prognose i kr
Sum	145 925	159 863	-13 938	222 860	237 760	-14 900

Kommentar til status økonomi

For enhet helsehus meldes det et merforbruk på 14,9 millioner kroner per 31.12.24. Dette er merforbruket for hele året, og det er 0,3 millioner kroner lavere enn det som var meldt per 1. tertial.

Det er variasjoner mellom de ulike virksomhetene og avdelingene i forhold til mer- og mindre forbruk. Det største merforbruket ligger på sengeavdelingene på Peer Gynt helsehus. Avdelingene ble styrket i budsjettet for 2024, men ikke tilstrekkelig til å dekke inn for ekstra behov for økt grunnbemanning og vikarer.

Sengeavdelingene melder merforbruk på 13 millioner pr. 31.12.24. Avviket skyldes i hovedsak bruk av doble rom og oppfølging av brukere med behov for en til en bemanning. Å sikre nok og riktig bemanning med så høyt belegg er utfordrende, og har medført både bruk av vikarbyrå og overtid også gjennom sommeren. I tillegg har det vært høyt sykefravær og vakante stillinger som gjør utfordringsbildet mer komplekst.

2. tertialrapport 2024

Legevakten har et merforbruk på 4,45 millioner. Avviket har flere årsaker blant annet at budsjettet ikke er justert tilsvarende økning i aktivitet, samt utgifter til vikarer både for leger og sykepleiere, for å sikre tilstrekkelig kompetanse. Videre er det økte utgifter på diverse driftsposter.

Virksomhet læring og mestring melder et mindreforbruk på 2,6 millioner. Dette skyldes primært vakante stillinger, vedtak som ikke er iverksatt ennå, og ikke påløpte utgifter i forbindelse med etableringen av ny avdeling barn og unge.

Status økonomiplaniltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Årsprognose	Avvik Status prognose i kr	Statusbeskrivelse
Politisk vedtak				
Økt grunnbemanning	900	900	0 I arbeid	Grunnbemanning er økt med 1 årsverk på Peer Gynt helsehus - avd rehab.
Økt tilskudd avtale fysioterapi	1 000	1 000	0 Ferdig	Iverksatt fra 1.3.24
Sum	1 900	1 900	0	
Nye tiltak				
Tjenester til barn og unge, avlastning	6 000	5 700	300 I arbeid	Omorganiseringsprosess pågår og krever tid til å gjennomføre.
Sum	6 000	5 700	300	
Sum tiltak	7 900	7 600	300	

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær langtid	Samlet fravær
Sykefravær 2020	3,05 %	7,45 %	10,49 %
Sykefravær 2021	3,05 %	6,36 %	9,41 %
Sykefravær 2022	3,91 %	7,55 %	11,46 %
Sykefravær 2023	3,47 %	7,31 %	10,78 %
Sykefravær 2024	3,34 %	9,09 %	12,44 %
Sykefravær 2. tertial 2023	2,33 %	7,35 %	9,68 %
Sykefravær 2. tertial 2024	2,72 %	9,94 %	12,66 %

Status sykefravær og HMS

Samlet sykefravær for enhet helsehus er på 12,7 prosent for 2. kvartal 2024. Dette er en økning fra 1. kvartal 2024. Det er langtidsfraværet som har økt, mens korttidsfraværet er redusert.

Det høyeste fraværet har vært i avdelingene med døgndrift. Det har over tid vært stor arbeidsbelastning med høyt belegg, noe som kan ha medført høyere fravær.

Det er meldt 134 avvik på HMS så langt i år. Det er meldt 10 skademeldinger og 46 småskader er rapportert.

2. tertialrapport 2024

De fleste HMS avvikene er knyttet til brukere med utfordringer som gir seg utslag i utageringer, også mot medarbeidere. Innen enheten er det god kompetanse på adferdsproblematikk og det gjennomføres risikovurderinger med tiltak for å redusere belastningen for ansatte. Det jobbes kontinuerlig med balansen mellom ivaretagelse av brukere og de ansattes arbeidsmiljø.

Status politiske vedtak

Verbalvedtak

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Det er planlagt en ekstra etasje med korttidsplasser i forbindelse med bygging av ny legevakt ved Peer Gynt helsehus. Det settes av midler for å utrede muligheten for å bygge ytterligere en etasje eller å på annen måte utvide arealet, for å sikre tilgang på flere heldøgns omsorgsplasser.	Ferdig	I formannskapetets møte 18.04.24, sak 20/24 ble følgende besluttet: "Det gjennomføres ingen mulighetsstudiet for ytterligere en etasje på Peer Gynt helsehus." I tillegg ble følgende vedtatt: "Økningen med ytterligere 71 heldøgns plasser planlegges ikke i sammenheng med utbyggingen på helsehuset, men som et eget bygg et annet sted i kommunen."
Driftstilskuddene til fysioterapi oppgraderes. Kommunen skal benytte seg av muligheten for avtalefysioterapeuter til hjemmebesøk, behandling av barn og gruppetrening i totalt 100% stilling. Som en konsekvens av dette er det forventet at kommunen vil redusere sine kostnader for oppfølging i hjemmet.	Ferdig	I arbeid.

Økonomiplan

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Effektivisering og organisering (avdeling for personlig assistanse og virksomhet barn og unge)? Det gjøres endringer i organiseringen av enkelte avdelinger for å bedre samhandlingen rundt enkelte brukergrupper.	Iht. plan	Tjenester til barn og unge er omorganisert for å sørge for nødvendig kompetanse, jobbe tettere tverrfaglig og sikre helhetlige og mer koordinerte tjenester, herunder også legge til rette for å forebygge enda større behov for helse- og omsorgstjenester. Det jobbes videre med å slutføre denne omorganiseringen spesielt med fokus på bedre samhandling mellom relevante aktører.
Jobbe med etablering av flere ambulante ressursteam for å sikre bemanning ved fravær av fast tilsatt personell.	Ikke startet	
Jobbe med oppgavedeling slik at helseressursene benyttes best mulig.	Forsinket	Proessen med oppgavedeling er forsinket ved Peer Gynt helsehus, det jobbes videre med forankring av endringene blant medarbeiderne og prosessen er delt opp i flere delmål.
Stimulere til at flere avdelinger innfører turnuser med langvakter.	Ikke startet	

Klima

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Andre klimatiltak	Ferdig	Det er foreløpig ikke mulig å kildesortere matavfall.

2. tertialrapport 2024

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Bygg og energi - Klimaplanlegging i byggeprosjekter	Iht. plan	Tas hensyn til i byggeprosjekter slik som nytt legevaktsbygg.
Bygg og energi - vedlikehold	Ikke startet	
Forbruk og avfall - Redusere matsvinn med 50 %	Ikke startet	Nettverk for matkontakter er etablert og det pågår et løpende arbeid med dette som tema. Det er ikke startet opp et spesifikt prosjekt knyttet til å redusere matsvinn.
Transport - Fokus på digitale løsninger og færre reiser	Ikke startet	Digitale løsninger benyttes der det er mulig.
Transport - Fossilfri tjenestepersonbiler i 2024 – utskiftning av tjenestebiler	Ferdig	Alle enhetens biler er el biler.

Enhet samhandling

Tjenesteområdebeskrivelse

Enhet samhandling er helse og mestrings kontaktpunkt ut mot interne enheter, kommunalområder og andre samarbeidspartnere i kommunen, samt helseforetak og statlige myndigheter. Helsefremmende arbeid og enkelte særfunksjoner som gjelder hele kommunen organiseres også i denne enheten.

Enheten består av:

- Virksomhet helse- og omsorgsforvaltning
- Forsknings- og utviklingsavdeling (FOU- avdeling)
- Avdeling for fastleger og LIS leger
- Avdeling for E-helse

Virksomhet helse- og omsorgsforvaltningen saksbehandler søknader, kartlegger behov og fatter vedtak på alt av helse- og omsorgstjenester. Virksomheten består av to avdelinger, en avdeling for eldre og en avdeling for barn, voksne og koordinerende enhet. Det er lagt føringer for at virksomheten i stor grad skal samarbeide tett med de utøvende virksomhetene for å oppnå korrekt behovsdekning, økonomisk ressurseffektiv drift og reell brukermedvirkning. Virksomheten er også kommunes koordinerende enhet hjemlet i helse og omsorgstjenesteloven § 7 – 3.

FOU - avdelingens mål er å ha fokus på forskning og kontinuerlig utvikling av tjenestene i Moss kommune. Gjennom dette arbeidet tar kommunen sitt medvirkningsansvar ved å legge til rette for et godt samarbeid med forsknings- og utviklingsmiljøer ved både spesialisthelsetjenesten og utdanningsinstitusjoner. Avdelingen skal også sikre ivaretagelse av oppgaver innen miljørettet helsevern, og sikre et godt smittevernarbeid.

Avdeling for fastleger og LIS legers mål er å sikre god organisering og utvikling av legetjenesten i kommunen.

Avdeling for E-helse er etablert for å sikre effektiv organisering av e-helsesatsningen i helse og mestring.

Utvikling og utfordringer

Utvikling:

Presset fra sykehus er redusert sammenliknet med 1. tertial, men det har likevel vært 128 overliggerdøgn fra mai til og med august 2024. Det har derfor vært behov for dobbeltrom på både sykehjem og helsehus, i tillegg noe ved enkelte omsorgsboliger. Det er utarbeidet et tiltakskort for kapasitetsøkning som inkluderer tiltak både i hjemmetjenesten, omsorgsboligene, sykehjem og helsehus. Per august er det ingen venteliste til heldøgnsomsorg plasser.

FOU avdelingen er involvert i tre forskningsprosjekter; SAFE prosjekt– trygghet ved livets slutt, Samskape praksisarenaer for fremtidens avanserte kommunehelsetjeneste, og Bærekraftig og tverrprofesjonell praksismodell for helse- og sosialfagutdanningene i kommunen.

FOU jobber kontinuerlig med å videreutvikle tilbakemeldingskultur og pårørendesamarbeid. Avdelingen har koordinert brukerundersøkelsen for sykehjem og helsehus, samt promotert og hatt aktiviteter i forbindelse med pårørendeundersøkelsen IVARETATT. Det er utviklet nye metoder for å veilede, engasjere og sikre oppfølging av undersøkelser.

Utfordringer:

Det er bedring i fastlegeordningen i Moss. Det er nå 52 fastlegehjemler med til sammen 1568 ledige plasser på 15 åpne lister. Nytt persontilpasset basistilskudd som kom i 2023 har styrket økonomien i ordningen, men er ikke fullfinansiert fra staten. Selv om tilgangen på fastleger har blitt bedre er det fortsatt utfordrende å få tak i vikarer. Sykefravær for kommunalt ansatte leger medfører også reduserte inntekter.

Prosjekt samhandling omhandler hele helse og mestring, og spesielt helse- og omsorgsforvaltningen. Arbeidet med justering av nivået på tjenester samtidig som innbyggernes forventninger skal møtes er utfordrende.

E-helse avdelingen er nylig etablert, og det arbeides med en plan for e-helse satsningen. Det er viktig å sette retning og prioritere satsninger slik at ønskede gevinster ikke uteblir.

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. hiå. 2024	Regnskap hiå. 2024	Avvik hiå.	Rev. bud. 2024	Siste prognose	Avvik prognose i kr
Sum	178 412	183 578	-5 166	163 107	178 807	-15 700

Kommentar til status økonomi

For enhet samhandling meldes det et merforbruk på 15,7 millioner kroner per 31.12.24. Dette er merforbruket for hele året, og det er 4,9 millioner kroner høyere enn det som ble meldt per 1. tertial.

Avviket skyldes i hovedsak nye tjenestekjøp, omsorgstønad, utskrivningsklare pasienter samt økning i basistilskudd til fastlegene.

Det meldes om nye tjenestekjøp og etablering av nye tjenester. Dette utgjør til sammen 11,1 millioner kroner. Det meldes i tillegg et avvik på omsorgstønad på 3,9 millioner kroner og utskrivningsklare pasienter på 1,8 million kroner.

I avdeling for fastleger og LIS leger meldes det et negativt avvik på 7,1 millioner kroner. Dette skyldes i hovedsak økning i basistilskuddet til fastlegene som ble endret i fjor, og inntektssvikt for kommunale ALIS på grunn av stort fravær samt bruk av vikarbyrå.

Det meldes et positivt avvik knyttet til merinntekt for særlig ressurskrevende brukere på i underkant av 7 millioner kroner. Dette er etterslep fra 2023. Det meldes også mindreforbruk på forsinket iverksetting av tiltak tilsvarende 1,2 millioner kroner.

Status økonomiplaniltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose	Avvik Status prognose i kr	Statusbeskrivelse
Aktivitetssendringer				
Brukerstyrt personlig assistanse (BPA)	9 800	9 800	0 Ferdig	Tjenestekjøp av BPA er iverksatt.
Nye tjenestekjøp	10 000	10 000	0 Ferdig	Nye tjenestekjøp er iverksatt.
Sum	19 800	19 800	0	
Nye tiltak				
Styrkning E-helse avdelingen	1 500	1 500	0 Ferdig	Det er rekruttert og ansatt i tre nye årsverk ved eHelse avdelingen. En startet opp i april og de to andre startet 1. juni.
Sum	1 500	1 500	0	
Politisk vedtak				
Iverksette "Inn på tunet"	1 000	1 000	0 I arbeid	Anskaffelsen er ferdigstilt. Tilbudet starter opp 1. oktober 2024.
Sum	1 000	1 000	0	
Sum tiltak	22 300	22 300	0	

2. tertialrapport 2024

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær langtid	Samlet fravær
Sykefravær 2020	1,19 %	3,48 %	4,68 %
Sykefravær 2021	0,66 %	2,92 %	3,58 %
Sykefravær 2022	1,10 %	3,09 %	4,19 %
Sykefravær 2023	1,08 %	3,09 %	4,17 %
Sykefravær 2024	0,94 %	2,52 %	3,46 %
Sykefravær 2. tertial 2023	0,86 %	3,37 %	4,23 %
Sykefravær 2. tertial 2024	0,67 %	2,40 %	3,08 %

Status sykefravær og HMS

Samlet sykefravær ved enhet samhandling er på 3 prosent for 2. kvartal. Dette er en reduksjon fra 1. kvartal 2023, og det har vært en reduksjon både for langtids- og korttidsfravær.

Det jobbes kontinuerlig i hele enheten med å beholde et godt psykososialt arbeidsmiljø.

Status politiske vedtak

Verbalvedtak

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Administrasjonen skal komme med en sak i løpet av 2024 for tilbud om teknologiske hjelpemidler som gir økt trygghet for personer med demens. denne saken skal blant annet inneholde tilbud om lokaliseringsteknologi.	Ikke startet	Saken er ikke behandlet ennå.
Moss kommune skal etablere en løsning for «Inn på tunet» i Moss og omegn. Det fremlegges en fremdriftsplan for hovedutvalget for helse og mestrings i februar/mars.	Iht. plan	Det er inngått avtale med Alpakkagården Østre Kjærnes i Våler. Tiltaket iverksettes ila høsten 2024.
Økningen som ligger i budsjettet må føre til at kommunen investerer i E-Helseteknologi som kan frigjøre tid for helsepersonellet og sørge for bedre opplevelser for brukerne, og midlene må føre til at man kan drifte dette. Teknologiiinnføringen må skje i tett samarbeid med helsepersonellet i kommunen. Det utlyses mye støtteordninger for E-Helsesatsninger i kommunene. For å styrke E-Helsesatsningen i kommunen, må innovasjonsavdelingen sørge for at man er aktiv i å søke midler.	Ikke startet	

Økonomiplan

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Iverksette tiltak iht Leve-hele livet planen, herunder eldrekonulent og ernæringsfysiolog.	Ferdig	Klinisk ernæringsfysiolog er ansatt. Stilling som eldrekonulent ble inndratt som del av nedtrekksplanen vedtatt juni 2024.
Jobbe videre med tilbakemeldingskulturen.	Iht. plan	Det er etablert en struktur for tilbakemeldingskultur som følger

2. tertialrapport 2024

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
		opp i kommunalområdet.
Legetjenesten (fastleger og legevakt)?. Utarbeide plan for legetjenesten i kommunen.	Iht. plan	Plan legges frem for hovedutvalget for helse og mestring i oktober 2024.
Velferdsteknologi (signalanlegg, multidosedispensere og e-låser)?. Det gjøres en videre implementering av sykesignalanlegg i sykehjem og omsorgsboliger. I tillegg gjøres en ny satsning på e-låser og multidosedispensere.	Forsinket	Signalanlegg løsning er ferdig installert, dette gjelder også e-låser. Medisindispensere er tatt i bruk med et lite antall. Det jobbes videre med å øke antallet. Både for signalanlegg løsningen og medisindispensere jobbes det med å endre arbeidsoppgaver for å tilpasse seg disse nye løsningene.
Videre arbeid med pårørende strategien.	Iht. plan	Pårørende strategien følges opp og tiltakene jobbes med jmf. plan.
Videreutvikle E-helse teamet?.	Iht. plan	Det jobbes med å videreutvikle e-helse teamet og opprette samarbeid med andre aktuelle aktører i kommunen. Det jobbes også med å ferdigstille en plan for satsningen.

Klima

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Forbruk og avfall - Levetid for mobiltelefoner 3 år - laptop 5 år - nettbrett 5 år	Iht. plan	Tilstrebes at rutiner følges.
Transport - Fokus på digitale løsninger og færre reiser	Iht. plan	Bruke digital kommunikasjon der det er hensiktsmessig for å redusere tjenestereiser.
Transport - Fossilfri tjenestepersonbiler i 2024 – utskiftning av tjenestebiler	Iht. plan	Enheten har medarbeidere som bruker egen bil i tjeneste. Vi har ingen påvirkning på hva slags bil den enkelte kjører, men det oppfordras til å bruke enhetens elbiler så sant de er ledige. Ansatte oppfordres til å sykle på jobb.
Transport - Redusere forbruk	Iht. plan	

Enhet sykehjem og omsorgsboliger

Tjenesteområdebeskrivelse

Enhet sykehjem og omsorgsboliger omfatter sykehjem, omsorgsboliger, aktivitetstjeneste og mat og service.

Enhetens virksomheter:

- Ekholt og Melløs sykehjem
- Orkerød sykehjem
- Omsorgsboliger syd
- Omsorgsboliger nord

Enheten har til sammen 221 heldøgns omsorgsplasser for somatisk syke og personer med demens. Disse er fordelt på tre sykehjem og 262 boenheter som igjen er fordelt på syv omsorgsboliger. Aktivitetscenter for eldre og demente er fordelt på fire lokasjoner i tilknytning til enten sykehjem eller omsorgsboliger. Mat og service produserer mat til sykehjem, helsehus, omsorgsboliger og hjemmeboende.

Utvikling og utfordringer

Orkerød, Melløs og Ekholt sykehjem har alle startet med ny organisering som følge av prosess med oppgavedeling. Dette innebærer omfordeling av oppgave mellom sykepleiere og fagarbeidere, og er et tiltak for blant annet å møte utfordringene med rekruttering. Erfaringene er så langt gode. Arbeidet medfører bred involvering og deltakelse av medarbeidere i tillegg til gode prosesser.

Sykesignalanlegg er nå installert ved alle sykehjem og omsorgsboliger. Dette vil bedre kvaliteten på tjenestene, og lette arbeidet for ansatte. Det vil bidra til mer kostnadseffektive tjenester.

IKOS digitale samhandlingstavler som bidrar til systematisk pasientsikkerhetsarbeid, breddes videre ut i enheten. Det er nå 12 avdelinger som har eller er i ferd med å ta i bruk IKOS.

Grindvold omsorgsbolig med 48 plasser for personer med demens er åpnet og innflytting i de siste 18 leilighetene pågår nå.

Avdeling mat og service har slutført forprosjekt inkludert mulighetsstudie for nytt sentralkjøkken og fremtidens organisering av mat og service.

Avdeling for aktivitet jobber mye med tilbud på tvers av virksomhetene. Struktur på samarbeidet med frivillige er under etablering. Aktivitetscenter ved Grindvold omsorgsbolig er også i oppstarten.

Over tid har enheten erfart at brukerne som tildeles tilbud i omsorgsboliger er mer hjelpetrequende enn tidligere. Flere brukere har omfattende behov for tjenester tilsvarende beboere i sykehjem. Det er også flere brukere med omfattende adferds-utfordringer og rusavhengighet, som bor i omsorgsboligene. Dette er også en økende gruppe i sykehjemmene.

Enheten har også flere brukere som er ressurskrevende. Flere har behov for en til en bemanning eller tett oppfølging.

2. tertialrapport 2024

Det er også en endring i bruker sammensetning på noen av avdelingene i omsorgsboligene som følge av gjennomføring av plan for differensiering, som krever mye ressurser og opplæring. Det er fortsatt rekrutteringsutfordringer ved noen av omsorgsboligene.

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. hiå. 2024	Regnskap hiå. 2024	Avvik hiå.	Rev. bud. 2024	Siste prognose	Avvik prognose i kr
Sum	323 918	339 652	-15 734	510 689	529 989	-19 300

Kommentar til status økonomi

For enhet sykehjem og omsorgsboliger meldes det et merforbruk på 19,3 millioner kroner per 31.12.24. Dette er merforbruket for hele året, og det er 2,2 millioner kroner høyere enn det som ble meldt per 1. tertial.

Orkerød sykehjem melder et merforbruk på 5,5 millioner kroner. Avviket skyldes i hovedsak årsverk uten budsjettmessig dekning. Disse stillingene er kravstillinger og årsverk til brukere som trenger en til en bemanning. Siste tertial vil det være en betydelig reduksjon på disse stillingene. Avdelingene ble styrket i budsjettet for 2024, men ikke tilstrekkelig til å dekke inn for ekstra behov for økt grunnbemanning og vikarer.

Melløs og Ekholt sykehjem melder et merforbruk på 8,5 millioner kroner. Avviket skyldes i hovedsak de samme årsakene som ved Orkerød sykehjem.

Omsorgsbolig Nord melder et mindreforbruk på 2 millioner kroner knyttet til Grindvold omsorgsbolig. Dette skyldes at det ikke har vært fullt belegg gjennom hele året.

Omsorgsbolig Syd melder merforbruk på 7,3 millioner kroner. Avviket skyldes sykefravær og vakante stillinger som har medført både bruk av overtid og andre kostbare løsninger. I tillegg er det brukere som trenger en til en bemanning i perioder. Det er fortsatt økte utgifter til matvarer, noe som også fører til merforbruk.

Status økonomiplan tiltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Årsprognose 2024	Avvik Status prognose i kr	Statusbeskrivelse
Politisk vedtak				
Styrke dagtilbud for mennesker med demens i Nordre bydel	500	500	0 Ferdig	Tilbudet er igangsatt.
Økt grunnbemanning	6 300	6 300	0 Ferdig	Grunnbemanningen i omsorgsboligene er styrket med til sammen 7 årsverk.
Opprettholdt drift av sykehjemsplasser	7 200	7 200	0 Ferdig	Drift av sykehjemsplasser på Melløs sykehjem er opprettholdt.
Sum	14 000	14 000	0	

2. tertialrapport 2024

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Avvik Status prognose i kr	Statusbeskrivelse	
Nye tiltak				
Endret sats for døgnopphold i omsorgsboliger – inntektstap	400	400	0 Ferdig	Tiltaket er iverksatt.
Sum	400	400	0	
Sum tiltak	14 400	14 400	0	

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær langtid	Samlet fravær
Sykefravær 2020	4,23 %	9,81 %	14,05 %
Sykefravær 2021	4,52 %	9,75 %	14,27 %
Sykefravær 2022	5,01 %	10,84 %	15,85 %
Sykefravær 2023	4,25 %	11,10 %	15,35 %
Sykefravær 2024	3,86 %	11,40 %	15,26 %
Sykefravær 2. tertial 2023	3,53 %	9,53 %	13,06 %
Sykefravær 2. tertial 2024	3,37 %	10,61 %	13,98 %

Status sykefravær og HMS

Samlet sykefravær ved enhet sykehjem og omsorgsboliger er på 14 prosent. Dette er en økning fra samme periode i 2023 hvor det var 13,1 prosent.

Rutine for oppfølging av sykefravær følges, og HR samt NAV er koblet på i flere av virksomhetene og har tett samarbeid.

Pr. 2. tertial er det registrert 185 HMS avvik hvorav 27 er blitt skademeldt. Det er også meldt om 29 småskader. De fleste avvikene er knyttet til beboere med en demensdiagnose eller psykisk sykdom som utagerer fysisk eller verbalt mot medarbeiderne. Det gjennomføres risikovurderinger med tiltak for å redusere belastningen for ansatte. Det jobbes kontinuerlig med balansen mellom ivaretagelse av brukere og de ansattes arbeidsmiljø.

HMS og AML er temaer som omtales i alle medbestemmelsesmøter. Det er etablert gode systemer for opplæring av ansatte i fht HMS samt rutiner og prosedyrer for tjenestekvalitet, for å trygge ansatte og bidra til mestringsopplevelse.

Status politiske vedtak

Verbalvedtak

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Arbeidet med nytt sentralkjøkken settes på vent, da det er ønske om en løsning som sikrer kjøkken på alle bygg som tilbyr heldøgn omsorg. Det utredes en sak om dette, samt muligheten for å levere varm mat til brukere i hjemmet. De gjenstående midlene som var avsatt til arbeidet med sentralkjøkken omprioriteres, og det settes av ytterligere en million til arbeidet i 2024.	Ferdig	Saken ble behandlet i kommunestyret 10.09.24, sak 99/24. Mulighetsstudiet er gjennomført men på grunn av kommunens økonomiske situasjon er videre arbeid stilt i bero.

2. tertialrapport 2024

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Dersom utsettelsen bidrar til et opphold i kommunens egen matproduksjon skal vi vurdere å kjøpe eksterne tjenester eller inngå samarbeid med kommunale kjøkken i nærliggende kommuner.		
I forbindelse med åpningen av omsorgsboligene på Grindvoll skal det fremmes en egen sak til hovedutvalget for helse og mestring om å etablere et dagtilbud for mennesker med demens i tilknytning til dette. Saken fremmer i løpet av første kvartal 2024.	Ferdig	Saken ble behandlet i utvalg for helse og mestring 16.04.24, sak 16/24.
Kommunen har lang kø for heldøgns omsorgsplasser, og det er ikke forespeilet at åpningen av omsorgsboligene på Grindvoll vil løse denne utfordringen. Driften av de åtte omsorgsplassene som foreslås nedlagt på Melløs opprettholdes, for å redusere ventelistene og bruk av dobbeltrom i kommunen.	Ferdig	Videre drift ble vedtatt i forbindelse med behandlingen av økonomiplan for 2024 - 2027. I juni 2024 ble det vedtatt at ca. halvparten av plassene ved Melløs sykehjem legges ned i 2025, resterende i 2026.

Økonomiplan

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Jobbe med etablering av flere ambulante ressursteam for å sikre bemanning ved fravær av fast tilsatt personell.	Ikke startet	
Jobbe med oppgavedeling slik at helseressursene benyttes best mulig.	Iht. plan	Fagteam er etablert ved de tre sykehjemmene som en del av oppgavedelings arbeidet. Omsorgsboligene har i ulik grad startet arbeidet med oppgavedeling.
Stimulere til at flere avdelinger innfører turnuser med langvakter.	Iht. plan	Grindvoll omsorgsbolig har startet opp med heltidsturnus. Flere avdelinger er i gang med andre turnusordninger enn tidligere. Flertallet av disse ordningene innehar langvakter på helg.

Klima

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Forbruk og avfall - Innkjøp av utstyr som varer lenge og er miljøvennlig og klimasmart	Iht. plan	Vurderes når innkjøp gjøres.
Forbruk og avfall - Kjøpe brukt - gjenbruk	Iht. plan	Vurderes når innkjøp gjøres.
Forbruk og avfall - Levetid for mobiltelefoner 3 år - laptop 5 år - nettbrett 5 år	Ferdig	Enheten vurderer levetid før innkjøp av nytt utstyr. Enhet sykehjem og omsorgsboliger har ansvarlig praksis i ift utskifting av elektronisk utstyr. Praksis er i tråd med retningslinjene i kommunen.
Forbruk og avfall - Redusere forbruk	Iht. plan	Det er kontinuerlig fokus på reduksjon av forbruk.
Forbruk og avfall - Redusere matsvinn med 50 %	Ikke startet	
Klimakommunikasjon - Fortelle våre klimahistorier	Ikke startet	
Naturmangfold - Vi tar vare på naturen vår med fokus på et mangfold av arter	Ferdig	Sansehanger og inngagnspartier ved sykehjem og omsorgsboliger er beplantet og følges opp. Dette følges også

2. tertialrapport 2024

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
		opp når nye bygg etableres.
Transport - Fokus på digitale løsninger og færre reiser	Ferdig	Fortsette å bruke digital kommunikasjon der det er hensiktsmessig for å redusere tjenestereiser. Ansatte oppfordres til å sykle på jobb.
Transport - Fossilfri tjenestepersonbiler i 2024 – utskiftning av tjenestebiler	Ferdig	Vurderes ved utskiftning av biler, enheten har få biler men disse er spesialbiler hvor det er et begrenset utvalg av fossilfrie biler.
Transport - Gangeandel på 25 % 2030 i mossesamfunnet	Iht. plan	Ingen konkrete tiltak på oppdraget utover å oppfordre til å gå, sykle eller benytte kollektivt når det lar seg gjøre for eksempel til møter eller kurs.
Transport - Kollektivandel buss på 15 % 2030 i mossesamfunnet	Iht. plan	Ingen konkrete tiltak på oppdraget utover å oppfordre til å gå, sykle eller benytte kollektivt når det lar seg gjøre for eksempel til møter eller kurs.
Transport - Sykkelandel på 20 % i 2030 i mossesamfunnet	Iht. plan	Ingen konkrete tiltak på oppdraget utover å oppfordre til å gå, sykle eller benytte kollektivt når det lar seg gjøre for eksempel til møter eller kurs.

Enhet hjemmetjenester

Tjenesteområdebeskrivelse

I enhet hjemmetjenester er alle tidligere avdelinger for rus og psykiatri, hjemmebaserte tjenester og tjenester for funksjonshemmede samlet. Enheten er organisert med fire virksomheter som er tverrfaglig sammensatt, inndelt i geografiske områder.

Disse er:

- virksomhet Rygge med base i gamle Rygge rådhus
- virksomhet sentrum med base på Solgård skog
- virksomhet Jeløy med base på Jeløya
- virksomhet nord med base på Solgård skog

Under hver av virksomhetene er samlokaliserte boliger for funksjonshemmede og hjemmesykepleie organisert. Noen av virksomhetene har i tillegg enkeltavdelinger som yter tjenester for alle områdene slik som hjemmehjelp, nattjeneste, rus- og psykiatritjenester og samlokaliserte boliger til personer innen rus og psykisk helse.

Organiseringen skal bidra til at alle brukerne får et helhetlig og kontinuerlig tilbud. En samling av fagområdene skal sikre tverrfaglig samarbeid og samhandling på tvers av avdelinger og virksomheter.

Utvikling og utfordringer

Utvikling

Enhet hjemmetjenester har sammen med resten av helse og mestring, jobbet mye med å lage et nytt hensiktsmessig organisasjonskart for kommunalområdet. Arbeidet har pågått store deler av våren 2024 og nytt organisasjonskart vil tre i kraft fra januar 2025.

Enhet hjemmetjenester er også delaktig i samhandlingsprosesser i helse og mestring med de øvrige virksomhetene. Prosjektet har til hensikt å øke graden av samhandling for å kunne gi mer effektive og riktige tjenester.

Enhet hjemmetjenester jobber sammen med e-helseteamet med ytterligere innføring og utskifting av medisindispensere, samt at nytt e-låssystem er tatt i bruk.

Enhet hjemmetjenester har begynt å jobbe med oppgavedeling i avdelinger for hjemmesykepleie. Det vil fremover være behov for å tydeligere definere arbeidsoppgaver og knytte dette opp mot den enkelte faggruppes kompetanse. Enheten vil da enklere kunne identifisere kompetansebehov på den enkelte avdeling, samt styre kompetansen til der det er behov. Arbeidet vil fortsette utover høsten 2024.

Avdeling for rus og psykiatri har søkt prosjektmidler for nytt gruppetilbud- turgrupper for rusmisbrukere. Tilbudet har startet opp og det forventes at deltakelse vil øke gjennom året. I 2.tertial har avdelingen fått godkjenning fra statsforvalter i henhold til søknad om tilskuddsmidler.

Fagområdet tjenester til funksjonshemmede jobber kontinuerlig med å implementer ny veileder - "Gode helse- og omsorgstjenester for personer med utviklingshemming" i tjenestene.

Utfordring

Det er mange pågående prosjekter i avdelinger for hjemmesykepleie for å sikre at man klarer å møte fremtidens behov. Dette er innføring av IKOS, nytt e-låssystem, utrulling av flere medisindispensere, oppgavedeling, innføring av nye tiltaksplaner med mer. Dette vil innebære et økt behov for opplæring ute i avdelingene.

Nye brukere og brukere med mer komplekse utfordringer vil kreve større fokus på opplæring i tiden fremover. Enheten vil arbeide med dette i opplæringsplan og gjennom budsjettprosessen. Per dags dato er det ikke tilstrekkelig midler til den opplæring som kreves hos brukere med sammensatte behov eller med problematikk som utagering.

2. tertialrapport 2024

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. hiå. 2024	Regnskap hiå. 2024	Avvik hiå.	Rev. bud. 2024	Siste prognose	Avvik prognose i kr
Sum	383 262	372 178	11 084	595 393	582 393	13 000

Kommentar til status økonomi

For enhet hjemmetjenester meldes det et mindreforbruk på 13 millioner kroner per 31.12.24. Dette er mindreforbruket for hele året, og det er 8,1 millioner kroner mer enn det som var meldt per 1.tertial.

Mindreforbruket skyldes i hovedsak nye tilskuddsmidler, redusert bruk av variabel lønn spesielt gjennom sommerferien, samt at det ikke innføres nytt logistikksystem slik som det tidligere var planlagt. Det har også vært en reduksjon i oppdrag gjennom sommeren, spesielt i hjemmesykepleien.

Det er variasjoner mellom de ulike virksomhetene i forhold til mer- og mindreforbruk.

Det har vært et stort fokus på økonomi på alle ledernivåer, samt tiltak og oppfølging av eventuelle avvik. Avdelingene har kontinuerlig fokus på nivået på tjenester og revurdering av vedtak.

Status økonomiplaniltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose	Avvik Status prognose i kr	Statusbeskrivelse
Politisk vedtak				
Økt grunnbemanning	2 700	2 700	0 Ferdig	Grunnbemanningen i hjemmesykepleien er styrket med tre årsverk.
Sum	2 700	2 700	0	
Sum tiltak	2 700	2 700	0	

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær langtid	Samlet fravær
Sykefravær 2020	3,77 %	11,13 %	14,90 %
Sykefravær 2021	4,35 %	9,79 %	14,13 %
Sykefravær 2022	4,51 %	11,05 %	15,56 %
Sykefravær 2023	3,84 %	10,46 %	14,30 %
Sykefravær 2024	3,51 %	11,44 %	14,95 %
Sykefravær 2. tertial 2023	3,04 %	8,36 %	11,40 %
Sykefravær 2. tertial 2024	2,91 %	9,91 %	12,82 %

Status sykefravær og HMS

Enhet hjemmetjenester har et samlet sykefravær på 12,8 prosent for 2. kvartal 2024 mot 17,2 prosent i 1. kvartal. Dette er også en liten oppgang fra 11,4 prosent i samme periode i 2023. Enheten jobber aktivt med nærværarbeid.

I perioden mai – august 2024 hadde enheten samlet 142 HMS-avvik. I tilsvarende periode i 2023 hadde enheten 201 HMS-avvik.

Antall skademeldinger per 2. tertial i 2024 er 68 (11 ulykker og 57 småskader) mot 83 i 2023. Antall registrerte HMS-avvik varierer mellom avdelingene. Omtrent 48 prosent av HMS-avvikene i perioden har ledet til skademeldinger. I samme periode i 2023 var tallet omtrent 41 prosent. Enheten jobber aktivt med risikovurderinger i forhold til enkeltbrukere og arbeidsmiljø for ansatte. Aktuell opplæring og kursing vurderes kontinuerlig.

I enhetens og virksomhetenes kvalitetsutvalg og medbestemmelsesmøter jobbes det aktivt med å utvikle kvalitet på prosedyrer. Dette sikrer kvaliteten på tjenesteproduksjon, men også HMS i forhold til ansatte.

Status politiske vedtak

Verbalvedtak

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Lavterskeltilbud for psykisk helse skal styrkes. Administrasjonen igangsetter arbeidet med å etablere lavterskeltilbudet Mossehjelpa for å styrke de lavere trinnene i innsatstrappen. Det forutsettes at Mossehjelpa etableres ved at ressurser omstilles fra tjenester høyere i innsatstrappen. Orientering med en fremdriftsplan legges frem for utvalget for helse og mestring på siste møte før sommerferien 2024.	Iht. plan	Det har vært orientert om Mossehjelpa ved to anledninger i utvalg for helse og mestring. Mossehjelpa blir fra 01.01.25 organisert som en egen virksomhet. Det jobbes med innholdet i tjenesten og vridningen til høyere innsats på de lavere nivåene i mestringstrappen.

Økonomiplan

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Effektivisering og organisering (avdeling for personlig assistanse og virksomhet barn og unge)?. Det gjøres endringer i organiseringen av enkelte avdelinger for å bedre samhandlingen rundt enkelte brukergrupper.	Iht. plan	Tjenester til barn og unge er omorganisert for å sørge for nødvendig kompetanse, jobbe tettere tverrfaglig og sikre helhetlige og mer koordinerte tjenester, herunder også legge til rette for å forebygge enda større behov for helse- og omsorgstjenester. Det jobbes videre med å slutføre denne omorganiseringen spesielt med fokus på bedre samhandling mellom relevante aktører.
Jobbe med etablering av flere ambulante ressursteam for å sikre bemanning ved fravær av fast tilsatt personell.	Ikke startet	
Jobbe med oppgavedeling slik at helseressursene benyttes best mulig.	Iht. plan	Hjemmesykepleie er i prosess med oppgavedeling som forventes ferdig ved årsskifte.

2. tertialrapport 2024

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Stimulere til at flere avdelinger innfører turnuser med langvakter.	Iht. plan	Flere avdelinger er igang med nye turnusordninger hvor langvakter på helg er hovedendringen. Status følges opp i medbestemmelsesmøter.

Klima

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Forbruk og avfall - Levetid for mobiltelefoner 3 år - laptop 5 år - nettbrett 5 år	Ferdig	Vurderes forutt for bestilling av nytt utstyr.
Naturmangfold - Vi holder naturen fri for forsøpling og forurensning	Iht. plan	Det er fokus på å rydde opp etter seg når avdelinger drar på tur med brukerne.
Transport - Fokus på digitale løsninger og færre reiser	Ferdig	Møter under en time tas på teams.
Transport - Fossilfri tjenestepersonbiler i 2024 – utskiftning av tjenestebiler	Ferdig	Enheten benytter el-biler.
Transport - Gangeandel på 25 % 2030 i mossesamfunnet		Gå-lister vurderes kontinuerlig i enheten.
Transport - Kollektivandel buss på 15 % 2030 i mossesamfunnet		
Transport - Redusere forbruk	Ferdig	Enheten har etablert rutine som reduserer bilbruk. Det vil bli vurdert car-pool på enkelte avdelinger.
Transport - Sykkelandel på 20 % i 2030 i mossesamfunnet	Forsinket	

Kommunalområde plan, miljø og teknikk

Tjenesteområdebeskrivelse

Kommunalområdet har myndighets-, forvaltnings- og driftsoppgaver innenfor drikkevannsforsyning, avløpshåndtering, renovasjon, vei- og trafikkanlegg, parkering, parker- og grøntanlegg, miljø, oppmåling, kart, plan- og byggesak. Tjenesteområdene har viktige grensesnitt mot MOVAR IKS. Kommunalområdet har også ansvar for overordnede planer.

Kommunalområde plan, miljø og teknikk består av enhetene:

- plan, byggesak og geodata
- samfunnsutvikling
- miljø og landskap
- kommunalteknikk

Kommunalområdet forvalter et bredt spekter av lover og regelverker innenfor ansvarsområdet. I tillegg utføres driftsoppgaver innenfor områdene vann, avløp, park og friluft med mer. En vesentlig del av aktiviteten finansieres direkte fra gebyrer og er selvkostfinansiert.

Enhet samfunnsutvikling har sitt hovedfokus innen overordnet planlegging.

Enhet miljø og landskap består av avdeling for landbruksforvaltning (Moss og Råde), avdeling for drift av park og friluft samt avdeling for natur, klima og bymiljø. Enheten har også en samordnende funksjon som ivaretar hele kommunalområdet. Enheten har forvaltningsansvaret for et bredt spekter av oppgaver bla innenfor miljø, landbruk, skogdrift, skjærgårdstjeneste og parkering.

Enhet kommunalteknikk er den største enheten i kommunalområdet. Enheten består av virksomhet vei, vann og avløp som igjen har en egen driftsavdeling, avdeling logistikk, avdeling anlegg og avdeling prosjekt og utvikling. Enhetens hovedansvar er å planlegge, ivareta og drifte kommunens tekniske infrastruktur.

Enhet plan, bygg og geoteknikk består av avdeling byggesak, avdeling plan og avdeling geodata. Enhetens hovedansvar er detaljplanlegging og søknadsbehandling tilknyttet utbygging.

Utvikling og utfordringer

Det arbeides aktivt med flere overordnede planer med stor betydning for utvikling av Moss fremover. Sentrumsplan og kommunedelplan for Halmstad skal legges på høring i løpet av høsten. Forslag til planprogram for rullering av kommuneplanens arealdel er utarbeidet og legges nå ut på høring. Arbeidet vil utgjøre et viktig grunnlag for hvordan kommunens arealressurser skal disponeres i tiden fremover.

Det er innført bygge- og deleforbud i faresonen til Moss havn. Grunnlag for forbudet skal vurderes på nytt i løpet av 2026 når BaneNor er ferdig med sikringstiltakene i området.

Det oppleves betydelige utfordringer på samferdselssiden i Moss og kommunen arbeider aktivt sammen med Østfold fylkeskommune og SVV for å sikre fremdrift og vurdere avbøtende tiltak. Arbeidet er imidlertid omfattende, med en rekke kompromisser som krever politisk enighet på lokalt, regionalt og nasjonalt nivå.

2. tertialrapport 2024

Vedtatte innsparingstiltak i juni er innarbeidet i enhetenes budsjetter og aktivitetsnivået er tatt ned for å imøtekomme nye økonomiske rammer. Enhetslederstillingen på Plan, bygg og geodata holdes ledig for å imøtekomme vedtatte innsparingstiltak. Dette utfordrer enhetens mulighet til å jobbe med gode endringsprosesser for å optimalisere saksbehandling og nødvendig intern samhandling.

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. hiå. 2024	Regnskap hiå. 2024	Avvik hiå.	Rev. bud. 2024	Siste prognose	Avvik i kr
500-Kommunalområde plan, miljø og teknikk	2 310	1 422	888	3 885	4 285	-400
501-Enhet plan, byggesak og geodata	9 019	9 587	-569	18 476	18 776	-300
502-Enhet kommunalteknikk	3 971	4 120	-149	59 053	61 453	-2 400
503-Enhet miljø og landskap	53 400	53 919	-519	86 285	86 285	0
504-Enhet samfunnsutvikling	14 773	12 738	2 035	21 066	21 066	0
Sum	83 472	81 787	1 685	188 765	191 865	-3 100

Kommentar til status økonomi

Kommunalområdet melder et merforbruk på 3,1 millioner kroner per 31. desember 2024.

1,6 millioner kroner av merforbruket er knyttet til økte rentekostnader på inngåtte leasingavtaler for kommunens tjenestebiler. Det er ikke gjort tilstrekkelig vurdering av behovet for budsjettjustering på de ulike tjenesteområdene, der bilene faktisk benyttes, for å kompensere for renteøkningene. Dermed kommer dette som et merforbruk på logistikkavdelingen som har kontraktsoppfølging på avtalene. 0,8 millioner kroner utgjør merkostnad for dekning av elektronisk kjøretøybok på de samme bilene. Dette vil bli tatt med inn i neste års budsjettarbeid slik at kostnaden blir synliggjort på korrekte tjenesteområder. Det ligger i tillegg en usikkerhet knyttet til årets vintervedlikehold. Det har vært stort behov for vedlikehold etter forrige vinter og store deler av veibudsjettet er brukt opp. Det må derfor tas høyde for økte merutgifter dersom det kommer mye snø før nyttår.

0,3 millioner kroner er knyttet til innføring av bygge- og deleforbud og behov for bistand til vurdering av grunnforhold, unntaksliste og oppfølging av politisk vedtak i PBT.

Kommunen har forpliktet seg til å bygge ny bro over Mosseelva. Denne er kostnadsberegnet til nærmere 120 millioner kroner. Gitt kommunens økonomiske situasjon er det ikke tilrådelig å etablere denne brua nå. Som et kompensierende tiltak er det foreslått et privat/offentlig samarbeid for å få etablert en gangbru på samme sted. Dette vil knytte Verket og hotell Riviera tetter på Moss sentrum. Kommunens bidrag til å gjennomføre prosjektet er beregnet til 0,4 millioner kroner. Det vil i tillegg i høstens budsjettarbeid bli foreslått å forsterke Storebro slik at denne kan åpne for kollektivtrafikk igjen. Samlet vil disse tiltakene kunne fungere som gode avbøtende tiltak, inntil det vil være økonomisk handlingsrom til å bygge den planlagte kollektivbrua over Mosseelva til Verket.

Status økonomiplan tiltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Status	Statusbeskrivelse
Nye tiltak					
Drift av lysanlegg i lysløpe ved skihytta	150	150	0		
Prosjekt tilrettelagte sommerjobber for ungdom og arbeidstrening voksne - drift park og friluft	375	375	0		
Økt bemanning - Rådgiverstilling avd. Logistikk økes med 50 prosent	400	400	0		
Økt bemanning - Driftspersonell veiavdeling drift Gatelyst	400	400	0		
Ulovlighetsprosjekt PMT	500	500	0		
Kartlegging av fare for kvikkleireskred	650	650	0		
Strategi for gjennomføring av infrastrukturtiltak langs Ryggeveien	700	700	0		
Prosjekt "Rent Mossesund" - undersøkelser av sjøbunnen	1 000	1 000	0		
Sum	4 175	4 175	0		
Politisk vedtak					
Økte inntekter, økt effektivitet i PMT	-7 000	-4 000	-3 000	I arbeid	I økonomiplanen ble det vedtatt en innsparing knyttet til selvkostområdene på 7 millioner kroner. Det er gjort flere grep for å ta ned kostnadene, blant annet gjennom å holde stillinger ledig og redusere på kurs, konferanser og andre driftsutgifter. Det er imidlertid ikke mulig å oppnå disse innsparingene da en del av kommunens lovpålagte tjenester innenfor området ikke kan dekkes av gebyrer. Byggesak har selvkostfond som vil kunne dekke naturlig svingninger i inntektssiden.
Medlemskap i sunne kommuner - kommunestyret sak 082/23	90	90	0		
Etablere hundepark	100	100	0		
Stanse økning i parkeringsavgifter	320	320	0		
Styring tilrettelagte sommerjobber ungdom og arbeidstrening voksne	375	0	375		
Rådgiverressurs samferdsel	500	0	500	Ferdig	Som følge av effektiviseringsplanen skal det tilsettes en rådgiver samferdsel gjennom intern omorganisering. Midlene er flyttet til enhet samfunnsutvikling.
Reklassifisering av det lokale veinettet	500	250	250		
Ny rådgiver næringsutvikling - Formannskapet, sak 027/23	700	350	350		

2. tertialrapport 2024

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Årsprognose	Avvik Status prognose i kr	Statusbeskrivelse
Byarkitekt	700	700	0 arbeid	Prosesen er igangsatt. Midlene er flyttet til enhet samfunnsutvikling.
Brøyting av private veier	1 000	1 000	0	
Mulighetsstudie Kleberget - Tollboden	1 000	1 000	0 arbeid	Prosesen er igangsatt. Midlene er flyttet til enhet samfunnsutvikling.
Stillingsressurs til gratis forhåndskonferanse	1 000	1 000	0	
Tømming av sandfang - Formannskapet, sak 029/23	1 600	1 600	0	
Sum	885	2 410	-1 525	
Aktivitetssendringer				
Ny forskrift veidata	250	250	0	
Styrking av landbruksforvaltningen med 0,2 årsverk	260	260	0	
Overlapp, areal- og transportplanlegger 50 prosent stilling	500	500	0	
Økt stilling som rådgiver klimatilpasning	600	600	0	
Sum	1 610	1 610	0	
Konsekvensjusteringer				
Viltforvaltningen - økte kostnader vaktordning	100	100	0	
Prøvetaking og analyser av feiemasser	175	175	0	
Ulovligheter i strandsonen - engasjement kartleggere	200	200	0	
Jordvernstrategi	300	300	0	
Sum	775	775	0	
Sum tiltak	7 445	8 970	-1 525	

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000

Investering	Årets budsjett			
	Rev. bud.	Regnskap hiå.	Årsprognose	Avvik årsprognose
Abels gate veiprojekt	16 799	953	3 000	13 799
Belysning Mossefossen	0	14	0	0
Belysningsanlegg lysløypa skihytta	4 781	274	281	4 500
Bro over Mosseelva	21 741	1 682	3 000	18 741
Carlbergsveien Nord VA og fortau	0	65	65	-65
Digitalisering -sensorsystem	1 844	108	544	1 300
Diverse veiprojekter	6 000	344	5 000	1 000
Fleischer parken utbedring av setningsskader	3 000	0	1 000	2 000
Gang- og sykkelveistiltak	41 265	3 026	4 550	36 715
Ladestasjoner	300	0	0	300
Ny gang- og sykkelbro i Nesparken	5 343	1 199	1 200	4 143
Oppgradering av bro/kulvert v/Nøkkelandeveien	2 500	2 140	2 500	0
Oppgradering Storebaugveien 8	1 500	113	1 500	0
Overvann i sentrum	5 290	677	1 790	3 500
Rabben, etablering av ny bypark	2 500	0	0	2 500
Rammebevilgning biler, maskiner og utstyr	17 286	11 071	17 286	0
Rammebevilgning gatelys	1 250	0	1 250	0
Storebro -oppgradering	5 000	551	1 000	4 000
Trafikksikkerhetstiltak og FTU-tiltak	5 900	2 404	5 400	500
Trolldalsbekken	2 095	596	1 395	700
VA-anlegg Strandgata - SMS 5	8 000	0	8 000	0
Vann- og avløpstiltak	75 000	18 729	30 000	45 000
Årvoldveien	938	0	0	938
Sum øvrige prosjekter	0	40	0	0
Sum	228 332	43 985	88 761	139 571

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær langtid	Samlet fravær
Sykefravær 2020	1,35 %	2,69 %	4,04 %
Sykefravær 2021	1,30 %	5,72 %	7,03 %
Sykefravær 2022	2,11 %	3,77 %	5,88 %
Sykefravær 2023	2,03 %	4,23 %	6,26 %
Sykefravær 2024	1,91 %	3,60 %	5,51 %
Sykefravær 2. tertial 2023	1,40 %	3,66 %	5,06 %
Sykefravær 2. tertial 2024	1,39 %	3,34 %	4,74 %

Status sykefravær og HMS

Sykefraværet i PMT i 2. tertial utgjør 4,74% og har en svak positiv utvikling sammenlignet med samme periode i fjor (5,06%). Sykefraværet skyldes i stor grad langtidssykemeldte. Det arbeides aktivt for å redusere sykefraværet med god oppfølging fra HR.

Statustekst investeringer

Abels gate veiprojekt

Abels gate har behov for utbedring av eksisterende og bygging av ny støttemur. Prosjektet skal gjennom anskaffelse for bygging av nye og rehabilitering av støttemurer. Arbeidet er planlagt med oppstart denne høsten, mens overflatearbeid gjennomføres til våren. Det forventes noe kostnad ut dette året og 7 millioner kroner rebudsjetteres til 2025. Resterende midler i prosjektet trekkes ned i 2024.

Belysning Mossefossen

Arbeidene med belysning av miljøene rundt Mossefossen ble ferdigstilt i 2023. Nettoinntekten i 2024 gjelder refusjon fra ekstern giver ved dokumentasjon på gjennomført prosjekt.

Belysningsanlegg lysløypa skihytta

Moss kommune har overtatt driften av lysanlegget langs lysløypa ved skihytta. Anlegget skal oppgraderes. Det arbeides det med nye avtaler med grunneiere som gir kommunen rettigheter til å ha stående lysanlegg på deres eiendom. Det er nå per 2. tertial avtale med 1 av 4 grunneiere. Prosessen med å inngå avtaler med resterende eiere er pågående. Kommunen kan ikke igangsette tiltaket uten at grunneierne i området har gitt sitt samtykke. Prosjektet vil mest sannsynlig kunne gjennomføres i 2025, da det ikke bør gjennomføres i vinterhalvåret. Midlene ønskes rebudsjettert til 2025.

Bro over Mosseelva

Det skal bygges ny bro over mosselva fra Henrich Gerners gate til Verket. Broen skal primært bygges for kollektivtrafikk og myke trafikanter.

Per 2. tertial er det arbeidet med forprosjekt og tekniske løsninger. Det er gjort vurdering på blant annet høyde, design, utforming og om det er behov for enkelte justeringer av plan.

Det vil i økonomiplan 2025-2028 foreslås at etablering av brua utsettes med hensyn til kommunens økonomiske situasjonen.

Carlbergsveien Nord VA og fortau

Det ble gjennomført siste del av tiltaket her i 2024 som var ferdigstille avskjermingen mot naboer ved lekeplassen.

Digitalisering -sensorsystem

Moss kommune har opprettet et prosjekt knyttet til smarte trafikktellere. Målet er å legge ned flere sensorer i bakken. Tellerne gir oss sanntidsinformasjon om trafikkbildet, samt statistikk over hvilke typer kjøretøy som benytter veien. Ut fra dataene får man et bedre planleggingsverktøy. Per 2. tertial finnes det fem sensorlokasjoner (Olav Kyrres gate, Bråtengata, Kanalbrua, Osloveien ved Verket skole og Osloveien nord for krysset ved Batteriveien). Flere sensorer er under planlegging. Nytt samarbeidsprosjekt med flere offentlige aktører er godkjent av Innovasjon Norge og skal etter planen igangsettes i løpet av høsten. Nytt for 2. tertial er et kamera som identifiserer og skiller forskjellige trafikanter fra hverandre. Dette er plassert i Torggata. Data fra dette skal impementeres i eksisterende løsning. Prosjektet vil pågå inn i 2025, og det bes om at ubrukte investeringsmidler i 2024 rebudsjetteres til 2025.

Diverse veiprojekter

Midlene til prosjektene Trafikksikkerhetstiltak og Diverse veiprojekter henger i mange saker sammen. Det fokuseres ofte på å benytte midler fra prosjektet diverse veiprojekter i sammenheng med utskifting av VA anlegg for å ta ut synergieffekter der dette er mulig.

2. tertialrapport 2024

Midlene til Diverse veiprosjekter er planlagt gjennomført i henhold til sak 014/24 i BSN fra april 24

I løpet av høsten gjennomføres oppføring av en støttemur i Gunnhildåsen - forventet kostnad for dette er 1,5 millioner kroner.

I henhold til vedtatt gjennomføringsplan er det avsatt en million kroner til fortausprosjekter som gjennomføres samtidig med vann-og avløpsprosjekter. Her kan det se ut til at det blir utsettelse på gjennomføring.

I asfaltplanen er det avsatt tre millioner kroner til asfaltering/oppgradering av vei. Gjennomføring av dette er iht. plan hvor noe er gjennomført og noe er bestilt og vil gjennomføres i løpet av høsten 2024.

Man ser at alle tiltenkte prosjekter ikke kan gjennomføres i løpet av året derfor reduseres posten med 1 million kroner.

Fleischer parken utbedring av setningsskader

I overgangen mellom Fleischerparken og bryggedekket har det over tid oppstått setningsskader ved at masser gradvis vaskes ut i vannet under bryggeanlegget. Dette har medført knekte heller, ujevnt terreng og flere større groper i bakken. Tilsvarende setningsskader langs det øvrige bryggeanlegget har de senere årene blitt utbedret ved å etablere plantebed og plattinger med sittegrupper. Det er gjort undersøkelser av setningsskadene og det arbeides med hva som må til for å løse dette samt oppgradering av parken, slik at parken oppleves ryddigere og mer innbydende for publikum. Tilbud på utførelse av arbeidet innhentes høsten 2024, og det er per 2. tertial uvisst om den leverandøren som blir valgt har mulighet til å utføre arbeidet innen utgangen av 2024. Det bes derfor om at eventuelle ubrukte midler i 2024 rebudsjetteres til 2025.

Gang- og sykkelveiltak

Planlegging, detaljprosjektering og gjennomføring av større og mindre gang- og sykkelveiltak er forankret i vedtatt plan for hovednett for sykkel. Status per 2. tertial:

- Tilrettelegging for sykkel i Bråtengata. Prosjektet hadde oppstart i 2023, og vil pågå ut 2024.
- Osloveien - sykkeltiltak på strekningen mellom Tigerplassen og kulvert ved riksvei 19 - Vogts gate, jamfør avtale med Statens vegvesen om anleggsbidrag på inntil 20 millioner kroner. Arbeidet med reguleringsplan for strekningen er under arbeid. Arbeidet vil også inkludere et kostnadsestimat. Ettersom planleggingsarbeidet drar ut i tid vil de fysiske arbeidene ikke komme igang inneværende år. En ny vurdering av størrelsen på bevilgningen i planperioden må skje i forbindelse med vedtak av økonomiplan for 2025-2028. For å ha mulighet til å finansiere den fremtidige utførelsen av dette prosjektet er det nødvendig med en rebudsjettering av ubrukte midler til gang- og sykkelveiltak i 2024 til 2025.
- Belysning Båthavnveien og videre opp gjennom Gullfunnet og opp til Larkollveien. Per 2. tertial er arbeidet godt i gang og det forventes ferdigstilling av første delstrekning høsten 2024. Andre delstrekking gjennomføres i 2025.

I tillegg til disse hovedstrekningene er det flere mindre oppgraderinger og tilpasninger av snarveier som utføres for å fremme gange og bruk av sykkel. Det pågår blant annet et arbeid med skilting av sykkelruter. Det bes om at ubrukte investeringsmidler i 2024 rebudsjetteres til 2025.

Ladestasjoner

Etablering av ladepunkter til elbil på offentlig tilgjengelige parkeringsareal. Kostnader kommer i forbindelse med innkjøp av ladeutstyr, elektroarbeider samt graving. Per 2. tertial har det ikke påløpt kostnader, og det er ingen planlagte eller bestilte arbeider i 2024.

Ny gang- og sykkelbro i Nesparken

Det skal bygges ny bro over elva ved Nesparken nordøst for Mossehallen. Gammel bro er revet og det står i dag en midlertidig brokonstruksjon der.

Det ble gjennomført anbudskonkurranse våren 2024, etter anbudskonkurranse var prisene for prosjektet høyere enn budsjettet og prosjektet er da utsatt til man får nødvendige bevilgete midler for gjennomføring. Midlertidig bro vil fortsatt bli stående for bruk, men leiekostnader må overføres til drift fra og med september 2024.

Oppgradering av bro/kulvert v/Nøkkeldsveien

Ny bro som erstatning for sammenrast kulvert er ferdig bygget og prosjektet er ferdigstilt. Resterende midler beholdes i prosjektet til årsslutt, da alle arbeider ikke er ferdig fakturert etter ferdigstillelse.

Oppgradering Storebaugveien 8

Det foregår planlegging for områdesikring og arbeider med oppgradering av tomten innenfor den tildelte rammen. I forbindelse med kommunens økonomiske situasjon er videre arbeider med dette satt på hold i påvente av avklaring rundt tomtens fremtid.

Overvann i sentrum

Klimaendringer og store utbygginger i Moss sentrum gir oss store utfordringer men håndtering av overvann. Prosjektet skal se på utfordringen med overvann i sentrum og mulighetene for løsninger for dette. Det arbeides, sammen med konsulent, for å kartlegge flaskehals for overvannshåndteringen som vil gjenspeiles i kommunens sentrumsplan. Det vil og utarbeides en overvannsplan for sentrumsområdene.

Rabben, etablering av ny bypark

Rabben er opparbeidet som en ny bypark på Verket i regi av Höegh Eiendom/Verket Moss AS. Kommunens andel til opparbeidelse av parken er på 25 millioner kroner. Kommunen betalte 15 millioner kroner i 2022, og 7,5 millioner kroner i 2023. Resterende 2,5 millioner kroner utbetales først når parken er ferdig opparbeidet i henhold til utbyggingsavtalen, og kommunen overtar Rabben for drift og vedlikehold. Overtakelse vil ikke skje innværende år, og beløpet må derfor rebudsjetteres til 2025.

Rammebevilgning biler, maskiner og utstyr

Investeringer i maskiner og utstyr foretas gjennom året etter investeringsplan for året - se under.

Biler og maskiner	Budsjett/regnskap	Ramme	Notater
Ramme, inkludert overføring fra fjoråret		16 736 000	
Feiebil 4-5 m3 biogass	3 742 189		Leverert
Traktor	2 500 000		Er på konkurranse - leveringstid ukjent - kan bli 2025
Henger Unimog	600 000		Er på konkurranse - leveringstid ukjent - kan bli 2025

2. tertialrapport 2024

Sitteklipper	349 358		Levert
Klyper og skuffer til gravemaskiner og hjullasterer	400 000		
Lagsbiler x3	1 200 000		Er på konkurranse - leveringstid ukjent - kan bli 2025
Brøyteskjær og spredere	600 000		
Pickup verkstedet	660 427		Erstatning for bil som ble kondemnert
Mercedes Unimog , med kran, brøyteskjær og tallerkenspreder	6 050 000		Bestilt 2023, levert mai 2024
Toyota Proace498	498 000		Kjøpt brukt
Sum	16 599 974	16 736 000	

I tillegg til summene over er det i 2024 solgt en personbil, en feiebil og en lastebil med en salgspris på totalt 314 000 kroner. Disse midlene er tilført i 1. tertial og er tiltenkt som delfinansiering av nytt vintervedlikeholdsutstyr.

Rammebevilgning gatelys

Det er foreløpig planlagt tiltak for 550 000 kroner. Viser til sak 014/24 i hovedutvalget for byutvikling, samferdsel og næring. Planlegging for gjennomføring og fullføring av gatebelysningen innenfor rammebevilgningen pågår.

Storebro -oppgradering

I desember 2022 ble det konstatert at Storebro over Mossefossen ikke har bærevne nok til å benyttes som kollektivbro. Den ble derfor stengt for dette formålet.

Prosjektet har i 2024 vært til prosjektering. Før prosjektering kan ferdigstilles skal det vurderes tiltak med tidligere påbygget fortau og hvordan det kan løses med infrastruktur som passerer fossen i dagens gangbru.

Det er gjennomført en kostnadsvurdering av tiltaket og man trenger å bevilge mer midler før man kan igangsette dette og inngå kontrakt med en leverandør. Tiltaket skal også ses i sammenheng med den nye bro fra Henrich Gerners gate til Verket. Det er ønskelig at at midlene blir re-budsjettert til 2025.

Trafikksikkerhetstiltak og FTU-tiltak

Midlene for prosjektene Trafikksikkerhetstiltak disponeres i 2024 i henhold til sak 014/24 i hovedutvalget for byutvikling, samferdsel og næring i april 2024.

Fortau Reier Coop: Prosjektet er nære slutten av prosjekteringsfasen og det skal søke på nytt om trafikksikkerhetsmidler fra Østfold Fylkeskommune.

2. tertialrapport 2024

Dropsoner ved Reier skole og barnehage forventes gjennomført i løpet av høsten 2024.

Det etablerings 30-soner i områder av kommunen hvor dette vurderes som hensiktsmessig ut i fra et trafiksikkerhetshensyn.

Man ser at alle tiltenkte prosjekter ikke kan gjennomføres i løpet av året derfor reduseres posten med 0,5 millioner kroner.

Trolldalsbekken

For å få på plass en sammenhengende tursti fra Kambo senter til Kambo marina gjenstår det å ferdigstille et siste delstrek midtveis mellom Kilsbakken og Møllerbakken. Bro over bekken kom på plass høsten 2023, det er gjennomført erverv av grunn i Møllerbakken 2, og alle avtaler med grunneiere er på plass. Det som gjenstår er å etablere en tursti med tilhørende belysning, samt opparbeide grøntarealet på det nylige ervervede arealet i Møllerbakken 2. I løpet av 2. tertial er grunnarbeider påstartet, tilltaler etter særlovgevinger er innvilget og byggesøknad er i prosess. Arbeidene med etablering av sti med belysning forventes ferdigstilt innen utløpet av 2024, mens beplantning gjennomføres våren 2025. Det bes derfor om at ubrukte midler inneværende år rebudsjetteres til 2025.

VA-anlegg Strandgata - SMS 5

Bane NOR har i entreprisekontrakt SMS 5 lagt om deler av vann- og avløpsnett i Strandgata. Midlene skal dekke utgiftene Bane NOR har hatt på kommunalt vann og avløp i området. Når ledningsnettet blir overtatt vil kostnadene bli overført til Bane NOR.

Vann- og avløpstiltak

Vann- og avløp er rammebevilgning som fordeles utover de forskjellige prosjektene og tiltakene som gjennomføres gjennom året.

Årets midler er for gjennomføring av forskjellige prosjekter. Følgende prosjekter er i gang og jobbes på i 2. tertial 2024:

- Peer Gynts vei/Osloveien. Omlegging av store ledninger i forbindelse med Viken FK sin ombygging av krysset. Forventes ferdigstilt høst 2024. Totalt estimert kostnad er 7,9 millioner kroner.

Det vil etter planene bli oppstart av blant annet:

- Osloveien nord, ny VA. I samarbeid med Movar IKS skal det legges med nye hovedledninger for vann og avløp sammen med hovedvannforsyningen til Vestby. Prosjektet startet opp i 2.kvartal 2024. Estimert kostnad 4 millioner kroner.
- Fagerliveien/Per Sivles vei. Separering av 280 meter med felles avløpsledning og utskifting av 380 meter med vannledning. Oppstart forventes i 4. kvartal 2024 med ferdigstilling i 2025. Estimert kostnad er 9,3 millioner kroner.
- Th. Kittelsens gate, Hoppertn. 650 meter med separering av felles avløpsledning og utskifting av vannledninger. Forventer oppstart høst 2024 med ferdigstilling i 2025. Totalt estimert kostnad 14,9 millioner kroner.
- Carlbergveien sør. Utskifting og oppgradering av 360 meter med eksisterende vann og avløp. Prosjektet er tenkt oppstart sent i 2024 med ferdigstilling i 2025.
- Oppgradering av Nore pumpestasjon. Pumpestasjonen skal oppgraderes for å kunne ta i mot økt avløpsmengde. Estimert kostnad er 2,5 millioner kroner.
- Skredderåsen Høydebasseng. Oppgradering av tak og bygge nytt overbygg. Prosjektet skal gjennomføre anskaffelse høst 2024 med oppstart 2025.

2. tertialrapport 2024

I tillegg gjennomføres enkelte mindre tiltak på investeringsmidlene og det startes opp prosjektering av tiltak som skal gjennomføres i 2025 og senere.

For 2024 rapporteres det nå tilbakeføring av investeringsmidler da det ikke har vært mulig å gjennomføre som planlagt i år. Dette begrunnes blant annet med at prosjektet i Birkebeinerveien, Snorres vei som skulle hatt oppstart i år er midlertidig forskjøvet på grunn av bygge- og deleforbud i området Moss havn.

Årvoldveien

Årvoldveien må utvides for at Liljefaret kan stenges i tråd med reguleringsplan for området. Arbeid med reguleringsplanen er utsatt, derfor vil ikke dette tiltaket gjennomføres i år.

Kommunalområde plan, miljø og teknikk

Status økonomiplan tiltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Status	Statusbeskrivelse
Politisk vedtak					
Økte inntekter, økt effektivitet i PMT	-7 000	-4 000	-3 000	I arbeid	I økonomiplanen ble det vedtatt en innsparing på selvkostområdene på 7 millioner kroner. Det er ikke mulig å oppnå disse innsparingene i 2024 innenfor plan og geodata uten å redusere bemanningen. Byggesak har selvkostfond som vil kunne dekke byggesak sin andel av innsparingene. Midlene er flyttet til enhet plan, bygg og geodata.
Rådgiverressurs samferdsel	500	0	500	Ferdig	Som følge av effektiviseringsplanen skal det tilsettes en rådgiver samferdsel gjennom intern omorganisering. Midlene er flyttet til enhet samfunnsutvikling.
Byarkitekt	700	700	0	I arbeid	Prosesen er igangsatt. Midlene er flyttet til enhet samfunnsutvikling.
Mulighetsstudie Kleberget - Tollboden	1 000	1 000	0	I arbeid	Prosesen er igangsatt. Midlene er flyttet til enhet samfunnsutvikling.
Sum	-4 800	-2 300	-2 500		
Sum tiltak	-4 800	-2 300	-2 500		

Status politiske vedtak

Økonomiplan

Oppdrag

Plan- og byggesaker som er viktige for næringslivet for å etablere eller beholde arbeidsplasser vil fortsatt bli prioritert

Status

Iht. plan

Beskrivelse status

Plan- og byggesaker som gjelder arbeidsplasser får prioritert saksbehandling.

Enhet plan, byggesak og geodata

Tjenesteområdebeskrivelse

Enheten består av tre avdelinger; plan, byggesak og geodata

- Planavdelingen har ansvar for områdereguleringsplaner og detaljreguleringsplaner. Detaljreguleringsplaner består av både private planer, kommunens egne planer og andre offentlige planer.
- Byggesaksbehandlingen i kommunen skal sikre at bygg og omgivelser fremstår med de kvalitetene som var tenkt under planleggingen. Byggesaksavdelingen har ansvar for byggesaksbehandling, delesaker, oppfølging av ulovlighets saker og tilsyn. Formålet med tilsyn er i første rekke å påse at tiltak i kommunen oppføres med god kvalitet i samsvar med bestemmelsene gitt i eller i medhold av plan- og bygningsloven.
- Avdeling for geodata har ansvar for forvaltning og utvikling av kommunale kart- og planbaser, oppmåling, matrikkelføring, adressering og seksjonering. Avdelingen bidrar også med temadata og analyser til organisasjonen. Det er et mål å gi innbyggerne enkel og visuell tilgang til kartinformasjon og tilrettelegge for selvbetjente nettløsninger og saksinnsyn. Avdelingen er en viktig bidragsyter i tverrfaglig samarbeid og digitalisering.

Utvikling og utfordringer

Plan

Avdelingen har full bemanning. Prosjekt med oppheving av eldre reguleringsplaner, som var et tiltak i prosjektet enklere hverdag, er under arbeid.

Det er mange pågående private reguleringsplanprosesser og planer for samferdselsprosjekter. Flere av disse planene er omfattende og komplekse. Det er en del planprosesser som avventer avklaringer gjennom sentrumsplanen, mulighetsstudiet for kanal/sentrumsområdet og avklaring rundt riksvei 19. Det er også avklaringer som må på plass omkring nylig vedtatt kommunedelplan for Høyda før detaljplaner i området kan realitetsbehandles. Det ligger flere rekkefølgekrav som er krevende å løse knyttet til utbygging på Verket (Tigerplassen) og Høyda (Ryggeveien).

Byggesak

Pågangen av byggesaker har tatt seg betraktelig opp i siste tertial. Antall mottatte byggesøknader ligger per august høyere enn samme tid i fjor. Det er urolige tider for byggebransjen, og det er vanskelig å anslå om antall mottatte søknader vil fortsette å øke eller om det nå vil flate ut.

Avdelingen har som mål å redusere saksbehandlingstiden på innkommende byggesøknader, og har på saker som behandles delegert, spesielt søknader med 3 ukers frist redusert gjennomsnittlig saksbehandlingstid betraktelig hittil i år. Med et økende antall søknader inn, et økende antall saker som

2. tertialrapport 2024

skal politisk behandles og én vakant stilling, samt vakant enhetslederstilling, er kapasiteten på avdelingen nå presset.

Byggesak fortsetter ulovlighetsprosjektet i strandsonen og det legges ned mye ressurser i dette. I tillegg til oppfølging av saker som ble registrert sommeren 2023 har man nå kartlagt strandsonen rundt Jeløy, og skal i gang med oppfølgingen av dette utover høsten.

Geodata

Geodata har stor produksjon og deltar i stadig flere tverrfaglige prosjekter innenfor og utenfor kommunalområdet. Det er startet opp et tettere samarbeid med enhet innovasjon. Det vil framover være nødvendig å omdisponere nåværende medarbeidere på grunn av permisjoner, og geodata sine totale tjenestetilbud vil bli redusert. Lovbelagte tjenester vil bli prioritert.

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. hiå. 2024	Regnskap hiå. 2024	Avvik hiå.	Rev. bud. 2024	Siste prognose	Avvik prognose i kr
Sum	9 019	9 587	-569	18 476	18 776	-300

Kommentar til status økonomi

Enheten melder merforbruk på 0,3 millioner kroner per 31. desember 2024.

Det meldes om usikkerheter knyttet til inntektene på plan-avdelingen. Det arbeides med tre større planer i hvor det er usikkert om disse blir ferdigstilt og fakturert i år. Det skal avsettes for utført arbeid ved årsslutt. Det er ellers noe mindreforbruk på lønn og kjøp av tjenester som dekker noe av mindreinntektene i år.

Inntektene er også usikre innenfor byggesak, men basert på volum av inntekter så langt i år i kombinasjon med vakante stillinger vil avdelingen holde budsjett.

Ved brudd på saksbehandlingsfrister på byggesaker reduseres gebyret etter gitte regler. Dette føres som et tap i regnskapet og dekkes ikke av selvkostmidler. Kommunen skal i tillegg dekke saksomkostninger der noen etter klage får endret vedtaket sitt. Hittil i år er tapet for fristoverskridelser på omtrent 0,2 millioner kroner og kommunen har dekket saksomkostninger for omtrent 0,2 millioner. Til sammenligning var gebyrtapet 0,2 millioner kroner i hele 2023 og for dekning av saksomkostninger på 0,20 millioner.

I avdelingens inntekter per 2. tertial ligger også innkrevd tvangsmulkt i ulovlighetssaker på omtrent 1,5 millioner kroner. Til sammenligning var dette beløpet på samme tid i fjor omtrent 0,7 millioner kroner. Økningen kommer hovedsakelig som følge av oppfølging av flere ulovlighetssaker. I tillegg er det i år noen alvorlige ulovlighetssaker med høy løpende dagsmulkt. Det er vanskelig å budsjettere med inntekt knyttet til ulovligheter ettersom den innkrevde mulkten, når det ulovlige forhold er rettet, kan nedsettes eller frafalles etter søknad.

2. tertialrapport 2024

Byggesaksområdet har fortsatt selvkostfond som vil dekke eventuelt underskudd i 2024. Det må tas høyde for at man må øke gebyrinntektene eller redusere kostnadene i årene fremover når selvkostfondet er brukt opp.

Innenfor geodata er det et merforbruk på kjøp av tjenester knyttet til automatisk uttrekk av eiendomsinformasjon (meglerinformasjon) som er budsjettert for lavt. Merforbruket vil mest sannsynlig dekkes internt blant annet som følge av planlagt permisjon mot slutten av året.

I løpet av 2024 ble det innført bygge- og deleforbud i området Fjordveien i Moss. Dette har ført til ekstra utgifter til kjøp av tjenester fra NGI i forbindelse med vurdering av grunnforhold og etablering av unntaksliste. Utgiftene er beregnet til omtrent 0,3 millioner kroner for 2024, dette er ikke mulig å dekke innenfor området og det meldes som et merforbruk.

Status økonomiplan tiltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Årsprognose	Avvik Status prognose i kr	Statusbeskrivelse
Nye tiltak				
Ulovlighetsprosjekt PMT	500	500	0 I arbeid	Det jobbes med oppfølging av registreringene fra delområde 1 som ble utført sommeren 2023. Registrering i delområde 2 ble ferdigstilt august 2024. Oppfølging skjer fortløpende.
Sum	500	500	0	
Politisk vedtak				
Stillingsressurs til gratis forhåndskonferanse	1 000	1 000	0 Ferdig	Gratis forhåndskonferanse er innført fra januar 2024.
Sum	1 000	1 000	0	
Sum tiltak	1 500	1 500	0	

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær langtid	Samlet fravær
Sykefravær 2020	1,57 %	2,70 %	4,28 %
Sykefravær 2021	1,27 %	4,28 %	5,55 %
Sykefravær 2022	2,09 %	1,57 %	3,66 %
Sykefravær 2023	1,61 %	3,90 %	5,51 %
Sykefravær 2024	1,79 %	1,83 %	3,62 %
Sykefravær 2. tertial 2023	1,64 %	4,56 %	6,21 %
Sykefravær 2. tertial 2024	1,51 %	1,53 %	3,04 %

Status sykefravær og HMS

Sykefraværet for enheten ligger på 3 prosent i 2. tertial. Dette er nedgang på 3,2 prosent fra samme periode i 2023. Reduksjonen er hovedsaklig knyttet til nedgang i langtidssykemeldinger. Det er ikke rapportert om arbeidsrelatert sykefravær.

Det er meldt inn et mindre alvorlig HMS-avvik.

Status politiske vedtak

Verbalvedtak

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Byggesaksavdelingen skal bli mer innbyggervennlig og bruke det politiske handlingsrom som finnes i lovverket. For søknader til PMT som ikke kan imøtekommes skal Administrasjonen veilede den som søker med forslag til alternative løsninger. I alle dispensasjoner og 12-ukers saker hvor administrasjonen innstiller på avslag skal saken oversendes til politisk behandling med beskrivelse av hvilke alternativer som er forelagt søker. Øvrige saker hvor administrasjonen avslår søknad skal fremgå under referatsaker til PBT som «avslåtte søknader» i første PBT møte etter avslag. Ordningen som implementeres skal ikke medføre at administrasjonen oversitter tidsfrister. Forhåndskonferanse skal være gratis, og det legges inn en stilling til dette.	Iht. plan	Gratis forhåndskonferanse er innført. De fleste 12-ukerssaker med avslag fremmes politisk. Her gjøres det noen unntak der dette medfører fristbrudd og tap av gebyrinntekter.
Det fremlegges en sak for PBT med forslag til tiltak innenfor selvkostområdet for PMT som kan gi en mer effektiv saksbehandling, og nå mål om 100 % selvkost. Moss kommune er i utvikling og vekst, og det legges til grunn resonnering om at Moss kommune fremover må utføre mer arbeid med de samme ressurser. Moss kommunes høye utviklingsaktivitet skal benyttes til omlegging med mål om 100 % selvkost. Mer effektiv saksbehandling vil medføre økte gebyrinntekter og redusere gebyrbortfall som følge av overgåtte behandlingsfrister.	Forsinket	Administrasjonen startet våren 2024 en gjennomgang av gebyrregulativ med bistand fra konsulent. Grunnet ressursutfordringer knyttet til vakant stilling er dette arbeidet utsatt til 2025.

Økonomiplan

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
I planprosessene vil man prioritere å styrke oppstartsfasen, intern samordning og medvirkning i reguleringsprosesser.	Iht. plan	Det er innført flere tiltak for å sikre bedre intern medvirkning i oppstartsfasen.
Jobbe for forenkling av arbeidsprosesser og redusert saksbehandlingstid	Iht. plan	Byggesak reduserer saksbehandlingstiden på saker som behandles delegert.
Oppfølging av ulovligheter i strandsonen skal gjennomføres i tråd med politisk vedtak	Iht. plan	Prosjektet gjennomføres. Det er kartlagt to områder.

2. tertialrapport 2024

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
		Oppfølgingen av kartleggingen pågår.
Vedtatt ulovlighetsstrategi og tilsynsstrategi skal følges opp med årlig rapportering	Iht. plan	Det ble i 2024 rapportert til Hovedutvalg for plan, bygg og teknisk i januar.
Økt fokus på medvirkning og brukerdiallog gjennom blant annet dialogmøter med storbrukere og mulighet for booking av veiledning i byggesaker. Erfaringsoverføring til kommunetorget skal fortsatt prioriteres	Iht. plan	Det gjennomføres storbrukerdiallog årlig.

Klima

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Klimakommunikasjon - Fortelle våre klimahistorier	Forsinket	
Naturmangfold - Vi bekjemper fremmede, invaderende arter	Iht. plan	Bestemmelse om fremmede arter i alle reguleringsplaner.
Naturmangfold - Vi tar vare på naturen vår med fokus på et mangfold av arter	Iht. plan	Vurdering av påvirkning på naturmangfold inngår i alle saker der det er relevant. Tverrfaglig involvering i planarbeid. Økt kunnskap med ny plan for naturmangfold.
Transport - Gangeandel på 25 % 2030 i mossesamfunnet	Iht. plan	Fokus på gode løsninger for gående i reguleringsplaner og involvering av fagkunnskap.
Transport - Sykkelandel på 20 % i 2030 i mossesamfunnet	Iht. plan	Fokus på planlegging for sykkel i reguleringsplaner. Tverrfaglig involvering i planarbeid.

Enhet kommunalteknikk

Tjenesteområdebeskrivelse

Enheten består av en virksomhet og fire avdelinger:

- Virksomhet vei, vann og avløp
Ivaretar kommunenes rolle som eier og myndighetsutøver av kommunal infrastruktur for vei, vann og avløp. Virksomheten ivaretar oppfølging av utbygginger, hovedplaner, byggesaker, samt veiledning av utbyggere og private, behandling av søknader inne vei, vann og avløp, fagsystemer, prosesskontroll samt anskaffelser.

Virksomheten er ansvarlig for drift av kommunens infrastruktur innen Vei, Vann og Avløp. Dette organiseres i en underavdeling for drift.

- Avdeling prosjekter og utvikling
Ansvar for prosjektledelse og gjennomføring av prosjekter innen vei, vann og avløp, samt andre prosjekter som kommunalområdet PMT gjennomfører. Avdelingen har også rollen som byggherre for egne prosjekter. Innovasjon og utvikling er et viktig moment for å oppnå kostnadseffektive prosjekter og dette er noe som avdelingen prioriterer og har fokus på i alle prosjekter som gjennomføres.

2. tertialrapport 2024

- Avdeling anlegg
Er kommunenes egen entreprenør og har som hovedansvar å gjennomføre nyanlegg og rehabilitering innen vei, vann og avløp, samt grøntanlegg og parkområder i de prosjekter som kommunen utfører egen regi. Avdelingen arbeider på tvers av alle enhets- og kommunalområder.
- Avdeling logistikk
Ansvarlig for innkjøp og drift av alle kommunens kjøretøy og maskiner på tvers av kommunalområder. Drifter også kommunens verksted som organiserer vedlikehold av alle kjøretøy.

Enheten har tilhold i Solgårdskog 15-17.

Utvikling og utfordringer

Usikkerhet i markedet har lagt liten demper på aktiviteten blant utbygginger i Moss kommune. Det er fortsatt stor aktivitet og mange utbygginger er under planlegging. Aktiviteten fører med seg stort press på kommunens ressurser, både økonomiske og personellmessig. Dette gjelder infrastrukturtiltak som må på plass og driftsutfordringer i etterkant av utbygginger. Det er planlagt store utbyggingsområder på forskjellige steder rundt om i kommunen. Disse aktiviteten vil stille høye krav til effektiv ressursstyring og utfordrer enhetens tilgjengelige kapasitet.

Høsten og vinteren har vist at vi står overfor betydelige klima og miljøutfordringer. Overvannshåndtering må vektlegges i langt større grad en tidligere både ved nye planer, prosjekter og ved drift av eksisterende infrastruktur. Prosjektet "overvann i sentrum" med fokus på disse utfordringen og spesielt på de sentrumsnære arealene i Moss kommune er i gang . Gjennom dette prosjektet har det blitt avdekket en del flaskehals som må løses i forbindelse med de store utbygningsplanene i sentrum. Dette vil resultere i en overvannsplan for sentrum.

De siste vintrene, og spesielt vinteren 23/24 , har vist at vi er underbudsjettet når det gjelder vintervedlikehold av gang- og sykkelvei og veier i Moss kommune. Fokuset på fremkommelighet er med på å underbygge behovet for større ressurser til et godt vintervedlikehold. Harde vintre medfører større slitasje og skader på veidekket og et større behov for veivedlikehold sommertid, som hullapping, asfaltering osv. Avvik mellom de tilførte ressurser og forventninger fra samfunnet er utfordrende. Vi er i gang med å planlegge for et permanent snødeponi for bortkjøring av snø fra sentrumsområdene når snøforholdene tilsier at dette er nødvendig. I dag står vi igjen med to områder som er hensiktsmessige og som tilfredsstillter statsforvalteren krav. Begge disse områdene må reguleres og denne reguleringen vil ha en kostnad som det i dagens budsjett ikke er tatt høyde for og som må håndteres på et senere tidspunkt.

Den vedtatte Hovedplan Vann og avløp, med tilhørende tiltaksplaner, er viktige verktøy for prioritering av områder med spesielle utfordringer for vår infrastruktur. Det er behov for å jobbe målrettet når det gjelder å få på plass gode soneinndelinger og team som kan få rask oversikt over mulige lekkasjer og andre ting som medfører ukontrollert vannforbruk. Det er og satt igang et arbeid med å kartlegge innlekking av fremmedvann i våre avløpssystemer. Redusert mengde innlekking vil redusere kostnadene for å rense kommunens avløpsvann. Økte kostnader i markedet, både innen konsulenttenester og utførende, vil medføre at investeringsrammene for gjennomføring av tiltak innen vann og avløp vil måtte økes for å holde den planlagte gjennomføringstakten. Dette vil bli fulgt opp i fremtidige budsjett og økonomiplaner.

2. tertialrapport 2024

Kommunen bør koble avløp fra Jeløya til MOVARs nye ledning gjennom kanalen. Det er avtalt at MOVAR dimensjonerer og lager et tilknytningsplikt på sin ledning slik at en tilkobling kan gjennomføres i fremtiden. Dette har en betydelig kostnad, men vil spare kommunen for investeringskostnader på lengre sikt.

Vi har en høyere aktivitet på området utslippstillatelser og oppfølging av dette. Blant annet har vi startet med å gjennomføre tilsyn sommeren 2024 i henhold til helhetlig plan for avløp i spredt bebyggelse.

I år ble det gjort en endring i tømmeordning for slamavskiller og septikk . MOVAR har administrert tømmeavtale fram til juni 2024. Vi har nå fått ny tømmeentreprenør, og kommunen administrerer ordningen selv ved hjelp av vårt nye, innfasede fagsystem.

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. hiå. 2024	Regnskap hiå. 2024	Avvik hiå.	Rev. bud. 2024	Siste prognose	Avvik prognose i kr
Sum	3 971	4 120	-149	59 053	61 453	-2 400

Kommentar til status økonomi

Enheten melder et merforbruk på 2,4 millioner kroner utenfor selvkostområdene per 31. desember 2024.

2,4 millioner kroner er et resultat hovedsakelig av økte rentekostnader og manglende overføringer fra brukere av leasingbiler (1,6 millioner kroner) og lovpålagt elektronisk kjøretøybok - car admin (0,8 millioner kroner) for biler som benyttes av andre kommunalområder og hvor det ikke er avsatt budsjett for å dekke denne økningen. Kommunen har valgt å lease kjøretøy isteden for å kjøpe disse. I leasingavtalene har leasingselskapene mulighet for å justere leieutgiftene hver 3 måned grunnet rentejusteringer. De siste års rentehevinger har ført til at utgiften for leie av kommunale kjøretøy har økt betydelig utover normal framskriving. Økte utgifter har ikke automatisk blitt kompensert fra brukerne av kjøretøyene og logistikkavdelingen har ikke fått tilført ytterligere budsjettmidler for renteøkningene de siste årene. I tillegg til dette, er det et merforbruk på 0,6 millioner kroner til ekstraordinært vedlikehold av vinterutstyr etter en hard vinter. Dette beløpet vil imidlertid enheten forsøke å kompensere for gjennom å redusere aktiviteten på øvrig veivedlikehold. Dersom det kommer betydelig mengder snø mot slutten av året vil det ikke være mulig å hente inn dette beløpet.

Innenfor selvkostområdene meldes det samlet sett om balanse. Det kan se ut til å bli et merforbruk på totalt 1 million kroner utover budsjett ved årsslutt (omtrent 5 millioner kroner i merforbruk vann, slam og utslipp og omtrent 4 millioner kroner i mindreforbruk/merinntekt på avløp). Enheten melder balanse da utgangspunktet for det totale merforbruket er informasjon vi har per nå og med utgangspunkt i at trenden på merforbruk og mindreforbruk fortsetter på lik linje som de første 8 månedene i 2024. Det er dermed heftet usikkerhet til tallene og det rapporteres dermed ikke et beløp i prognosen.

Enheten vil ikke klare å gjennomføre de planlagte investeringene innen vann og avløp i henhold til budsjett jfr. tekst på status investeringer under kommunalområdet. Investeringene vil for 2024 reduseres fra 75 til 30 millioner kroner. Dette gjør et utslag på de kalkulatoriske renteutgiftene for selvkostområdene.

Status økonomiplan tiltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Status	Statusbeskrivelse
Aktivitetssendringer					
Ny forskrift veidata	250	250	0	I arbeid	Innkjøp av eksterne ressurser for registrering av data
Sum	250	250	0		
Politisk vedtak					
Reklassifisering av det lokale veinettet	500	250	250	I arbeid	Under arbeid - mindre innleide tjenester enn forutsatt.
Brøyting av private veier	1 000	1 000	0	I arbeid	Vintersesong delt i 2 for budsjettåret - jan-april og okt- des.
Tømming av sandfang - Formannskapet, sak 029/23	1 600	1 600	0	I arbeid	Vil pågå i i vår-, sommer-, høstsesongen
Sum	3 100	2 850	250		
Nye tiltak					
Drift av lysanlegg i lysløpe ved skihytta	150	150	0	I arbeid	Nytt lysanlegg ikke utbygd i 2024. Noe av et gamle anlegget er stengt av mens noe vil være i drift i vintersesongen
Økt bemanning - Rådgiverstilling avd. Logistikk økes med 50 prosent	400	400	0	Ferdig	Stilling besatt
Økt bemanning - Driftspersonell veiavdeling drift Gatelys	400	400	0	Ferdig	Stilling besatt
Sum	950	950	0		
Konsekvensjusteringer					
Prøvetaking og analyser av feiemasser	175	175	0	I arbeid	Prøvetaking pågår i feiesesongen
Sum	175	175	0		
Sum tiltak	4 475	4 225	250		

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær langtid	Samlet fravær
Sykefravær 2020	1,22 %	2,55 %	3,77 %
Sykefravær 2021	1,43 %	5,86 %	7,30 %
Sykefravær 2022	1,96 %	4,12 %	6,08 %
Sykefravær 2023	2,00 %	3,70 %	5,70 %
Sykefravær 2024	1,41 %	3,67 %	5,08 %
Sykefravær 2. tertial 2023	1,25 %	2,48 %	3,73 %
Sykefravær 2. tertial 2024	0,96 %	3,00 %	3,96 %

Status sykefravær og HMS

Det totale sykefraværet er på lik linje med samme periode i fjor hvor langtidssykefraværet er litt høyere enn korttidsfraværet.

2. tertialrapport 2024

Det ble registrert 7 HMS-avvik ved enheten i 2. tertial, noe som er en nedgang fra 18 HMS avvik i 1. tertial. Totalt er det registrert 25 HMS-avvik ved utgangen av 2. tertial.

De fleste avvikene i 2. tertial er knyttet til kategorien «Bygningsmessige og tekniske anlegg som påvirker HMS» (42 prosent). Ett av disse avvikene ble vurdert til å ha alvorlig konsekvens, mens de øvrige ble vurdert til å ha lite alvorlig konsekvens.

Det ble ikke registrert skademeldinger ved enheten i 2. tertial, men det ble registrert 1 skademelding i 1. tertial. Totalt i år er det registrert 1 skademelding ved utgangen av 2. tertial

Status politiske vedtak

Verbalvedtak

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Det skal gjennomføres en reklassifisering av veiene i kommunen, med mål om en rettferdig brøyteordning. Det forventes at resultatet av dette vil være økte kostnader for brøyting av det som i dag er klassifisert som private veier, spesielt i «gamle Rygge». Etter reklassifiseringen skal det også opprettes en frivillig ordning der eiere av private veier kan tilslutte seg kommunens brøyteordning mot vederlag.	Iht. plan	Det er gjennomført en kartlegging og klassifisering av aktuelle veier
Fra og med 1. januar 2024 skal kommunale avgifter faktureres med månedlig termin.	Ferdig	Innført
Kommunen skal sikre aktiv kontakt med Østfold fylkeskommune for best mulig samarbeid om nødvendige tiltak for sikrere skoleveier og nødvendige avbøtende tiltak til varige tiltak er på plass.	Forsinket	Det er god dialog mellom ØFK og aktuell fagsavdeling hvor trafiksikkerhetstiltak diskuteres
Sideveiene til Helgerødgate (Olav Kyrres gate og Vidars gate) skal gjenåpnes, for å bedre trafikksituasjonen på Jeløya. Dette skal gjøres så snart som mulig, og uten unødvendig opphold. Begge veier har i dag utkjøring til fylkesvei. Det er sperren på den kommunale veien som skal fjernes, og utkjøringen blir uendret. Etter gjenåpningen skal oppmerking av sykkeltrase og parkeringsplasser for bil prioriteres.	Forsinket	Vil bli åpnet i løpet av sept. 2024

Økonomiplan

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Enheden skal arbeide systematisk med infrastruktur i planfaser for å møte utviklingen på en bærekraftig måte samtidig som man er forutsigbar i sin tilnærming. Det skal utvikles gode, forutsigbare, infrastruktur veiledere på kommunens nettsider.	Iht. plan	Implementert i organisasjonene og det jobbes med uttalelser til planer.
Enheden skal ha fokus på trafiksikkerhetsarbeid. Gjennom alt trafiksikkerhetsarbeid i Moss kommune skal det tas høyde for alle trafikantgrupper i planlegging av	Iht. plan	Implementert i organisasjonen og blir jobbet med både i planfaser og som driftstiltak

2. tertialrapport 2024

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
mobilitetsinfrastruktur.		
Enheten skal ha fokus på kompetanse og kompetanseutvikling i organisasjonen for å være rustet til å møte stadig endrede utfordringer.	Ikke startet	
Enheten skal prioriterer arbeidet med overvannsproblematikk gjennom analyser og planer. I saksbehandlingen og uttalelser fra fagmiljøet skal føringer for klimatilpassning legges til grunn. Ekstremvær påvirker utslipp og forurensning på en negativ måte. Vi skal derfor ha fokus på klimaendringer når saker som utslippssaker, påslippssaker osv. blir behandlet.	Iht. plan	Prosjekt for å analyser problematikken med Overvann i sentrum er startet opp. i tillegg er OV problematikken en del av alle plansaker
Enhetens avdeling for drift av infrastruktur bidrar til fremkommelighet på mobilitetsinfrastruktur for alle trafikantgrupper og aldersgrupper i tillegg til drift og vedlikehold av kritisk infrastruktur, som vann forsyning, slik at innbyggerne får en trygg og sikker kilde for dette. Det prioriteres i arbeidet å videreutvikle og sikre gode beredskapsrutiner dette arbeidet da med spesielt fokus på for drikkevannsforsyning	Iht. plan	Dette er grunnleggende emner som er en del av enhetens hovedfokus og vil alltid være en viktig brikke i alt arbeid som enheten utfører

Klima

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Andre klimatiltak - Redusere innlekking av fremmedvann i kommunens avløpssystem	Iht. plan	Det pågår et arbeid med registrering av fremmedvannforekomst intert i kommunen og i samarbeid med kommuner som benytter Moss kommunes ledningsnett til transport av avløpsvann til Movars renseanlegg
Bygg og energi - Driftskontroll/pumpestasjoner - energieffektivisering	Ferdig	Prosjekt med ny driftskontroll er gjennomført. Oppgradering av denne er kontinuerlig pågående.
Forbruk og avfall - Innkjøp av utstyr som varer lenge og er miljøvennlig og klimasmart	Iht. plan	Kontinuerlig pågående prosess i alle ledd og avdelinger i enheten
Forbruk og avfall - Kjøpe brukt - gjenbruk	Iht. plan	Benyttes der dette er mulig og hensiktsmessig. Offentlige innkjøpsreglement kan være til hinder for dette
Forbruk og avfall - Levetid for mobiltelefoner 3 år - laptop 5 år - nettbrett 5 år	Iht. plan	Blir byttet ved behov - ikke ut i fra faste intervaller
Forbruk og avfall - Redusere forbruk	Iht. plan	Implementert i organisasjonen
Naturmangfold - Vi bekjemper fremmede, invaderende arter	Iht. plan	Impementert i organisasjonen
Naturmangfold - Vi holder naturen fri for forøpling og forurensning	Iht. plan	Implementert i organisasjonen. Gjennomføres i drift,forvaltning og utbygging
Naturmangfold - Vi tar vare på naturen vår med fokus på et mangfold av arter	Iht. plan	Implementert i organisasjonen. Gjennomføres i drift,forvaltning og utbygging
Transport - Fokus på digitale løsninger og færre	Iht. plan	Det benyttes teamssamlinger der dette er hensiktsmessig. Hvor

2. tertialrapport 2024

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
reiser		det ikke kan benyttes digitale løsninger vil samkjøring og bruk av offentlig kommunikasjon benyttes.
Transport - Fossilfri tjenestepersonbiler i 2024 – utskiftning av tjenestebiler	Iht. plan	Offentlig anskaffelsesreglement regulerer dette på en god måte. Der denne ikke regulerer innkjøp skal fossilfrie kjøretøy prioriteres hvis dette kan leveres og være hensiktsmessig og økonomisk å anskaffe og bruke.
Transport - Gangeandel på 25 % 2030 i mossesamfunnet	Iht. plan	Medarbeider oppfordres til å gå hvor dette er hensiktsmessig. Arbeidsplassens beliggenhet kan være et hinder for å benytte dette for en stor andel.
Transport - Kollektivandel buss på 15 % 2030 i mossesamfunnet	Iht. plan	Medarbeider oppfordres til å benytte offentlig transportmiddel hvor dette er hensiktsmessig. Arbeidsplassens beliggenhet kan være et hinder for å benytte dette for en stor andel.
Transport - Sykkelandel på 20 % i 2030 i mossesamfunnet	Forsinket	Medarbeider oppfordres til å sykle hvor dette er hensiktsmessig. Arbeidsplassens beliggenhet kan være et hinder for å benytte dette for en stor andel.

Enhet miljø og landskap

Tjenesteområdebeskrivelse

Enhet miljø og landskap har et bredt spekter av oppgaver med hovedfokus på en bærekraftig og helhetlig forvaltning og drift av natur og miljø, samt videreutvikling av gode møteplasser og overordnede planer for grønn mobilitet.

Enheten består av:

- Fellesressurser med ansvar for samordning av oppgaver og juridiske vurderinger på tvers av fagområder innenfor hele kommunalområdet. Dette inkluderer blant annet forhandlinger av utbyggingsavtaler.
- Avdeling natur, klima og bymiljø
Ansvar for planlegging, utvikling og forvaltning av kommunens torg, byrom, parker, gatetrær, badestrender, friområder, lekeplasser, turstier og statlige friluftsområder. Forvaltning av kommunens renovasjonsordning, parkeringsarealer og ivaretagelse av parkeringsbestemmelsene på offentlig vei- og gategrunn samt overordnet sykkel- og mobilitetsplanlegging er andre store og viktige ansvarsområder. Videre har avdelingen ansvaret for utarbeidelse av kommunens klimabudsjett, og er delegert myndighet som kommunens forurensningsmyndighet.
- Avdeling landbruk
Ivaretar fagområdene jordbruk, skogbruk og viltforvaltning i Moss og Råde kommuner gjennom et administrativt vertskommunesamarbeid. Dette innebærer blant annet tilskuddsforvaltning til jordbruksproduksjon og miljøtiltak i landbruket, kontrolloppgaver knyttet til tilskuddsordningene innen jordbruk og skogbruk, forvaltning av kommuneskogene i Moss og Råde og oppfølging og kontroll av skogforyngelse som klimatiltak. I tillegg kommer ledelse og

2. tertialrapport 2024

koordinering av ettersøktstjenesten for skadet vilt.

- Avdeling drift park og friluft
Ansvar for drift og vedlikehold av kommunens torg, byrom, parker, badestrender, friområder, lekeplasser, turstier og statlige friluftsområder. Videre har avdelingen driftsansvaret for Skjærgårdtjenesten i Mosseregionen (Vestby, Moss og Råde) samt Vansjøtjenesten i Moss kommune. Oppgavene til disse tjenestene inkluderer strandrydding, renovasjon på friområdene, tilrettelegging av brygger, båtfester, toaletter og naturoppsyn.

Enheten er også kontaktpunkt mot Mosseregionens interkommunale brann og redning (MIB) med hensyn til feiing, tilsyn og beredskap mot brann og andre ulykker.

Utvikling og utfordringer

For store deler av enheten er vår og sommer høysesong og kommunen er avhengig av å benytte seg av sommervikarer for å kunne gjennomføre ordinær drift samtidig med ferieavvikling for faste ansatte. I løpet av sommeren har totalt 35 ungdommer hatt sommerjobb ved avdeling drift park og friluft. I år har man valgt å tilby langt flere ungdommer muligheten for sommerjobb enn tidligere år. Dette har latt seg gjennomføre innenfor eksisterende budsjetttramme ved å tilby kortere engasjementer enn tidligere. Dette ses på som et viktig samfunnsoppdrag enheten kan bidra med for at så mange ungdommer som mulig får et positivt møte med arbeidslivet. Av de 35 sommervikarene er seks sommervikarer rekruttert via SLT (Samordning av Lokale rus- og kriminalitetsforebyggende Tiltak).

Klimaendringer gir stadig mer ekstremvær. Flere tilfeller av sterk vind og stormflo har ført til behov for opprydding etter trefall og marin forsøpling på kommunens strender. Mye vind i kombinasjon med løv på trærne har ført til et større vindfall. Kommunen har mange strender og godt brukte friområder, og etter slike hendelser tar det noe tid før man rekker over alle områder. Innbyggerne har tydelige forventninger og det har vært mange henvendelser i etterkant av disse hendelsene. Ansatte har måttet prioritere opprydding fremfor løpende vedlikehold. Flere områder må i tiden fremover også følges opp med hensyn til sikkerhetskontroll og beskjæring for å forhindre trefall.

Som følge av utarbeidelse av flere overordnede planer samt mange reguleringsplaner i prosess, er det også i løpet av 2. tertial lagt ned mye arbeid i å gi innspill samt delta i arbeidsgrupper for å bidra med enhetens samlede kompetanse innenfor de grønne områdene. Det er store utbyggingsområder på gang, og det fører til nedbygging av strandsone og natur. Dette fører til tap av naturmangfold, dårligere tilgjengelighet for allmennheten og økte klimagassutslipp.

Mange store utbyggingsprosjekter, og ønske om transformasjon og fortetting, fører til at det er mange avgjørelser som må tas knyttet til hvilke arealer kommunen skal overta eierskapet til og dermed sørge for drift og vedlikehold av. Det er behov for å sikre allmennhetens tilgang og bruk av torg, grøntområder, samferdselsanlegg og brygger. Slik tilgang er særlig viktig der kommunen tillater bebyggelse nær og i sjø. En overtakelse av eierskap vil samtidig påføre kommunen store fremtidige kostnader. Det er derfor behov for å lande noen prinsipper som avveier de ulike interessene. En sak om prinsipper for overtakelse av eierskap, drift og vedlikehold har vært ute på høring i 2. tertial. Denne fremmes for politisk behandling i oktober.

Innenfor landbruksforvaltningen har utarbeidelse av jordvernstrategien også i 2. tertial hatt stort fokus i tillegg til løpende saksbehandling. Kunnskapsgrunnlaget er nå ferdigstilt og det jobbes videre med strategien med et mål om politisk behandling før høring i november. I samarbeid med INSPIRIA jobbes det med kommunikasjonstiltak for å øke forståelse og oppmerksomhet rundt arbeidet. Forvaltningsplan

2. tertialrapport 2024

for Moss kommuneskog (Noreødegården, Kureåsen og Kureskjær), samt retningslinjer for kommunale skoger og skogkledde friområder, ble lagt frem for NLM-utvalget i mai og vil bli lagt til grunn for skjøtsel av kommunale skoger, friområder og andre skogkledde områder.

Ny renovasjonsnorm ble vedtatt av PBT-utvalget i juni. En revidering av tidligere norm for alle MOVARs eierkommuner var nødvendig i forbindelse med innføring av matavfallsortering som har oppstart i Moss høsten 2024. Prosjektet er stort og krevende, særlig for enkelte områder hvor det er lite areal til å etablere nye beholdere for matavfall. Alle husholdninger skal ha ny beholder, så det er ressurskrevende å få i gang og å få på plass. Moss kommune samarbeider tett med MOVAR i dette arbeidet.

Prosjektet Rent Mossesund er i undersøkelsesfasen, og i løpet av 2. tertial er det arbeidet med ferdigstilling av tiltaksplanen som har hatt størst fokus. I tillegg forberedes det for gjennomføring av geoteknisk undersøkelse. Ytterligere undersøkelser må utføres og deretter kostnads- og usikkerhetsanalyse. Hovedutfordringen i prosjektet er fremtidige kostnader knyttet til gjennomføringen av selve tiltaket. Staten vil kunne finansiere 75 prosent av kostnadene over statsbudsjettet, men resterende 25 prosent må kommunen påregne å dekke selv som en investeringskostnad. Når det gjelder øvrige bidragsytere er det ingen kildeiere rundt sundet som er juridisk forpliktet til å rydde opp i forurensning i sjø, men på land. Dette gjelder Merkantilbygg og Høeg Eiendom, i den grad eiendommene har forurenset grunn. For å sikre gjennomføring og progresjon i prosjektet, må prosjektet forankres politisk på kommunalt og statlig nivå. Dette er avgjørende for tildeling av midler over statsbudsjettet og for gjennomføring av prosjektet.

Det er flere prosjekter i og rundt sundet som påvirker Rent Mossesund, der tverrsnittet må avklares. Overføringsledning, ny kanalbru, ny Oslofjordtunnel og utbygging i Værftsgata er viktige. Sedimentprøver tatt i regi av ny kanalbru viser at sjøbunnen i kanalen er svært forurenset. Dersom det ikke ryddes opp, vil det være en aktiv kilde til forurensning i Mossesundet.

Ny Oslofjordtunnel vil generere enorme mengder overskuddsmasser, noe som kan benyttes som tildekkingsmasser i Mossesundet. Det er kort transportavstand og man gjorde tilsvarende i indre Oslo havn oppryddingen. Det er hensiktsmessig for prosjektet å bruke overskuddsmasser fra prosjekter med kort transportavstand.

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. hiå. 2024	Regnskap hiå. 2024	Avvik hiå.	Rev. bud. 2024	Siste prognose	Avvik prognose i kr
Sum	53 400	53 919	-519	86 285	86 285	0

Kommentar til status økonomi

Enheten melder samlet sett balanse per 31. desember 2024.

Selvkostområdet husholdningsrenovasjon:

Moss kommune fikk i februar 2024 en avregning for fjoråret på 7,9 millioner kroner. Ettersom dette merforbruket var langt høyere enn tidligere varslet ble det kun delvis tatt høyde for høsten 2023 ved fastsettingen av nivået på gebyrene i 2024. Resterende beløp må avregnes mot bruk av fond. Fondet for

2. tertialrapport 2024

husholdningsrenovasjon var ved inngangen av 2024 på 2,6 millioner kroner, og er ikke tilstrekkelig stort til å dekke merforbruket i 2024. Det forventes et merforbruk i størrelsesorden 0,6 millioner kroner for selvkostområdet som må finansieres utover det som er tilgjengelig på bundet fond.

MOVAR har meldt om et foreløpig merforbruk for 2024 på 8 millioner kroner. Avregningen forventes fakturert først i februar 2025, og må hensyntas i forbindelse med gebyrfastsettelsen for 2025 og økonomiplanperioden.

Øvrig drift:

Opprinnelig vedtatt budsjett for enheten i 2024 er redusert med totalt 2,6 millioner kroner som følge av vedtatt nedtrekksplan (sak 056/24) og effektiviseringstiltak. Aktiviteten er som følge av reduksjonene redusert i forhold til opprinnelige planer. Dette gjelder i hovedsak styrbare kostnader knyttet til vedlikehold av turstier, oppgradering av friluftstoletter, oppfølging av handlingsplan for parkering, beskjæring, skjøtsel etc. Reduksjonene fører til streng prioriteringer av tiltak, og det jobbes målrettet for å redusere løpende drift og tilpasse denne til reduserte budsjetttrammer.

Enheten har gjennom året hatt en del sykefravær og permisjoner som bidrar til at prognosen for inneværende år samlet sett styrer mot balanse.

Status økonomiplaniltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Årsprognose	Avvik Status prognose i kr	Statusbeskrivelse
Nye tiltak				
Prosjekt tilrettelagte sommerjobber for ungdom og arbeidstrening voksne - drift park og friluft	375	375	0 Ferdig	Tiltaket med tilrettelegging og arbeidstrening har enheten hatt i drift de 2-3 siste årene. Bevilgningen er viktig og vil bidra til å styrke avdeling drift park og frilufts arbeid med inkludering for unge og voksne deltagere. Innen utgangen av 2. tertial har avdelingen hatt inne 6 sommervikarer via SLT (Samordning av Lokale rus- og kriminalitetsforebyggende Tiltak), og totalt 35 ungdom i sommerjobb. I tillegg har 3 ungdommer hatt arbeidspraksis gjennom skoleåret 2023/24 via Oppfølgingstjenesten og NAV, samt 1 ungdom har hatt praksis og sommerjobb via EMF. Gjennom året har avdelingen også tilbudt arbeidstrening/praksis for 4 voksne deltagere.
Prosjekt "Rent Mossesund" - undersøkelser av sjøbunnen	1 000	1 000	0 I arbeid	Tiltaksplanen er i ferdigstillingsfase. Det er utført sjøbunnskartlegging (kartlegging av sjøbunnen, skrot og UXO- udetonerte eksplosiver) og innledende geoteknisk kartlegging, geoteknisk feltundersøkelse skal

2. tertialrapport 2024

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Årsprognose	Avvik Status prognose i kr	Statusbeskrivelse
				utføres.
Sum	1 375	1 375	0	
Aktivitetssendringer				
Styrking av landbruksforvaltningen med 0,2 årsverk	260	260	0 Ferdig	Er ivare tatt for å bemanne opp avdelingens økende arbeidsmengde.
Sum	260	260	0	
Konsekvensjusteringer				
Viltforvaltningen - økte kostnader vaktordning	100	100	0 Ferdig	Det er nå ute på høring endringer i viltloven, som i korte trekk går ut på at ansvaret for all viltforvaltning blir lagt til kommunen mot kun hjortevilt i dag. Dette vil i tilfelle medføre vesentlig mer kostnader, og det vil bli fremmet sak til NLM-utvalget i oktober med et forslag til høringssvar.
Ulovligheter i strandsonen - engasjement kartleggere	200	200	0 Ferdig	Tre sommervikarer har gjennomført kartlegging av strandsonen rundt Jeløya. Avdelingene byggesak (plan- og bygningsloven) og natur, klima og bymiljø (friluftsløven) samarbeider om prosjektet.
Jordvernstrategi	300	300	0 I arbeid	Arbeidet går som planlagt, men vil trolig også pågå inn i 2025 for å få tilstrekkelig kvalitet og medvirkning.
Sum	600	600	0	
Politisk vedtak				
Etablere hundepark	100	100	0 I arbeid	Politisk sak behandlet i NLM-utvalget 8. april 2024 (saksnr 010/24). Ikke funnet egnet areal. Politisk ønske om at det skal jobbes videre med denne saken, og det er startet en dialog med grunneier av et areal v/Rygge ungdomsskole. Området er i dag et LNF-område hvor det er krattskog, og det må ryddes og omdisponeres fra LNF dersom det skal brukes til hundepark. Ny sak fremmes for NLM-utvalget i oktober.
Stanse økning i parkeringsavgifter	320	320	0 Ferdig	
Styring tilrettelagte sommerjobber ungdom og arbeidstrening voksne	375	0	375 Ikke startet	Med bakgrunn i sak 056/24 Nedtrekksplan 2024-2027 som ble vedtatt i kommunestyret 18. juni i år har det ikke vært rom for å styrke ordningen med å tilby sommerjobb for ungdom som har utfordringer med å inngå avtale om sommerjobb på egen hånd. Man har i stedet forsøkt å kompensere for dette ved å heller tilby engasjementer med kortere tidsrom enn tidligere år for at så mange som mulig skal kunne tilbys en sommerjobb innenfor de budsjetttrammer man har hatt til rådighet.

2. tertialrapport 2024

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Avvik prognose i kr	Status	Statusbeskrivelse
Sum	795	420	375	
Sum tiltak	3 030	2 655	375	

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær langtid	Samlet fravær
Sykefravær 2020	1,68 %	3,10 %	4,78 %
Sykefravær 2021	1,25 %	9,31 %	10,56 %
Sykefravær 2022	2,27 %	5,14 %	7,42 %
Sykefravær 2023	2,71 %	6,28 %	8,99 %
Sykefravær 2024	3,10 %	6,02 %	9,12 %
Sykefravær 2. tertial 2023	1,70 %	5,69 %	7,40 %
Sykefravær 2. tertial 2024	2,20 %	6,48 %	8,68 %

Status sykefravær og HMS

Sykefraværet innenfor enheten skyldes i stor grad ikke-arbeidsrelatert langtidsfravær for enkelte ansatte. Dette fraværet varierer mellom enhetens avdelinger, men utgjør en stor prosentandel i avdelinger med få ansatte. Det jobbes godt med sykefraværsoppfølging for de det gjelder i avdelingene, og det er igangsatt flere tiltak med fokus på nærvær på arbeidsplassen.

Det ble registrert seks HMS-avvik ved enheten i 2. tertial, samme antall som i 1. tertial. Totalt er det registrert tolv HMS-avvik ved utgangen av 2. tertial. De fleste avvikene (67 prosent) i 2. tertial er knyttet til kategorien «Ansatte er blitt fysisk eller psykisk skadet». Ett av disse avvikene ble vurdert til å ha alvorlig konsekvens, mens de øvrige ble vurdert til å ha lite alvorlig konsekvens.

Det ble registrert en skademelding ved enheten i 2. tertial, samme som i 1. tertial. Totalt er det registrert to skademeldinger ved utgangen av 2. tertial.

Status politiske vedtak

Verbalvedtak

Oppdrag

Administrasjonen skal starte prosessen med kystsonoplanlegging for å sikre viktige biologiske områder i Oslofjorden. Som en del av planleggingen skal det legges frem en sak med forslag til viktige områder i kommunen for vern, som ålegrasenger og hummergrunner.

Status Beskrivelse status

Forsinket Enhet miljø og landskap skal samarbeide med enhet samfunnsutvikling om dette. På grunn av stor arbeidsmengde har arbeidet ikke startet opp enda.

Det settes av midler til etablering av hundepark. Det fremmes en egen sak til utvalget for natur, landbruk og miljø i løpet av første halvår 2024. Muligheten for at dette gjøres i samarbeid med private grunneiere og frivillige belyses i saken.

Iht. plan Sak ble lagt frem for NLM-utvalget i 1. tertial. Det er i 2. tertial startet en dialog med grunneier av et område ved Rygge ungdomsskole. Området er i dag et LNF-område hvor det er krattskog, og det må ryddes og omdisponeres fra LNF hvis det skal brukes til hundepark. Ny sak legges frem for NLM-

2. tertialrapport 2024

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
		utvalget i oktober.
Kommunens landbrukskontor skal jobbe aktivt med miljørådgivning for å gjennomføre konkrete løsninger, som å styrke kantsoner mot vassdrag og sjø samt å stimulere til bruk av nye metoder for gjødsling (som bruk av biokull).	Ferdig	Det ble holdt en orientering om dette i NLM-utvalget 22. januar 2024. Det jobbes kontinuerlig med miljørådgivning.
Moss kommune skal ta initiativ for å få på plassen ny tømmestasjon slik at det kan forbyes utslipp av septik fra småbåter i Moss kommune.	Iht. plan	Politisk sak om båtseptik ble behandlet i NLM-utvalget 8. april 2024. Det er etablert dialog med småbåthavner i Moss. Det er nedsatt en arbeidsgruppe bestående av Moss kommune og representanter for småbåthavner. Undersøkelser om lokasjon, løsning og kostnad er igangsatt.
Ordning og forskrift for sparkesykkel i kommunen skal gjennomgås. Dette så det sikres et tilbud med tilstrekkelig antall sparkesykler og vurderinger av brukssoner og parkeringssoner med geo-fencing. Som en del av arbeidet skal man se på muligheten for å samarbeide med fylkeskommunen der leie av sparkesykkel kan kombineres med buss på samme "billett".	Ferdig	Evaluerings av gjeldende forskrift ble politisk behandlet i BSN-utvalget i 10. april 2024. Det var politisk flertall for å endre forskriften slik at den ikke legger begrensninger på antall tilgjengelige elsparkesykler i kommunen. Forskriften med disse endringene har vært ute på høring, og alle høringsinnspillene ønsket færre elsparkesykler i bybildet. Ved endelig behandling av forskriften i kommunestyret 10. september ble det vedtatt at det ikke skal være antallsbegrensning. Dermed blir det forskriftsendring fra 2025.
Planleggingen av gang- og sykkelvei i gammelt jernbanespor skal sees i et større perspektiv fra Kambo i nord til Feste i sør, for å knytte sammen med kyststien. Det skal vurderes en løsning med dresiner på eksisterende jernbanespor på en del av strekningen, da i kombinasjon med parallell gang- og sykkelvei.	Ikke startet	Det er behov for utarbeidelse av et mulighetsstudie for gang- og sykkelvei i jernbanesporet når jernbanen flyttes. Det er svært mange forhold som må vurderes og ivaretas ved opparbeidelse av gang- og sykkelveien, og disse punktene bør være en del av mulighetsstudien. Kostnadsanslag og finansiering/fordeling av kostnader vil også være viktig å få på plass. Dette arbeidet har det ikke vært mulig å igangsette innenfor enhetens økonomiske rammer, og vil være avhengig av en særskilt bevilgning i økonomiplanperioden for å få realisert.
Prosjektet med parkering og hageanlegg på Alby utsettes frem til en egen sak om rekkefølge og gjennomføring er behandlet i NLM, innen sommeren 2024.	Ikke startet	Sak ble lagt frem for NLM-utvalget i mai. Med bakgrunn i kommunens utfordrende økonomiske situasjon

2. tertialrapport 2024

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
		må eventuelle investeringer i Albyhagen og parkering i tilknytning til Alby ses i sammenheng med øvrige investeringer og prioriteringer i økonomiplanperioden.

Økonomiplan

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Bidra med et systematisk arbeid for å møte klimaendringene i kommunen gjennom å tilegne oss kunnskap, utvikle gode planer som tar hensyn til klimaendringer og sikre at vi har god beredskap dersom uønskede hendelser inntreffer. Å bevare natur og naturmangfold er en viktig del av det å gjøre oss i stand til å møte klimaendringer på best mulig måte. Kostnader knyttet til de ulike tiltakene må synliggjøres og hensyntas i fremtidige økonomiplaner.	Iht. plan	Første utkast til strategi for klimatilpasning er ferdigstilt. Enhet miljø og landskap har deltatt aktivt i arbeidsgruppa.
Arbeidet med å begrense spredning av fremmede arter videreføres. Dette er et krevende arbeid, og krever langsiktig og systematisk innsats. Det skal utarbeides en strategisk plan for bekjempelse av fremmede arter, og denne vil gi oss retning på bekjempelse og ikke minst forebygge spredning av fremmede arter.	Iht. plan	Plan mot fremmede arter ble vedtatt i NLM-utvalget 08. april 2024, og det er gjennomført bekjempelse av fremmede arter i tråd med planen. I områder der det dumpes mye hageavfall er det sendt ut SMS til beboerne med informasjon. Det er gjennomført åpen dag på Bylab med fremmede arter som tema. Dialog med Kirkeparken videregående skole om bekjempelse av fremmede arter har startet opp.
Jobbe aktivt for å videreutvikle gode møtearenaer for intern samhandling, god kommunikasjon gjennom nettsider og sosiale medier og god medvirkning slik at innbyggere og næringsliv opplever kvalitet, effektivitet og tilgjengelighet i tjenestene.	Iht. plan	Etablerte samhandlingsarenaer gjennom prosjektet "Enklere hverdag" er videreført og bidrar til gode tverrfaglige diskusjoner og beslutninger på tvers av hele kommunalområdet. Det jobbes kontinuerlig med forbedring av kommunens nettsider i dialog med kommunens kommunikasjonsavdeling. Det har gjennom året blitt lagt ned ressurser i å etablere en arrangementsportal på kommunens nettsider som samler all informasjon en arrangør har må ha kjennskap til i forbindelse med et arrangement i kommunalt lokale eller på et offentlig grunn. Dette arbeidet skjer i samarbeid med flere enheter på tvers i kommunen samt Moss I Sentrum.
Sette søkelys på klima- og miljøkonsekvenser i alle beslutningsprosesser i tråd med klimaplanen og kommunens klimabudsjett.	Iht. plan	Dette punktet er en del av alle politiske saksframlegg.
Sørge for en samordning av tiltak og helhetlig tilnærming til Oslofjordhelsa. Vi må systematisk jobbe for å redusere forurensning fra vei, landbruk, bekker og elver, avløpsvann, fritidsbåter og urbane områder. Dette arbeidet må være et tverrfaglig samarbeid, og enheten vil sørge for at det etableres en tverrfaglig gruppe som skal jobbe systematisk med tiltak. Målet er at fjorden skal oppnå god miljøtilstand, at viktige naturverdier skal restaureres, at et aktivt friluftsliv skal fremmes og at naturmangfoldet i fjorden skal ivaretas. Videre skal prosjektet "Rent Mossesund" videreføres. Dette er etablert med mål om å rydde	Iht. plan	Tiltakene som er pålagt kommunen følges opp, og ble rapportert til Miljødirektoratet per 1. mai 2024. Enheten har en koordinatorrolle i dette arbeidet. Eksempler på tiltak er et systematisk arbeid knytta til stengsler i strandsonen, tømning av kommunale sandfang langs vei og tilsyn for avløp i spredt bebyggelse. Prosjektet Rent Mossesund er i undersøkelsesfasen, der tiltaksplan er i sluttfasen og det skal utføres geoteknisk undersøkelse. Ytterligere undersøkelser må utføres, og deretter kostnads- og usikkerhetsanalyse. Kildeiere og bidragsyttere til oppryddingen er i stor grad avklart. Prosjektet må forankres politisk og kommunal andel av finansieringen må vedtas før den praktiske utførelsen av

2. tertialrapport 2024

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
opp i de sterkt forurensede sedimentene i indre Mossesund.		prosjektet kan gjennomføres.
Sørge for kunnskapsbaserte og miljøfaglige vurderinger på et tidlig tidspunkt i overordnede planer og reguleringsplaner. Vurderingene skal være en viktig del av en bærekraftig forvaltning av arealene, og gi grunnlag for nødvendige beslutninger og målrettede tiltak.	Iht. plan	Enhet miljø og landskap kommer med faglige innspill og miljøfaglige vurderinger i de fleste overordnede planer, reguleringsplaner og enkelte byggesaker. Dette er et ressurskrevende arbeid som prioriteres høyt for at politiske saker skal være så godt opplyst som mulig og at beslutninger som tas er kunnskapsbaserte.
Tidlig involvering i plansaker hvor det er forhold som påvirker kommunal infrastruktur, samt tilby parallellbehandling av planer og utbyggingsavtaler i den grad det er hensiktsmessig.	Iht. plan	Dette er et krevende arbeid i en kommune med svært mange store utbyggingsprosjekter som vil medføre store endringer i den kommunale infrastrukturen. Det er derfor helt nødvendig at det i tidlig fase av detaljreguleringer etableres dialog mellom utbygger, planavdelingen og de avdelinger som ivaretar kommunens infrastruktur. Dette er et arbeid som har stort fokus og krever mye ressurser.
Tilby og tilrettelegge sommerjobb innenfor drift av park og friluftsområder for ungdommer som av ulike årsaker har utfordringer med å finne jobb på egen hånd, samt tilby arbeidstrening for ungdom og/eller voksne gjennom året. Disse engasjementene vil være i tillegg til ordinære sommervikarer og vil kreve ekstra tilrettelegging og oppfølging.	Ferdig	Innen utgangen av 2. tertial har avdelingen hatt inne seks sommervikarer via SLT (Samordning av Lokale rus- og kriminalitetsforebyggende Tiltak), og totalt 35 ungdom i sommerjobb. I tillegg har tre ungdommer hatt arbeidspraksis gjennom skoleåret 2023/24 via Oppfølgingstjenesten og NAV, samt en ungdom har hatt praksis og sommerjobb via EMF. Gjennom året har avdelingen også tilbudt arbeidstrening/praksis for fire voksne deltagere.
Utarbeide en jordvernstrategi i tråd med politiske vedtak. Formålet med en kommunal strategi er økt kunnskap om jordbruksarealene og oppmerksomhet rundt jordvernet i planprosesser. En slik strategi kan bidra til mer langsiktighet i arealplanleggingen ved å tegne et overordnet bilde av forholdet mellom utbygging og bevaring av jordbruksområder.	Iht. plan	Kunnskapsgrunnlaget for strategien, som er utarbeidet av NIBIO/NMBU, er per utgangen av 2. tertial ferdigstilt og det jobbes med kvalitetssikring av denne. Arbeidet har tatt noe lengre tid for å få på plass bedre medvirkning og innhenting av faktiske opplysninger om det lokale jordbruket. Strategien er påbegynt med et mål om politisk behandling før høring i november. I samarbeid med INSPIRIA jobbes det med kommunikasjons tiltak for å øke forståelse og oppmerksomhet rundt arbeidet.
Utvikling av gode byrom, sosiale møteplasser og tilrettelegging av sammenhengende strukturer av naturpregede områder skal ha fokus ved innspill til planer, ved forhandling av utbyggingsavtaler, i prosjekter i kommunal regi og i forbindelse med ordinær drift. Det fysiske miljøet som omgir oss er viktig for helse, trivsel og livskvalitet. Tilgang til natur og friluftsliv er bra både for den fysiske og psykiske helsa vår. Kommunen som samfunnsutvikler har en viktig rolle som tilrettelegger for at alle skal kunne benytte seg av naturen gratis, og motvirke sosiale forskjeller.	Iht. plan	Turstien mellom Utsynet og Refsnesbakken skal utbedres ytterligere med trappetrinn og rekkverk i de bratteste delene. Det arbeides med å søke dispensasjon fra formålene i reg.plan. Det er gjort undersøkelser av setningssskadene i Fleischerparken og det arbeides med hva som må til for å løse dette og oppgradere parken, slik at parken oppleves ryddigere og mer innbydende for publikum.
Videreføring av igangsatt prosjekt med kartlegging og opprydding i ulovlige hindringer i strandsonen for å sikre tilgang til strandsonen for allmennheten.	Iht. plan	Det er gjennomført kartlegging av strandsonen på Jeløy. Resultatene av kartleggingen følges opp gjennom friluftsløven og plan- og bygningsloven. Arbeidet er ressurskrevende. Dette er også tiltak kommunen er pålagt å jobbe aktivt med i tilknytning til Helhetlig plan for Oslofjorden.

2. tertialrapport 2024

Klima

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Andre klimatiltak	Iht. plan	1. Områder er kartlagt, og i 2024 ble det plantet ut 9 eik på Melløs. 2. Arbeidet er lagt på is inntil videre og en gjenopptakelse av arbeidet beror på grunneiernes tillatelse. 3. Arealer er kartlagt og beskrevet. Oversikt over disse arealene ligger i kommunens naturmangfoldkart. Det er blant annet satt i gang arbeid med å etablere blomsterenger, sette opp fugle- og flaggermuskasser og å plante ut trær. 4. Det er ikke igangsatt et arbeid knytta til å videreutvikle kommunens miljøledelsesystem per 2. tertial 2024. 5. Gjennomføring av miljøråd med grunneiere langs bekken er besluttet å vente med til vegetasjonen visner i høst, for bedre å kunne se hvilke tiltak som er å anbefale. Hydroteknisk plan vil følge i etterkant av befaringer under miljørådene, og videre tiltak må avventes til dette grunnlaget er på plass.
Forbruk og avfall - Innkjøp av utstyr som varer lenge og er miljøvennlig og klimasmart	Iht. plan	Fortsatt fokus på å øke vår andel av elektriske små-maskiner. Meget gode tilbakemeldinger fra de ansatte mht. brukervennlighet og HMS, redusert støy og vibrasjoner. Avdeling drift park og friluft har tatt i bruk el-varesyklar for drifting av sentrumsområdene.
Forbruk og avfall - Kjøpe brukt - gjenbruk	Ikke startet	Det er ikke gjort et arbeid på dette området per 2. tertial.
Forbruk og avfall - Levetid for mobiltelefoner 3 år - laptop 4 år - nettbrett 5 år	Iht. plan	Enheten er kjent med målet og har en bevisst holdning om å bruke våre digitale enheter lengst mulig.
Klimakommunikasjon - Fortelle våre klimahistorier	Iht. plan	Det er et etablert samarbeid. Det er potensiale for å gjøre dette bedre og mer, men det er begrensede ressurser.
Naturmangfold - Vi bekjemper fremmede, invaderende arter	Iht. plan	1. og 3. Det sendes ut SMS til beboere i områder der det dumpes mye hageavfall. Problemområder registreres. Det er ikke fjernet hageavfall så langt i år. 2. Plan mot fremmede arter er ferdigstilt og forankret politisk i NLM-utvalget. 4. Det er tildelt SMIL-midler til bekjempelse av kjempespringfrø langs Kureåa og Støtvigbekken.
Naturmangfold - Vi holder naturen fri for forsøpling og forurensning	Iht. plan	Skjærgårdstjenesten rydder aktivt gjennom hele året øyer og friområder som er vanskelig tilgjengelig fra land. Fast ansatte, vikarer og deltagere rydder jevnlig søppel i parker, friområder og sentrum. 4. Nytt nyhetsbrev sendes ut i forkant av søknadsomgangen nå i høst for å informere om krav og ordninger. Det gjennomføres kontroll og behandling utover høsten i tråd med regionale krav.

2. tertialrapport 2024

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
		5. og 6. Arbeidet er forankret og godt i gang. Fokus på Oslofjorden også i forbindelse med jordvernstrategien. Det jobbes kontinuerlig med tiltak i landbruket for å bedre tilstand i Oslofjorden. Oppfordrer mossinger til å bidra på strandryddeuka i september i regi av Hold Norge rent.
Naturmangfold - Vi tar vare på kulturlandskapet	Iht. plan	Hele rammen for 2024 er tildelt prosjekter etter gjennomgang av søknader med styringsgruppa for Rygge UKL.
Naturmangfold - Vi tar vare på naturen vår med fokus på et mangfold av arter	Iht. plan	1. God erfaring fra 2023 med buffersoner og naturmangfold gjennom redusert klipping av gress i disse utvalgte områdene. Gjelder arealer i friområder og parker. De fleste av områdene er merket med skilting om artsrikt område. 2. Kontinuerlig skjøtsel og ivaretagelse av byens store trær og rekrutteringstrær. Nyplanting er utfordrende da det mange steder ikke er lagt opp til nok plass (hverken over eller under bakken) samt at det mange steder er infrastruktur i bakken som skaper utfordringer. Det arbeides med å finne områder hvor det er aktuelt å plante trær og for at det settes av nok plass til trær i nye planer. 3. Det er pågående refotografering av Rygge Utvalgte Kulturlandskap med landskapsfotograf Oskar Pushmann. Det ble avholdt innsamling av gamle foto med foredrag våren 2024 og det vil arrangeres nytt foredrag med presentasjon av prosjektet antagelig i løpet av høsten 2024. Det informeres aktivt ut til grunneiere om mulige ordninger for å stimulere til bruk av ordningene i landbruket. 4. Revidering av Humleplanen pågår.
Transport - Fokus på digitale løsninger og færre reiser - Redusere antall tjenestereiser Moss kommune	Iht. plan	Det er fokus på å reise miljøvennlig i enheten.
Transport - Gangeandel på 25 % 2030 i mossesamfunnet	Iht. plan	Det arbeides med å utarbeide tiltak for å følge opp målene i vedtatt gåstrategi. Det ble i 2. tertial invitert til workshop med rådene og arbeidet er presentert internt i kommunen. Det tas sikte på å ferdigstille handlingsplanen vinter 2024/2025.
Transport - Kollektivandel buss på 15 % 2030 i mossesamfunnet	Forsinket	På grunn av begrensede budsjettammer i Østfold fylkeskommune er det en stor utfordring å jobbe for forbedret kollektivtilbud i Mosseregionen, men det er et tema i Miljøløftet Moss.
Transport - Sykkelandel på 20 % i 2030 i mossesamfunnet	Forsinket	Arbeidet i Bråtengata går som planlagt og det forventes ferdigstillelse i løpet av 2024. Skiltplan for sykkelvisningsskilt er ferdig utarbeidet og det planlegges for realisering. Prosjektet i Osloveien har hatt oppstartsmøte med kommunens planavdelingen og arbeides med reguleringsplan er godt igang.

Enhet samfunnsutvikling

Tjenesteområdebeskrivelse

Enhet samfunnsutvikling består av ti årsverk, og er satt sammen for å styrke satsningen på arbeidet med helhetlig og bærekraftig samfunnsutvikling i kommuneorganisasjonen og mossesamfunnet, ved blant annet å;

- ivareta kommunens behov for strategiske, langsiktige og overordnede planleggings- og utviklingsoppgaver.
- gi gode beslutningsgrunnlag, gjennomføre og bistå med gode og effektive plan- og strategiprosesser og god oppfølging og gjennomføring av vedtatte planer.
- delta i/lede nettverk for å sikre helhetlig utvikling i samsvar med kommunens overordnede mål, strategier og planer.

Enhetens arbeidsoppgaver omfatter blant annet: Samfunnsplanlegging, overordnet areal- og transportplanlegging, klima- og naturplanlegging og klimaledelse, ledelse og koordinering av kommunens folkehelsearbeid, tilrettelegge for næringsutvikling, medvirkning, koordinering av tverretatlige samarbeid som Byliv, Miljøløftet Moss og Mosseregionen interkommunalt politisk råd.

Utvikling og utfordringer

I 2024 har enheten hatt fokus på oppfølging av planarbeid som følger opp FNs bærekraftsmål, kommunens vedtatte mål og strategier for bærekraftig samfunnsutvikling og planstrategi 2020-2024.

Hovedrevisjon av folkehelseoversikten, Mangfoldige Moss, slik har vi det, ble ferdigstilt i januar og skal legges til grunn for planarbeid i perioden 2024-2027.

Det er utarbeidet ny planstrategi for Moss, som ble førstegangsbehandlet i formannskapet i april. Planstrategien ble vedtatt i kommunestyret i juni.

Kommunedelplan for naturmangfold ble vedtatt i februar, og enheten jobber med oppfølging av denne planen.

Kommunedelplan for Høyda er revidert etter andregangshøring og vedtatt i kommunestyret i juni. Planen er sluttbehandlet med innsigelse og det jobbes med oppfølging av innsigelsen i samarbeid med Østfold fylkeskommune.

Det er utarbeidet forslag til kommunedelplaner for Sentrum og Halmstad, og planene har vært oppe til politisk behandling i september og skal behandles på nytt i oktober med anbefaling om å legge planene ut på høring. Strategiplan for klimatilpasning er også under utarbeidelse og skal opp til førstegangsbehandling i oktober.

Det er utarbeidet forslag til ny medvirkningsplan og boligpolitisk kommunedelplan som ble fremmet til førstegangsbehandling i formannskapet i juni og som ligger på høring fram til 15. september. Medvirkningsplanen skal bli et internt styringsverktøy for hvordan Moss kommune skal arbeide med involvering, medvirkning og samskaping. Boligpolitisk kommunedelplan for Moss skal være et styringsverktøy for en helhetlig og strategisk boligpolitikk.

2. tertialrapport 2024

Enheten jobber med å utarbeide viktige kunnskapsgrunnlag for videre planlegging, og det er igangsatt prosesser knyttet til utarbeidelse av mulighetsstudie for havneområdet fra Tollboden til Kleberget og grunnlag for utredning av Bypakke Moss.

Det er søkt om og fått tilsagn på 0,4 millioner kroner i tilskuddsmidler fra Miljødirektoratet til "planvask" av kommunens arealplaner. Dette skal brukes til en gjennomgang av eldre arealplaner for å vurdere om disse er i tråd med oppdatert kunnskap og føringer om naturverdier og økosystemtjenester.

Moss kommune har, etter søknad, blitt tildelt 0,38 millioner kroner i Regionale folkehelsemidler for 2024. Folkehelsenettverket prioriterer og deler ut midlene med bakgrunn i folkehelseoversikten, vedtatt planverk og de prioriterte utfordringene som ligger i mandatet til folkehelsenettverket. Det skal gjennomføres ny levekårskartlegging i Moss i løpet av høsten 2024.

Enheten har videre fokus på å koordinere, lede og delta i tverrfaglige og tverrsektorielle nettverk blant annet Mossregionens interkommunale politiske råd, Miljøløftet Moss, Bylivsprogrammet, internt planforum, folkehelsenettverket og klimasamarbeid.

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. hiå. 2024	Regnskap hiå. 2024	Avvik hiå.	Rev. bud. 2024	Siste prognose	Avvik prognose i kr
Sum	14 773	12 738	2 035	21 066	21 066	0

Kommentar til status økonomi

Enheten melder balanse per 31. desember 2024.

Det planlegges å gjennomføre aktiviteter i løpet av året tilpasset budsjettrammen. Arbeid med mulighetsstudie for havneområdet er gitt til sammen 3 millioner i 2024 og 2025. En større andel av arbeidene vil bli gjennomført i 2024, noe som kan gi et foreløpig merforbruk i 2024, men disse midlene kan hentes inn igjen i økonomiplan for 2025.

Status økonomiplan tiltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Status	Statusbeskrivelse
Politisk vedtak					
Medlemskap i sunne kommuner - kommunestyret sak 082/23	90	90	0	Ferdig	Medlemskap er inngått.
Ny rådgiver næringsutvikling - Formannskapet, sak 027/23	700	350	350	Ferdig	Stillingen er redusert til 50 prosent stilling, og tilsetning er i prosess.
Sum	790	440	350		
Aktivitetseendringer					
Overlapp, areal- og	500	500	0	Ferdig	Stillingen er besatt.

2. tertialrapport 2024

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Årsprognose i kr	Avvik Status	Statusbeskrivelse
transportplanlegger 50 prosent stilling				
Økt stilling som rådgiver klimatilpasning	600	600	0 Ferdig	Stillingen er besatt.
Sum	1 100	1 100	0	
Nye tiltak				
Kartlegging av fare for kvikkleireskred	650	650	0 I arbeid	Det er igangsatt arbeid med å prioritere framdrift og bruk av midlene, og Moss kommune får bistand fra NVE i prioriteringene.
Strategi for gjennomføring av infrastrukturtiltak langs Ryggeveien	700	700	0 I arbeid	Arbeidet er igangsatt og vil bli gjort rede for i forbindelse med sluttbehandling av kommunedelplan for Høyda.
Sum	1 350	1 350	0	
Sum tiltak	3 240	2 890	350	

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær langtid	Samlet fravær
Sykefravær 2021	0,35 %	0,68 %	1,04 %
Sykefravær 2022	2,43 %	4,22 %	6,65 %
Sykefravær 2023	0,39 %	0,00 %	0,39 %
Sykefravær 2024	1,08 %	0,29 %	1,37 %
Sykefravær 2. tertial 2023	0,30 %	0,00 %	0,30 %
Sykefravær 2. tertial 2024	0,75 %	0,00 %	0,75 %

Status sykefravær og HMS

Det totale sykefraværet er lavt, og har gått ytterligere ned til 0,75 prosent sykefravær 2. kvartal.

Det er ikke registrert HMS-avvik ved enheten i år ved utgangen av 2. tertial. Det er ikke registrert skademelding ved enheten i år ved utgangen av 2. tertial.

Status politiske vedtak

Verbalvedtak

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Arbeidet med rullering av kommuneplanen påbegynnes i løpet av første kvartal 2024. Kommunens planstrategi legges frem for revidering i første møterekke 2024.	Ferdig	Planstrategi for Moss 2024-2027 er utarbeidet og vedtatt i kommunestyret i juni. Arbeidet med ny kommuneplan omfatter kun nye arealstrategier og revisjon av arealdelen. Planprogram for dette arbeidet er utarbeidet og vedtatt lagt ut på høring.
Dersom det foreslås å innføre bompenger eller veiprising som belaster lokaltrafikken i Moss, skal dette ut på folkeavstemming før kommunestyret tar endelig stilling til det. En folkeavstemming skal	Iht. plan	Det har vært fremmet en prinsippsak om Bypakke for Moss. Kommunestyret har fattet vedtak om å igangsette utredningsarbeidet for Bypakke for Moss.

2. tertialrapport 2024

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
baseres på et grundig saksdokument, hvor alle sider av saken er belyst, både med hva veiløsningene og finansieringsløsningene innebærer.		
Det fremmes en sak til PBT om opprettelse av «funksjonen byarkitekt».	Ferdig	Det er fattet vedtak i PBT om å avvente tilsetting i funksjonen byarkitekt inntil kommunen har en bedre oversikt over konsekvensene av den økonomiske situasjonen og prioriterte tiltak.
Det settes av midler for å styrke kommunens kompetanse innenfor samferdsel. Dette er også tenkt som en ressurs for å stille sterkere i møte med statlige og fylkeskommunale veimyndigheter. Det fremmes en sak om dette til politisk behandling i løpet av første kvartal 2024.	Ferdig	Sak ble behandlet i hovedutvalg for samferdsel, bymiljø og næring 1. kvartal, og det er vedtatt å omdisponere interne ressurser for å dekke oppgavene tiltenkt en ny rådgiver samferdsel.
I lys av byutvikling og ønsket om en visjon for fremtidens Moss, skal vi med ekstern bistand gjennomføre en mulighetsstudie for havneområdet, fra Tollboden i nord, på begge sider av Kanalen, til Kleberget i syd. Mulighetsstudiet skal inkludere en oppdatert vurdering av havnas bidrag til lokalt/regionalt næringsliv. Mulig alternativ bruk eller utnyttelse av området, flytting av fergeleiet og utvikling av sjøfronten skal være med i studien. Innhenting av fakta skal være en del av det arbeidet. Det fremmes en politisk sak om dette i løpet av første kvartal 2024.	Iht. plan	Prosjekt er igangsatt som et parallelloppdrag med 3. scenarioer med bistand fra Bylivssenteret/NAL. Det er gjennomført anbuds konkurranse og inngått avtaler om gjennomføring av parallelloppdragene, og det er gjennomført oppstartsseminar med konsulenter, myndigheter, politikere og innbyggere. Mulighetsstudiet skal være ferdig 1. kvartal 2025.
Moss kommune skal jobbe aktivt for å fremskynde byggingen av ny Kanalbro. Det er ikke aktuelt å bygge ny bro med lavere kapasitet enn fire felt for personbiltrafikk.	Iht. plan	Det er utarbeidet forslag til detaljregulering for Kanalbrua Helgerødgata. Hovedutvalg for plan, bygg og teknisk har fattet vedtak om å legge forslag til detaljregulering på høring. Sak om kanalbru står på agendaen i alle møter i Miljøløftet Moss. Det er faste møter mellom administrasjonen i Moss og Østfold fylkeskommune hvor blant annet kanalbrua er tema, og saken følges opp gjennom Miljøløftet Moss.
Moss kommune skal jobbe aktivt for å gjenåpne fire felt for personbiltrafikk på eksisterende Kanalbro. Dette skal legges til grunn for kommunens eget arbeid med veiløsninger og i all relevant kontakt med eksterne veimyndigheter.	Iht. plan	Det er faste møter mellom administrasjonen i Moss og Østfold fylkeskommune hvor blant annet kanalbrua er tema, og saken følges opp gjennom Miljøløftet Moss. Administrasjonen i Østfold fylkeskommune fremmet en orienteringssak om bruk av Kanalbrua i samferdselsutvalget i Østfold i september der konklusjonen er at det ikke er mulig å gjenåpne fire felt på dagens bru.

Økonomiplan

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Oppfølging og bistå til gjennomføring av vedtatte planer, herunder utarbeide handlingsplan for oppfølging av strategisk plan for PMT og implementering av vedtatte samfunnsplaner i kommuneorganisasjonen. Følge opp bla. naturmangfoldspan og strategisk næringsplan, LHL og gatebruksplan.	Iht. plan	Enheten jobber med oppfølging av vedtatte planer og har særlig fokus på oppfølging av nylig vedtatt naturmangfoldplan. Kommunen har mange vedtatte planer og oppfølging av disse er ressurskrevende. Det er vurdert høy risiko knyttet til iverksetting av kommunens planverk, spesielt med tanke på kommunens økonomiske situasjon.
Opprette, lede og delta i tverrfaglige og tverrsektorielle nettverk bl.a. Miljøløftet,	Ikke startet	Enheten deltar aktivt i tverrfaglige nettverk og samarbeid. Tverrfaglig boliggruppe er foreslått som nytt tiltak i forslag til

2. tertialrapport 2024

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Mosseregionen IPR, Osloregionen IPR, Sunne kommuner, regionalt folkehelsearbeid, Bylivsprogrammet, internt planforum, folkehelsenettverk, frivillighetsforum, folkehelse- og klimaarbeid. Partnerskap for næringsutvikling i Østfold – vurdere å etablere tverrfaglig bolignettverk, re-etablere tverrfaglig statistikkgruppe for å utarbeide en oversikt over statistikk og analyse som er relevant på tvers av fagfelt.		boligpolitisk plan. Analysegruppe er ikke nedsatt, men planlegges reetablert i løpet av 2024.
Planarbeid som følger opp FNs bærekraftsmål, kommunens vedtatte mål og strategier for bærekraftig samfunnsutvikling og planstrategi 2020-2024, herunder kommunedelplan for Moss sentrum, kommunedelplan for Halmstad, Boligpolitisk kommunedelplan, ferdigstille strategi for medvirkning, strategi for klimatilpasning og utarbeide ny planstrategi 2024-2028.	Iht. plan	Ny planstrategi for Moss 2024-2027 ble vedtatt i kommunestyret i juni. Boligpolitisk plan og medvirkningsplan er 1. gangsbehandlet og ligger på høring fram til 15. september. Det er utarbeidet forslag til sentrumsplan, kommunedelplan for Halmstad og klimatilpasningsplan som skal fremmes til 1. gangsbehandling i oktober. Planprogram for revisjon av kommuneplanens arealdel er vedtatt lagt ut på høring med endringer.
Utarbeide kunnskapsgrunnlag, herunder utvikle arealregnskap som verktøy i arealplanleggingen. Vi vil hente inn og analysere statistikk for å se på utvikling i geografisk fordeling av levekårsutfordringer (leveskårkartlegging).	Iht. plan	Arbeidet med å gjennomføre planvask og utarbeide arealregnskap og er igangsatt. Arbeidet med ny levekårskartlegging er igangsatt og vil bli ferdigstilt i løpet av 2024.

Klima

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Andre klimatiltak	Iht. plan	Klima, natur og miljø er et av våre hovedinnsatsområder og en av bærekraftsbeina i all planlegging. Arbeidet med strategi for klimatilpasning med handlingsplan er utarbeidet og skal fremmes til 1. gangsbehandling i oktober.
Klimakommunikasjon - Fortelle våre klimahistorier	Iht. plan	Vi har fokus på god klimakommunikasjon gjennom våre prosjekter, i møte med ansatte, næringsliv og innbyggere. Vi deler informasjon gjennom arbeidet i Miljøløftet Moss, som blant annet har egen nettside. Det er igangsatt et arbeid med å oppdatere innholdet på kommunens nettsider.
Naturmangfold	Iht. plan	Kommunedelplan for naturmangfold ble vedtatt i februar. Det er igangsatt arbeid med å følge opp natumangfoldplanen, blant annet utarbeidelse av handlingsplan. Det er søkt om og gitt tilsagn på 0,4 millioner kroner i tilskudd til "planvask", kartlegging av naturverdier i eldre arealplaner som bør revurderes.
Transport - Gangeandel på 25 % 2030 i mossesamfunnet	Iht. plan	Enheten har fokus på dette målet i sitt arbeid, spesielt gjennom samarbeidet i Miljøløftet Moss og gjennom overordnet planlegging. Det er igangsatt utredning av Bypakke Moss.
Transport - Kollektivandel buss på 15 % 2030 i mossesamfunnet	Iht. plan	Enheten har fokus på dette målet i sitt arbeid, spesielt gjennom samarbeidet i Miljøløftet Moss og gjennom overordnet planlegging. Det er igangsatt utredning av Bypakke

2. tertialrapport 2024

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
		Moss.
Transport - Sykkelandel på 20 % i 2030 i mossesamfunnet	Iht. plan	Enheten har fokus på dette målet i sitt arbeid, spesielt gjennom samarbeidet i Miljøløftet Moss og gjennom overordnet planlegging. Det er igangsatt utredning av Bypakke Moss.

Fellesposter drift

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. hiå. 2024	Regnskap hiå. 2024	Avvik hiå.	Rev. bud. 2024	Siste prognose	Avvik prognose i kr
890-Fellesposter drift	-167	-438	271	-60 752	-61 502	750
891-Moss Kommunale Eiendomsselskap KF	398 275	398 275	0	395 275	394 910	365
892-Lønn og pensjon	-69 437	-74 483	5 046	-159 120	-168 620	9 500
893-Omstilling og effektivisering	0	0	0	0	0	0
Sum	328 671	323 354	5 317	175 403	164 788	10 615

Kommentar til status økonomi

Fellesposter drift

Det meldes om et mindreforbruk på fellesposter drift på 0,75 millioner kroner. Mindreforbruket skyldes redusert avsetning på tap på krav på 0,3 millioner kroner samt inntekter på interkommunal legevakt på renter og avdrag på 0,45 millioner kroner.

Moss Kommunale Eiendomsselskap KF

Det meldes om et mindreforbruk på 0,65 millioner kroner. Beløpet gjelder økt tomgangsleie på blant annet Grindvold omsorgsboliger i oppstartprosessen på 1,875 millioner kroner. Det var forventet full husleie for omsorgsboligene etter kommunens overtakelse. I tillegg er det en redusert husleieoverføring til MKE på 2,24 millioner kroner som gjelder redusert investeringskostnad på Grindvold omsorgsbolig.

Lønn og pensjon

Det meldes om et mindreforbruk på sentral lønnsnett på 9,5 millioner kroner. Det var avsatt 83 millioner kroner til lønnsoppgjør for 2024 i årsbudsjettet og ytterligere styrket med 8 millioner kroner i 1. tertial. Opprinnelig budsjett var med utgangspunkt i et lønnsoppgjør på 4,9 prosent. Den økonomiske rammen for årets lønnsoppgjør er fastsatt til 5,2 prosent.

I Moss kommune ligger samlet budsjett for årets premieavvik, amortiseringskostnader og bruk av premiefond for KLP. Disse postene er ikke budsjettert i MKEiendom. MKEiendoms andel av disse postene blir først fordelt i årsoppgjøret når endelige aktuaroppgaver foreligger. Budsjettet i Moss kommune justeres ned på disse postene med MKEiendoms forholdsvis forventede andel, mot tilsvarende justering av overføring til MKEiendom. Samlet beløp er 3,845 millioner kroner. Motsvarende budsjettendring gjøres i MKEiendom.

Status politiske vedtak

Verbalvedtak

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Administrasjonen legger frem en oversikt over ferdig regulerte tomter i kommunalt eie for Formannskapet i starten i februar 2024.	Ferdig	Saken er behandlet i hovedutvalg for oppvekst, aktivitet og inkludering, sak 15/24, den 17.04.24.

Statustekst investeringer

HM - Nødaggregat omsorgsboliger

Tilrettelegging for nødaggregat i omsorgsboligene er i planleggingsfasen. Budsjettet flyttes over til MKE.

HM - Sentralkjøkken

Arbeidene med å finne lokaler til nytt sentralkjøkken er godt i gang og det er startet opp en mulighetsstudie på Nordahl Griegs gate 26-28 (Melløs aktivitetssenter). Parallelt med det vil det legges ut en konkurranse mot det private utleiemarkedet for å se om det finnes bygningsmasse i markedet som kan egne seg til formålet. Vi vil bruke 2023 til å sjekke markedet og eventuelle byggearbeider vil ikke skje i 2024. Den totale rammen opprettholdes.